

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 35 (1334) 1975 RUGPJŪČIO-AUGUST 28

LIETUVIŲ SAVAITRASTIS — LITHUANIAN WEEKLY

2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA

Tel. 275-4672

Naujas etapas

Helsinkio konferencija šiaip ar taip yra tam tikras posūkis didžiųjų galybių politinio žaidimo Europoje. Sov. Sąjungai labai rūpėjo užtikrinti vakarines savo sienas Europoje, kad turėtų laisvas rankas rytuose, kur telkiasi Kinijos grėsmė. Ilgai ruošta Helsinkio deklaracija šiai sovietų politikai pasitarnavo bent iš dalies ta prasme, kad pripažino dabartinių sienų neliečiamumą kariniais veiksmais. Tai dar nėra teisinis pripažinimas, turis taikos konferencijos galią, tačiau tai labai reikšmingas žingsnis ta linkme. Sovietams tuo tarpu užtenka ir moralinio pripažinimo, nes žino, kad vakariečiai laikosi savo įsipareigojimų ir be teisinių sankcijų. Ar bus pasiektas Rytų-Vakarų atolydis, kaip buvo manyta, dar sunku pasakyti. Vakariečiai laukia sušvelnėjimo sovietinėje pusėje, tikisi laisvesnio judėjimo, palankesnės atmosferos, tačiau tos kregždės gali ir nepasirodyti, nes sovietai atkirėliui turi kitą Helsinkio deklaracijos paragrafą, draudžiantį kištis į kitos valstybės vidaus reikalus. Tuo būdu Helsinkio deklaracija bus tik vienos krypties gatvė: vakariečiai neliets sovietinių sienų, o rytiečiai darys savo kraštuose tai, kas naudinga jų pačių interesams. Jau daug sutarčių vakariečiai pasirašė, bet nuo to sovietinė tikrovė nė kiek nepasikeitė.

★ ★ ★

Galimas dalykas, Helsinkio deklaracija neturės lauktos praktinės reikšmės, tačiau pavertiesiems ji paliko labai slėgiantį įspūdį. Jeigu iki šiol vis dar buvo tikimasi, kad anksčiau ar vėliau Vakarai bus tas veiksnys, kurio dėka grįš laisvė į sovietų pavergtus kraštus, tai dabar mato, kad toji viltis susilpnėjo — sovietinei imperijai duotas pripažinimas: valdykite pavergtuosius ir toliau, mes jūsų neliesim. Dėlto pavergtųjų kraštų patriotiniuose sluogsiuose jaučiamas nusisukimas nuo amerikiečių bei aplamai vakariečių ir įsiekojimas atramos vidaus veiksmuose. Galbūt dėlto ir prezidento Fordo atsilankymas Lenkijoje šį kartą nebuvo labai entuziastingai sutiktas. Užsienyje gyvenantys pavergtųjų tautų žmonės Helsinkio konferencijos deklaraciją pasitikio su nusivylimu, tačiau nemano, kad reikia nuleisti rankas. Jie ir toliau yra pasiryžę belstis į viešąją opiniją, politiką formuojančių žmonių duris ir skelbti jiems dar neįvykdytą laisvės evangeliją. Pavergtųjų tautų ambasadorių Vakaruose šiandieną yra milijonai. Jų balsas nėra bereikšmis besiekiantiuose demokratiniuose vyriausybėse. Jeigu jų balsas nebuvo išgirstas šiandieną, tai **البر** išgirstas ateityje, kai susiklostys palankesnės politinės sąlygos. Juk gali net netikėtai atsirasti staigmena, niekias paverčianti visą atolydžio politiką. Kad tokia galimybė yra, matyti jau ir dabarties įvykiuose.

★ ★ ★

Kokia gi turėtų būti lietuvių taktika šiame naujame etape? Pavergtųjų tautiečių taktika prapleto kaip buvo, taip ir pasilieka ta pati — susidaryti įmanomas kvėpuoti sąlygas, pasiruošti ilgesnei vergijai ir tyliai grumtis su priešu už savo likimą, prisitaikant ir atlaikant visus smūgius. Laisvųjų lietuvių uždavinys — padėti, kiek įmanoma, pavertiesiems ir nuolat stiprinti savąjį frontą. Galbūt oficialiuose politiniuose sluogsiuose bus sutikta daugiau kliūčių, mažiau dėmesio pavertiesiems, tačiau tai nė kiek nemąstins išsivijos lietuvių ryžto tęsti kovą už Lietuvos išlaisvinimą. Priešingai, Helsinkio deklaracija bus naujas aktyvus suglaudinti eiles, labiau racionalizuoti politinę veiklą, sustiprinti Lietuvos laisvinimo darbą nauja iniciatyva. Net ir tuo atveju, jeigu Amerika ir kiti kraštai paskelbtų teisinį Baltijos valstybių pripažinimą sovietams, kaip tai padarė Australija ir N. Zelandija, išsivijos lietuviai nenuleistų rankų. Laisvinimo darbas eitų kaip ešes tik su dar didesniu ryžtu. Kol tauta nebus laisva, niekas negalės sustabdyti laisvės siekimo nei Lietuvoje, nei užsieniuose. Įvairios sutartys bei deklaracijos tėra laikiniai dalykai, o tautos laisvės troškimas — nemarus. Be to, šalia tos pagrindinės taktikos, galima ir šaltinė, įgalinanti pasinaudoti atolydžio politika. Laisvės siekiant savo tautai, reikia žygiuoti visais galimais keliais.

KANADOS
ĮVYKIAI

Neįleidžia sovietu

Sovietų žvejybos laivynui buvo uždaryti R. Kanados uostai dėl nesiskaitymo su žuvų gaudymo kvota Kanados Atlanto pakrantėje. Šiuo klausimu premjeras P. E. Trudeau sutarė su L. Brežnevu pradėti specialistų derybas nesusiartinimams pašalinti. Atlanto Žvejų Draugijos vykdomasis pirm. D. Stewart praėjusią savaitę atskleidė silkių gaudymo pažeidimus Fundy įlankoje, kuri yra tarp Nova Scotia ir New Brunswick provincijų. Metinė silkių norma kiekvienai valstybei čia yra 67.000 tonų. Pasak D. Stewarto, kanadiečiai žvejai, naudodami 55 mažus laivus ir silkes gaudydami penkias dienas į savaitę, normą pasiekė per du mėnesius. Tuo tarpu sovietai, silkes gaudę septynias dienas į savaitę 75-kiais gerokai didesniais laivais, oficialiai skelbia, kad jų per du mėnesius pagautas silkių kiekis tėra 10.000 tonų. Tai esąs aiškus melas, turintis tikslą apeiti nustatytą normą.

Kvebeko oficialios kalbos įstatymas nr. 22, priimtas prieš 14 mėnesių, vis labiau siaurina anglų kalbos teises. Po trijų mėnesių demonstruotojams ir piketuotojams šioje provincijoje nebus leidžiama nešioti plakatus ar dalinti atsišaukimus

vien tik anglų kalba. Taigi, net ir protestuoti prieš šį įstatymą tebus galima dviem kalbom. Šio potvarkio vyriausybė nesistengs griežtai įgyvendinti, bet reaguos į gyventojų skundus ir sunaikins plakatus bei atsišaukimus vien anglų kalba. Numatyta tik viena išimtis — angliškai atsišaukimai ir plakatai bus leidžiami nuosavo namo kiemo teritorijoje. Naujasis potvarkis paliečia ir didžiųjų krautuvių katalogus. Seniau jos prancūzų gyvenamose srityse platindavo prancūziškus, anglų — angliškus. Dabar angliškus katalogus tegalės pristatyti tiems klientams, kurie jų paprašys raštu. Už nesilaikymą šio reikalavimo numatytos baudos nuo \$25 iki \$5.000. Skelbimai laikraščiuose bei žurnaluose betgi bus leidžiami be prancūziško vertimo tų laikraščių ir žurnalų kalba. Nekomerciniai etniniai grupių pranešimai, skirti ryšiams su gimtuoju kraštu, taip pat galės pasinaudoti ta pačia teise. Nuo 1980 m. visos viešosios reklamos, sunkvežimių užrašai, krautuvių vitrinos, valgiaraščiai, gaminių etiketės turės būti prancūzų kalba, o jei vartojama anglų kalba, reikės pridėti prancūzišką vertimą. Tokia griežta Kvebeko linija jau (Nukelta į 8-tą psl.)

Winnipeg mieste buvo surengta tautybių savaitė — Folklorama, kurioje kiekviena tautybė buvo įrėngusi savo paviljoną. Nuotraukoje — lietuvių paviljono atidarymas rugpjūčio 10 d. savo parapijos salėje. Iš kairės: viešnia Mrs. Heeney, paviljono burmistras J. Grabys, "Aušros" kvarteto vadovė V. Tautkevičienė, paviljono rėmėja Carling imonės atstovė J. E. Heeney ir "Lietuvos" paviljono karalaitė M. Jančiukaitė Napoleon Photo Studio

Kurdami teatrą, kuria tėvynę

Įspūdžiai iš XXII lietuviškųjų studijų savaitės Italijoje

Visą savaitę prie Tėvų mari-nistų instituto rūmų, Verbanijos - Pallanzos mieste, S. Italijoje, plevėsavo lietuviška trispalvė. Liepos 10-17 čia vyko europinė XXII lietuviškųjų studijų savaitė, suteikusi netoli šimto dalyvių iš dešimties pasaulio kraštų, jų tarpe Kanados, JAV ir tolimosios Venecuelos.

Europinės savaitės

Kas vasarą rengiamos europinės savaitės prasidėjo 1954 m. Ludwigshafene, prie Bodeno ežero, ir dvidešimt kartų iš eilės vyko V. Vokietijoje. Tik pernai Šveicarijos lietuvių dėka jos pirmą kartą persikėlė į kitą Europos kraštą. Toji naujovė daug kam patiko, todėl šiemet buvo suplanuota savaitę surengti Italijoje, prie Romos. Tik pavasarį paaiškėjo, kad Romos lietuviai, užsiėmę Sv. Metų saskrydyžio ruošą, nepajėgs savaitės paruošti. Visas reikalas buvo pakibęs ore. Padėti išgelbėti energingas S. Italijos lietuvių kapelionas kun. Tasius Ereminas, suradęs labai palankiomis sąlygomis patogią vietą jaukiame vasarviečių mieste Verbanijoje - Pallanzoj.

Organizaciniai aspektai

Organizaciniais šios savaitės reikalais daugiausia rūpinosi veiklioji Europos lietuvių visuomeninė Alina Grininė, o jos programa — Vasario 16 gimnazijos direktorius Vincas Natkevičius. Nors ir ne tokia gausi, kaip kitais metais, ši savaitė savo turiniu ir lygiu neatsilikio nuo kitų, o kaikuriuos atžvilgiais jas ir pralenkė. Tai visų pirma liečia poveikį už lietuviškos aplinkos.

Savaitės proga buvo surengti du vieši pasirodymai Stresoje ir Pallanzoje (VII. 12-13). Lietuvišką dainą ir tautinius šokius svetimiesiems gražiai atliko dainininkė V. Simaniūškystė-Panse ir Ciuricho šveicarų jaunimo taut. šokių grupė "Viltis", vadovaujama Joanos Stasiulienės. Be to, vietos patalų spauda ir radijas taip pat paminėjo savaitės darbus, o "Laisvės radijo" korespondentas apie juos siuntė telefoninius pranešimus klausytojams Lietuvoje. Tą pačią dieną, VII. 11, kai prasidėjo savaitė, įtakingas ir užsieny plačiai žinomas Torino dienraštis "La Stampa" paskelbė didelį straipsnį apie šiandieninę Lietuvos katalikų padėtį.

Vyraujantis įnašas

Vienos bendros temos šį savaitę neturėjo. Užtat palieštųjų klausimų ratas buvo įvairnesnis,

atskiri paskaitininkai galėjo laisviau pasireikšti. Šios savaitės dalyviai jautėsi privilegijuoti, savo tarpe turėdami abudu Jurašus. Kas rusams šiuo metu Vakaruose yra Solženicinas, tai lietuviams, galima sakyti, yra Jurašai. Nežiūrint jų amžiaus, biografijos ir talentų skirtumo, toks palyginimas savaime peršasi, sugretinus kaikiuriuos išorinius ir vidinius jų bruožus. Kaip Solženicinas, Jurašai atsidūrė Vakaruose netikėtos dramatinės atomazgos išdavoje, kai Maskvai atrodė patogiau atsikratyti nepatogių disidentais, juos išstremiant į užsienį. Dar daugiau, negu savo išoriniu likimu, jie panašūs kaikiuriomis savo būdo savybėmis: tvirta moraline laikyena visuomeninio blogio atžvilgiu, kūrybiniu ryžtu ir šviesiu galvėjimu. Jeigu kas tik savo smalsumui patenkinti vyko šion savaitės pamatyti tuos du jaunus lietuvius, tikrai neapsiriko. Jų paskaitos buvo ne tik turiningos ir gerai išmąstytos, bet ir jaudinančios liudijimas, atskleidžias šiandieninės Lietuvos — kovojančios ir kuriančios, kuriančios ir kovojančios — skaudžią ir didingą tikrovę.

Teatras Lietuvoje

Režisiorius Jonas Jurašas kalbėjo apie nūdienės Lietuvos teatro problemas pirmiausia ne kaip apie kokią siaurą specializuotą kūrybos sritį, bet kaip apie savo sielos dalį, asmeninį įsipareigojimą tautai, jos sifizinių pastangų išreikšti savo būties laisvei atspindį. Jurašui teatras — "viena iš veiksmingiausių priemonių tėvynę kurti". Tauta, neprisidedanti prie teatro kūrimo, jo įsitikinimu, būtų merdinti, kaip lygiai teatras, neįreikiškiantis tautos dvasios,

tebūtų "begėdiški lošimo namai". Kai žmonių sąmonėje vyksta netikėti poslinkiai, kai įsiekiamos naujos rezistencinės formos už tikrą tautos dvasią, teatras negali stovėti nuošaly. Jau iš tų kelių pasisakymų nesunku suvokti, kad taip teatro paskirti ir vaidmenį suprantančio režisoriaus valdžia ilgai negalėjo pakęsti, konfliktas buvo neišvengiamas. Galima stebėtis nebe tik tuo, kad toks režisiorius išaugo ir subrendo nelaisvės sąlygomis.

Būtų netikslu, jei iš šių pastabų susidarytų įspūdis, kad rež. Jurašas savo paskaitoje tik apie save kalbėjo. Priešingai. Jo paskaita buvo dalykiška šiandienio Lietuvos teatro apžvalga, nušviečianti jo darbo sąlygas, sunkumus ir laimėjimus. Sutraukti poros valandų įspūdingą liudijimą į kelias eilutes neįmanoma. Korespondentas jaučiasi atliekęs savo pareigą, atkreipdamas šiuo pranešimu skaitytojų dėmesį į tai, kad rež. Jurašas paskaita — neeilinis įvykis.

Literatūra vergijoje

Tą patį reikia pasakyti ir apie Aušros - Marijos Sluckaitės - Jurašienės indėlį liet. studijų XXII-je savaitėje. Mūsų spaudoje galėjo iki šiol susidaryti įspūdis, kad tai tik moteris, solidariai besidalinanti savo vyro likimu. Neneigiant to, tenka pažabinti pasidžiaugti, kad jos asmenyje užsienio lietuvių intelektualinis gyvenimas praturtėjo šiuo stambia pagėja. Literatūros kritikė, patyrusi redaktorę ir rašytoją, kelių knygų autorę, šiuo metu besidarbuojanti "Laisvės radijo" tarnyboje A. M. Jurašienė skaitė paskaitą apie (Nukelta į 2-rą psl.)

Europos lietuviškųjų studijų savaitėje režisiorius J. Jurašas (kairėje) atskleidė į klausimus, VI. Natkevičius pirmininkauja

Pasaulio įvykiai

JAV VALSTYBES SEKR. H. KISSINGERIS SAVO DIPLOMATINĖ KELIONĖ į Artimuosius Rytus šį kartą tikisi užbaigti laikine taikos sutartimi tarp Izraelio ir Egipto. Izraelio parlamento užsienio reikalų komiteto pirm. Y. Navono pranešimu, abu kraštai naująją sutartimi įsipareigojo vengti agresijos trejus metus ir visus nesutarimus spręsti derybomis. H. Kissingeris Izraeliui yra pažadėjęs \$2 milijonų ekonominę paramą, aprūpinimą naujausiais amerikietiškais ginklais, užtikrintą naftos tiekimą, amerikiečių dalyvavimą sutarties priežiūroje. Nors detalės tebėra nepaskelbtos, atrodo, Izraelis Sinajuje turės pasitraukti iš Abu Rudieso naftos šaltinių, kurie patenkina 55% šio krašto poreikių, ir iš strateginių Gidžio bei Mitlos tarpeklių. Tarp Izraelio ir Egipto kariuomenių bus palikta neutrali zona. Jos ribų nustatymas ir yra pagrindinis H. Kissingerio vizito tikslas, nes Izraelis kovoja už kiek galint mažesnę okupuotos teritorijos atidavimą, o Egiptas — už didesnę jos atgavimą. Manoma, kad didesnės finansinės paramos susilauks ir Egiptas, 1974 m. iš JAV gavęs tik \$250 milijonų. Prieš H. Kissingerį nukreiptos demonstracijos Jeruzalėje ir Tel Avive pranašauja nemažą Izraelio nuolaidas. Svečio iš JAV saugumui užtikrinti premjero Y. Rabino vyriausybė šį kartą turėjo imtis didesnių priemonių, negu prez. R. Niksono vizito metu 1974 m. Demonstracijos organizuoja daugiausia dešiniojo sparno tautininkų grupės, naujoje sutartyje įžiūrinčios Izraelio reikalų išdavimą. Nepalankių šūkių parlamente susilaukė ir pats premjeras Y. Rabinas. Keistai skamba demonstruojančių izraelitų reikalavimai savo kraujo broliui H. Kissingeriui: "Go home!" Vienas izraelitas, įtartas atentato planavimu, netgi buvo suimtas. Jis priklausė Niujorke įsteigtai teroristinei Žydų Apsaugos Sąjungai. H. Kissingeris rugsėjo 1-2 d.d. turį dalyvauti Jungtinių Tautų posėdyje Niujorke ir ten padaryti pranešimą. Izraelio premjeras Y. Rabinas gerai žino, kad šį kartą jo negalima išleisti tuščiomis rankomis, kaip buvo padaryta praėjusį pavasarį, nes nuo to laiko JAV beveik visiškai sustabdė karinę ir ekonominę paramą Izraeliui.

ro V. Goncalveso pašalinimo. Atrodo, komunistams darosi karšta, nes juos remianti sovietų "Pravda" jau keikia "reakcinius", kuriems talkina S. Atlanto Sąjunga. Pasak šio laikraščio, dabartinė būklė Portugalijoje esanti labai panaši į Cilės įvykius 1973 m., o jie baigėsi kariuomenės sukilimu ir marksisto prez. S. Allendės nuvertimu. Neramumai persimetė ir į Azorų salas, kur komunistų, jų sąjungininkų būstinės naikinamos itūžė ūkininkai. Portugalijos Timoro saloje, esančioje netoli Australijos, pilietinį karą pradėjo artėjančia nepriklausomybės neįstengiančios pasidalinti dvi vietinių gyventojų grupės. Daug aukų pareikalavusios kovos vyksta Portugalijai priklausančio šios salos rytinės dalies sostinėje Dilyje. Uoste evakuacijos laukia apie 1.000 portugalų bei kitų baltųjų gyventojų. Pagalba jiems organizuoja kaimyninė Australija, siunčianti karo laivus ir transportlaivus.

KINIJOS ĮTAKOJE

Komunistinė Kambodija pasirinko Kinijos įtaką bei paramą. Tai liudija jos vadų Ch. Samfano ir I. Sario Pekinge pasirašyta ekonominės pagalbos sutartis. Pagalba bus teikiama be jokių Kambodijos įsipareigojimų, už ją nereikės atsilyginti komunistinei Kinijai. Tarp sutarties eilučių betgi jaučiamas aiški Kinijos linija Sovietų Sąjungos ir JAV atžvilgiu, pasisakanti prieš šių dviejų didžiųjų valstybių vykdomą pasaulio dominavimą. Spėjama, kad dabar Kambodijon grįš titulinis jos vyriausybės vadovas princas N. Sihanoukas, kurį Kinijos kompartija globojo nuo jo nuvertimo 1970 m. Atrodo, Maskva savo įtaką Kambodijoje tada prarado delsimu suteikti pagalbą nuverstam princui R. Sihanoukui ir Kambodijos komunistams.

BENDRA TARYBA

Siriją ir Jordaniją sudarė bendrą karinę tarybą savo kariuomenių veiksmams koordinuoti Izraelio pasienyje. Abu tarybos vadai — Sirijos prez. H. Assadas ir Jordanijos karalius Husseinas ragina arabų pasaulį atmeti kompromisinius Izraelio - Egipto susitarimus. Prieš penkerius metus šie vyrai buvo didžiausi prieši, kai Jordanijos kariuomenė pradėjo kovą su palestiniečių partizanais savo teritorijoje. Šį kartą jiems rūpi užsitikrinti Izraelio bent dalinį pasitraukimą iš okupuotų Sirijos ir Jordanijos sričių. H. Kissingeris, nuskrūdes į Damaską, pažadėjo prez. H. Assadui, kad ateityje nebus užmirštos ir Izraelio okupuotos Golano augštumos. Bendros karinės tarybos sudarymą H. Kissingeris yra linkęs laikyti grynai propagandine Sirijos ir Jordanijos diplomacija, kuri neturės didesnės įtakos Izraelio bei Egipto siekiamam kompromisui.

ANT BEDUGNES KRANTO?

Portugalijos kamunistų vadas A. Cunhalas, planavęs masines demonstracijas prieš "fašistinius reakcinius" šiauriniuose šio krašto miestuose, buvo priverstas jų atsisakyti dėl kariuomenės nenoro atskubėti jam į pagalbą. Beveik visos tokios demonstracijos baigdavosi kraujo praliejimu ir kompartijos būstinių sunaikinimu, nes komunistai jau bando ir ginklo jėgą. Buvo atvejų, kai kariuomenė, susilaukusi šūvių į karius, pradėdavo šaudyti į komunistus. Didėjant įtampai, prez. F. da Costa Gomes savo tiesioginė žinion perėmė policijos ir tautinės gvardijos vadovybę. Ir politinės partijos, ir karinių pajėgų nuosaikysis sparnas vis garsiau ima reikalauti prokomunisto premje-

TEISMAS GRAIKIJOJE

Mirties bausmė buvo paskelbta trim 1967 m. balandžio 21 d. karinio sukilimo vadams — diktatoriaus pareigas ėjusiam G. Papadopolui, tankistų vadui S. Pattakui ir artilerijos plk. N. Makareziui. Karinės policijos vad D. Ionnides, 1973 m. nuvertęs G. Papadopolą, susilaukė kalėjimo iki gyvos galvos kartu su kitais septyniais karininkais. Du kaltinamieji buvo išteisinti, o septyni gavo kalėjimo bausmes nuo 20 iki 5 metų. Spėjama, kad premjero K. Karamanlio vyriausybė mirties bausmes pakeis kalėjimu. Dėl šio sukilimo kalta yra ir Graikijos demokratija, kurios atstovai parlamentai tais laikais neapsieidavo be kruvinių muštynių.

Tėviškės Žiburiai – lietuvių savaitraštis2185 Stavebank Road, Mississauga, Ont. L5C 1T3, Canada
Telefonas 275-4672

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyt. Kastytis
Metinė prenumerata \$10.00, pusmetinė—\$6.00. Rėmėjo prenumerata \$15.
Skelbimai ruošiamam numerui primami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly

Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
Subscription rates: \$10.00 per year, \$6.00 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

Daug pašaukimų Lenkijoje

Nežiūrint pramonės išsiplėtimui, Lenkijoje religingumas nė kiek nesumažėjo. Lenkų tautos ištikimybė Katalikų Bendrijai ir tikėjimui nėra "politinė laikysena", kaip tai daugelis užsienyje bando klaidingai aiškinti. Tai patvirtino Lenkijos seimo katalikų "Znak" grupės pirmininkas prof. dr. Stanislovas Stoma š.m. birželio 11 d. kalbėdamas Austrijos sostinėje Vienoje.

Salia lenkų tautos religingumo, pabrėžė prof. Stoma, lenkų tautos ir Katalikų Bendrijos vienovė didelės reikšmės turi daugiau kaip tūkstančio metų bendras likimas. Kai lenkų tauta kentėjo spaudimą, kentėjo ir K. Bendrija. Ir priešingai — kai K. Bendrija džiaugėsi laisve, ja džiaugėsi ir lenkų tauta. Visa Lenkijos istorija liudija, kad lenkų tauta sunkiomis valandomis visada įsiskendavo pagalbos K. Bendrijoje ir ją čia rasdavo — aiškino Lenkijos seimo narys prof. Stoma.

Kiek tikinčiųjų dabar priklauso Katalikų Bendrijai Lenkijoje, oficialūs duomenys neskelbiami. Tačiau, pasak prof. Stomos, nuo 95% iki 98% visų gimusių vaikų yra krikščijama. Daugiau kaip 80% moksleivių pradžios mokyklose lanko religijos pamokas. Naujų kunigų ir seminaristų skaičius Lenkijoje visuomet buvo didelis, bet pastutiniaisiais metais dar labiau padidėjo. Jau 1971 m. į 27 kunigų seminarijas Lenkijoje buvo įstoję 700 naujų seminaristų, gi praėjusiais metais tas skaičius jau pralenkė tūkstantį. Naujų kunigų Lenkijoje 1970 m. buvo įšventinta 380, o 1974 m. 638! Dar ryškiau lenkų katalikų religingumą patvirtina gausios maldininkų kelionės į Čenstakavos ir kitas Marijos šventoves. An-

ta, neseniai net 150.000 Augštosios Silezijos pramonės darbininkų dalyvavo maldingoje kelionėje į Marijos šventovę Piękary mieste.

Lenkijos seimo atstovas prof. Stoma savo paskaitoje griežtai paneigė ateistų tvirtinimą, kad modernių laikų įtakoje, smarkiai besivystant pramonei, lenkų katalikiškumas pradeda mažėti. Faktai tačiau kalba priešingai. Labiausiai supramonintame Silezijos krašte darbininkų ištikimumas Katalikų Bendrijai labiausiai ryškus. Naujajame plieno pramonės centre Nova Huta darbininkai nugalėjo visas kliūtis, sunkumus ir patys pasistatė naują šventovę.

Lenkijos K. Bendrija, pasak prof. Stomos, nesinaudoja jokia valstybine parama. Savo misiją ji atlieka remdamasi išimtinai tikinčiųjų aukomis, kurias jie laisvai ir gausiai duoda.

Liesdamas K. Bendrijos ir valstybės santykius, prof. Stoma nurodė, kad Lenkijos K. Bendrija daugiausia teko kentėti Stalino valdymo laikais. Po to buvo pradėta įieškoti naujų kelių konfliktams išvengti, koegzistencijai įgyvendinti ir santykiams tarp Bendrijos ir valstybės išlyginti. Šioje srityje jau daug kas padaryta. Dar neišspręsti klausimai, liečiant naujų šventovių statybą, valstybės siekiamą kontroliuoti kunigų seminarijas bei naujų vyskupų skyrimą, seminaristų atleidimą nuo valstybinių mokesčių ir pagaliau teisę laisvai dėstyti religiją moksleiviams. Lenkijos mokyklos ideologiniu atžvilgiu yra neutralios. Jose vengiamos religinės įtakos, bet nėra ir ateistinės propagandos. Tokios propagandos lenkai tėvai joki būdu nepakestų mokyklose — aiškino Lenkijos seimo narys prof. Stoma Vienoje. K. R.

Kurdami teatrą, kuria tėvynę

(Atkelta iš 1-mo psl.)

nūdienę lietuvių literatūrą tėvynėje. Ji savaip papildė kultūrinio Lietuvos gyvenimo vaizdą priešpaudos sąlygomis, išryškindama grožinės literatūros kūrėjų dilemą — kurti pagal galimybes ar išdidžiai tylėti. Tarp atviro pasipriešinimo ir visiško pasidavimo, kurių pasekmės vienodai tragiškos, nelaisvėje gyvenančiam rašytojui tenka prisitaikyti prie situacijos, kuri nuolat kinta, kad galėtų save tinkamu laiku išreikšti. Kūryba išveda kūrėją iš beprasmybės, teikia jam pasitenkinimą, kai jis atlieka savo tautinę misiją, ir jam skaudžiai keršija, kai jis išduoda savo sąžinę. Todėl ir spaudoje įmanoma tikra kūryba. Ji netgi gali išreikšti tikrą tautos pasipriešinimą okupantui. Tačiau lieka atviras klausimas, kokia kaina visa tai pasiekiamo? Ką tie patys kūrėjai būtų galėję pasiekti laisvės sąlygomis? Ir pats svarbiausias klausimas: kas paliudys pagrindinę savo laiko tiesą, nesutepą jokiais prisitaikymo kompromisais ir išlygomis?

Nedrįsčiau tvirtinti, kad man čia pavyko tiksliai perduoti Aušros Jurašienės esmines mintis, bet klausytojus jos veikė kaip magnetas, nes dar po paskaitos vykusias diskusijas teko nukelti kitam kartui.

Kitos paskaitos

Savaitė visdėlio yra savaitė. Sunku ją vienu ypu apsaikyti. Tenepyksta ant manęs kiti paskaitininkai, kad ir jų kruopščiai paruoštas mintis čia paminėsiu tik prabėgomis. Dalis jų buvo skirtos šiemetinėms sukaikimams paminėti. Kad ir sunkiai kartais sukurčiudamas lietuviškus žodžius, bet rinktiniais ir sudvasintais sakiniiais Mainzo un-to lektorių Vladimiras de Castro aptarė M. K. Čiurlionio tapybą, parodė apie 60 skaidrių! Istoriškai psl. dr. Paulius Jatulis, panaudojęs naują archyvinę Vatikano medžiagą, paryškino istorinę, prieš 100 metų mirusio, Zemaičių vyskupo M. Valančiaus asmenybę. Prof. dr. Adolfas Damašius, pasiremdamas savo išgyvenimais ir šaltiniais, įtaigiai nušvietė pernai mirusio

Vysk. A. Deksnys ir dr. K. Čeginskas Europos lietuviškųjų studijų savaitėje

profesoriaus J. Brazaičio vadovaujantį vaidmenį naujausioje Lietuvos pasipriešinimo kovų istorijoje. 1905 metų revoliucijos sukaktį savo paskaita paminėjo jauna istorijos mokslo pajėga — Freiburgo un-to asistentas Petras Nevulis. 70 metų amžiaus sukaktį sulaukusio rašytojo Vinco Ramono kūrybai paskaitą skyrė lituanistas Vincas Natkevičius, Vasario 16 gimnazijos direktorius. Netiesiogiai 35-sias Lietuvos okupacijos ir laisvės kovų metines paminėjo dr. Albertas Gerutis, apžvelgdamas užsienyje veikiančios diplomatinės tarnybos istoriją nuo 1940 m.

Nereikia manyti, jog tai buvo sausas minėtinių datų ar kalendorinių sukaikčių rinkinys, bet rimtai paruoštos, dalykiškos, akademinės paskaitos pagal jau nusistovėjusį europinių savaičių lygį. Tik reikalus straipsnio neišstiegi mane verčia šokte prašokti.

Lygiai taip pasielgsiu ir su likusiomis paskaitomis, kurias sunkiau susieti su kokia nors sukaiktimi, nes jos lietuviškosios gyvenimo aspektus. Lietuvos atstovus prie Šv. Sosto Stasys Lozoraitis, jn., kruopščiai ir įžvalgiai gvildeno su Europos saugumo konferencija ir Vatikano vad. "Rytų politika" susijusius

Religinė dalis

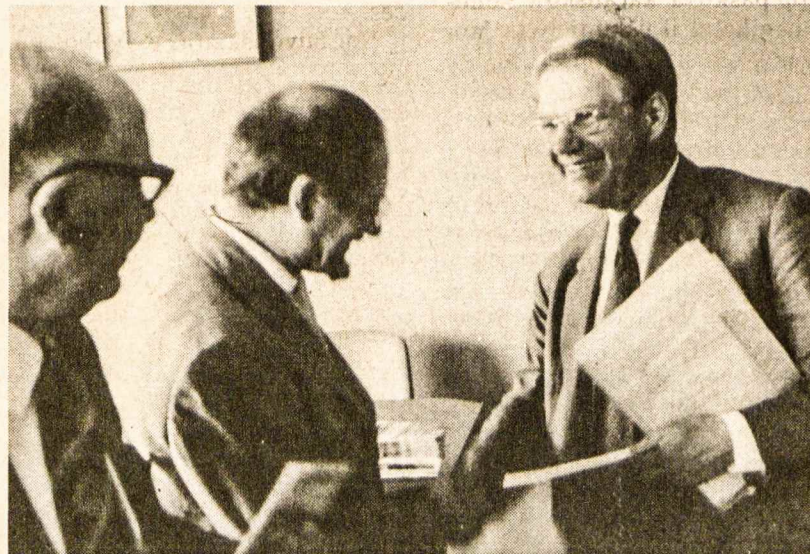
Vienų žodžių, tai buvo turininga, įvairi ir vykusi programa, kuriai vadovavo patyrusi savaitės moderatoriaus V. Natkevičiaus ranka. Atskirai reikia paminėti prel. dr. P. Celešiaus pamokslų ciklą apie Dievo žodį ir nūdienę teologiją, kuriuo prasišėdavo kiekviena darbo diena.

Savo atsilankymu savaitę pagerbė V. Europos lietuvių vyskupas dr. Antanas L. Deksnys, aukojęs Mišias ir pasakęs pamokslą.

Savaitės metu buvo suruošta Š. Italijoje gyvenančio tapytojo Adomo Kondrato darbų paroda.

Lietuvos labui

Baigdamas šį sausoką pranešimą, norėčiau pasakyti, kad XXII lietuviškųjų studijų savaitė laikytina gražiai pavykusiu renginiu, vertu savo tradicijos. Apie tuos, kurie joje, susirinkę iš įvairių kraštų, dalyvavo, tebūnie leista pakartoti "Laisvės radijo" korespondento žodžius: "Jie galės būti patenkinti, šioje savaitėje praturtinę savo dvasią kūrybinėmis įžvalgomis ir paskatomis; patenkinti, priminė ir pagarsinę Lietuvos vardą gražioje ir svetingoje daugybės turistų lankomoje Piemonto žemėje. O toji skaudi aplinkybė, kad šioje savaitėje jiems nebuvė lemta sutikti brolių iš gimtojo krašto, kad savo kūrybinėmis mintimis ir laimėjimais jie negali pasidalinti su tėvynėje gyvenančiais, juos toliau skatinis nerimti ir kurti savo aplinkoje Lietuvos labui". — A. L.

Trys daktarai Europos lietuvių studijų savaitėje. Iš kairės: dr. J. Grinius, dr. K. J. Čeginskas, dr. A. Gerutis

Jūs, amerikiečiai, per daug jautrūs...

Nuotykių keliaujant lėktuvu iš Panamos ir vaikštinėjant po Boliviją

VL. VESELAUSKAS

Ruošiuosi palikti Panamą. Vaikščioju po lėktuvų bendrovių kontorą — noriu skristi į Kolumbiją. Susiduriu su staigmena. Su Amerikos pasu ir skiepų liudijimu į Kolumbiją įvažiavimas laisvas. Vazos nereikia, bet... reikia turėti lėktuvo bilietą atgal į JAV.

— Juk aš dar negrįžtu į JAV, keliauju toliau, — paaiškinu.

— Toks Kolumbijos valdžios potvarkis, — man atsakė.

Tos pačios taisyklės įvažiuoti į Ekvadorą ir į Peru.

— Kiek tada man kainuotų kelionė, jeigu iš kiekvieno aplynkto krašto privaležiui turėti bilietą atgal į JAV? — paklausiau.

— Į Boliviją įvažiuoti Jums, kaip amerikiečiui, reikėtų gauti turistinę kortelę. Lėktuvų bendrovės su bilietu išduoda kartu ir nemokamą turistinę kortelę.

— Gerai, tad su pirmu lėktuvu skrendu į La Paz.

Lėktuvų bendrovės tarnautoja, pasisodinus mane prie savo staliuko, pradėjo žiūrėti į knygas, kalbėti telefonu ir pagaliau pranešė, kad pirmas lėktuvas "Braniff" bendrovės šį rytą skrenda į Buenos Aires, bet nusileis ir La Paz mieste. Kai paruošė bilietą ir pinigų sumokėjau, tarnautoja man pradėjo aiškinti, kad galėsiu išlipti ir

Kolumbijoje, ir Ekvadore, ir Peru.

— Aš juk neturiu bilieto atgal į JAV!

— Turite išvažiavimo bilietą į Boliviją. To užtenka.

— Žinote, panele, šios sąlygos yra įžaidžainčios, todėl Jūsų patarimu nepasinaudosiu.

— Galėtumėte nors Peru aplankyti.

— Ir kodėl būtent Peru?

— Į šiuos kraštus labai sumažėjo amerikiečių turistų skaičius.

— Matyt, amerikiečiai, išgirdę tas sąlygas, įsiveidžia.

Žodinė dvikova

Netoli mūsų stalo sėdėjo kitas interesantas. Išgirdęs mūsų kalbą, atsikėlė nuo savo staliuko ir priėjęs prie manęs pradėjo kalbėti.

— Jūs, amerikiečiai, esate per daug jautrūs. Jums nepatinka, kad reikalauja bilieto atgal. Ar jūs žinote, kad mes, ekvadoriečiai, kai norime aplankyti JAV, jūsų valdžia reikalauja parodyti \$3.000. Kitaip sakant, nori įrodymų, kad nuvažiavę turėsite iš ko gyventi.

— Čia visai skirtingas dalykas, — jam atsakiau. — Amerikiečiai pas jus atvažiuoja pasilinksinti. Nė vienas amerikietis neatima jūsų piliečių duonos. Pabuvę kurį laiką, išvažiuoja, palikdami jūsų kraštui dolelių, tuo tarpu kai jūs atvažiuo-

jate, nors ir turistų teisėmis, bet beveik visi stengiatės pasilikti nelegaliai JAV-se.

Mano pašnekovas daugiau nieko nebesakė. Apsigrižo ir nuėjo į savo senąją vietą. Pagyvenęs Panamoje šešias dienas, išskridau į Boliviją.

Bolivijoje

Išlipus iš lėktuvo La Paz mieste, reikia praieiti pro imigracijos tarnautojus. Jie tikrina dokumentus. Tarnautojai mandagūs. Dokumentus patikrinę labai greitai. Po patikrinimo priėjau prie valdininko ir pasakiau:

— Neturiu nė vieno Bolivijos pezo. Kur čia galima būtų iškeisti?

— Eikite į kampa. Ten yra banko skyrius. Už dolerį gausite po 20 pezu.

Jau buvau beveik prie banko durų, kai pajutau ranką ant savo peties. Atsigrižtu. Tas pats valdininkas, kuris man nurodė banką. Jis sako:

— Parduokite man dolerius. Aš jums taip pat duosiu po 20 pezu už dolerį.

— Gerai, — atsakiau. — Tik aš daug dolerių iš karto neparoduodu. Dabar noriu iškeisti tik \$30.

— Labai dėkui, — linksmu veidu atsakė valdininkas.

Kai pinigų keitimo operacija pasibaigė, jis pranešė, kad la-

(Nukelta į 6-tą psl.)

A+A

mielam tautiečiui

PRANUI MASILIONIUI

mirus, jo broliui ROMUI bei kitiems artimiesiems
Lietuvoje ir Kanadoje nuoširdžią užuojautą
reiškia —

P. P. Norušiai
F. S. Janušoniai
K. P. Šukiai

M. A. Gverzdžiai
M. S. Šetkai
St. Catharines, Ont.

Staiga mirus pusbroliui

a. a. PETRUI LEDUI,

jo žmoną ADELĘ su šeima liūdesio valandoje
giliai užjaučiame ir kartu liūdimė —

P. ir J. Pakalka

A+A**PETRUI LEDUI**

staigiai mirus, jo žmonai ir sūnams reiškiamo
gilią užuojautą —

Šiaudinių ir
Macirinskų šeimoms

A+A**EDITAI STANKUVIENEI**

mirus, jos vyrui JUOZUI, sūnui VYGANDUI, ma-
mytei OLGAI GLANERTIENEI, broliui EDVINUI
su šeima reiškiamo gilią užuojautą —

A. O. Pleniai

J. J. Šarūnai

J. Plenys

A+A**ADOMUI BRAKUI**

mirus, jo dukroms, sūnams bei jų šeimoms
reiškiamo gilią užuojautą —

V. A. Kazlauskai

P. L. Butėnai

P. G. Stauskai

Rašytojas Siniavskis gina lietuvi

"T2" jau buvo paskelbta žinia apie vilniečio Kęstučio Jokubyno nesėkmingas pastangas gauti leidimą išvykti iš Lietuvos. Siemet balandžio mėnesį jis iškėlė pareiškimą Vilniaus OVIRO skyriui, prašydamas išvažiavimo vizos. Liepos mėnesį jam buvo duotas neigiamas atsakymas, nenurodant pagrindo, kodėl jis negali gauti vizos.

Kęstutis Jokubynas yra buvęs politinis kalinys, išlaikytas lageriuose septyniolika metų. Atgavęs laisvę, jis dirbo techninės literatūros bibliotekoje Vilniuje, tačiau persekiojimai nesiliovė. Kad išvengtų tolesnių KGB persekiojimų, jis nusprendė prašyti išvažiavimo vizos. Po to, kai sovietai iškilmingai Hel-sinkyje pasižadėjo palengvinti žmonių judėjimą, regis, toks K. Jokubyno prašymas turėtų būti patenkintas. Matyti, kad jie to nelinkę daryti, kol kas nors Vakaruose jo neužsto.

Vienas pirmųjų, susirūpinusių už savo teises kovojančiam lietuviui padėti, yra Paryžiuje gyvenantis rusų rašytojas Andriejus Siniavskis, savo metu kalbėjęs drauge su K. Jokubynu ir jį asmeniškai pažįstąs. Patyręs apie dabartinį Jokubyno likimą ir jo nesėkmingas pastangas išvykti į užsienį, rašytojas Siniavskis paskelbė tokį savo liudijimą:

"Su Kęstučiu Jokubynu aš susipažinau Mordovijos lageryje, kur jis jau baigė kalėti antrąjį bausmės laiką. Mes su juo artimai susidraugavome. Sis garbingas, kuklus, taktiškas, šviesaus proto ir didelio intelekto žmogus patraukė ir nustebino mane fenomenaliu užsienio kalbų mokėjimu. Ilgus lagerių metus, per vargą taupydamas kiekvieną valandėlę, Kęstutis paskyrė kalbų mokymuisi. Man atvykus į lagerį, jis jau mokėsi svahili kalbą ir tik vadovėlių stoka jam kliudė ją išmokti. Tai buvo taip keista — Mordovijos kalinys, išlaikytas lageriuose septyniolika metų, galvojęs, kaip gauti svahili kalbos vadovėlių. Nuo to laiko Kęstutis man tapo pavyzdžiu ypatingos žmogiškos ištvermės ir mokėjimo betkokioms aplinkybėms gyventi dvasiniais dalykais, gyventi intelektu."

Tai gražus žymaus rusų rašytojo atsiliepinimas. Vakarų dėmesys ir pastangos padėjo Siniavskui išvykti į užsienį, kur jis gali atsidėti kūrybiniam darbui, skaitydamas paskaitas prancūzams. O kodėlgi negalėtų panašiai išsiskleisti ir Jokubyno talentas kalboms? Pats laikas susirūpinti jo likimu ir jam padėti. Pirmoje eilėje tai turėtų būti jo tautiečių pareiga. — A. S.

MEDUS-

reikalingas sveikatai

Natūralus, nepasterizuotas.

Induose ar koriuose.

Iš bityno: 30 Dewson St.,

Toronto 4, Ont.

Eagles Nest

Telefonas 534-0563

TORONTO MIESTAS

PRANEŠIMAS

apie atmatų surinkimą

Kadangi rugsėjo 1, pirmadienis, yra miesto tarnautojų šventė, atmatos tą dieną nebus išvežamos.

Pirmadienio atmatų išvežimas bus atliktas antradienį, o antradienio išvežimas — trečiadienį.

R. M. BREMNER

Toronto miesto viešųjų darbų
viršininkas

MOHAWK**FURNITURE LTD.****PILNAS NAMŲ APSTATYMAS**

ELEKTROS REIKMENYS • TELEVIZIJOS APARATAI

SKALBIMO MAŠINOS • VAIKŲ BALDAI

ĮVAIRŲS KILIMAI • ŠALDYTUVAI

VALGOMŲ KAMBARŲ APSTATYMAS IR KT.

SIUVAMOS MAŠINOS • RAŠOMOS MAŠINĖLĖS

Nemokamas pristatymas į namus.

KRAUTUVĖS:

Vakaruose — 137 RONCESVALLES Ave. — Tel. 537-1442

Rytuose — 2448 DANFORTH Ave. — Tel. OX 9-4444

Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro.

Amerikiečiai kitaip galvoja

Jų pareigūnų pareiškimai Lietuvos klausimu

JUOZAS BUBELIS

Neseniai įvykusi 35 valstybių vadų konferencija Helsinky nu- rašytina į laiko praeitį. Nėra nė mažiausios abejonės, jog ką So- vietų S-ga per dvidešimt su vir- šum metų siekė laimėjo. Užsi- tikrino Rytų Europoje hegemo- nija.

Prieš Helsinky įvyksiančią konferenciją mes iš dalies pasi- tikėjome JAV užsienio politika, ypač prez. Fordo užtikrinimu, kad Pabaltijo valstybių aneksi- jai priešinsis. O dabar žinių agentūros skelbia, kad jis tuo klausimu net neprasižijojo. Kas- met dar tebėra skelbiamos Pa- vergus Tautų Savaitės, ir mes susibūrę su kitom tautybėm mi- nime jas, sudedame viltis į pra- kalbininkų žodžius, tačiau tuo viskas ir baigiasi. O valstybės prezidentų proklamacija dar la- biau pakutena širdį ir uždega ryžtą eiti tuo politiniu keliu, kurį rodo krašto valdžia. Betgi pasirodo, kad šitoji politika gan suktą, pridengta gražbylyste, nu- raminiu, švelniu nuglostymu; daugiau žiūrima naudos, kai rei- kės rinkiminio balso.

Tebūna leista man čia pri- minti prieš tris su viršum metų LB-nės centro v-bos ruoštas po- litinių studijų dienas Filadelfi- joje. Pranešėjų buvo 14, kurių tarpe figūravo Valstybės dep- to pareigūnas Doyle V. Martin (Deputy Director for East Euro- pean Affairs), amerikiečių poli- tinijų mokslų specialistai dr. William R. Kentner, dr. Vernon V. Aspaturian ir kt. Buvo sie- kiama išsiaiškinti Lietuvos lais- vinimo klausimą. Po įvairių pa- sisakymų kilo diskusijos. Jų me- tu Doyle V. Martin kelis kar- tus pabrėžė, kad Valstybės dep- tas yra valdžios dalis. Tiek pre- zidentas, tiek jis pats svarbia- sia žiūri, kas yra naudinga šiam kraštui. „Aš kalbu čia su JAV piliečiais, kurie tegali turėti vie- ną lojalumą, būtent, JAV- bėms.“ Toliau jis aiškino, kad JAV nepasiruošęs už visą Lietu- vos nepriklausomybę, bet už teisę Lietuvos ir Pabaltijo kraš- tų gyventojams pasisakyti, ar jie nori laisvės; be to, toms tau- toms negalima įtaigoti už ką pa- sisakyti. Tik tauta Lietuvoje ga-

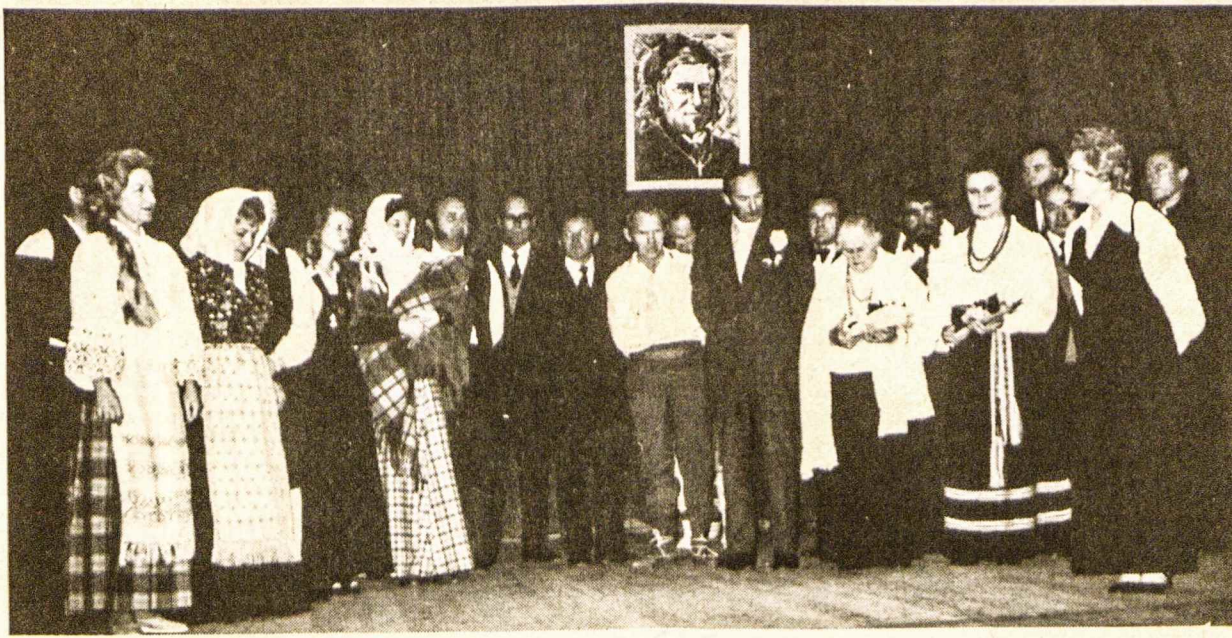
linti daryti sprendimą. O kai vienas kalbėtojas priminė prieš 30 metų Hendersono iškeltą pa- reiškimą agresijos nepripažinti- mo klausimu, tai Valstybės dep- to pareigūnas šitaip atšovė: „Kas vyko prieš 30 metų, nega- lima laikyti privalomu dabarti- niu metu. Joks prezidentas ar valstybės sekretorius negali sa- vo ipėdinams nurodyti kryptį, kurios tektų laikytis. Tai liečia ir prezidentą, ir valstybės sek- retorių W. Rogers.“

Tai šitaip mūsų svečiai ame- rikiečiai iš Vašingtono dėstė savo pažiūras į Lietuvos laisvi- mo reikalą. Tai pati mintis, reikia manyti, buvo įrašyta ir prezidento Fordo pasirašytame Helsinkyje saugumo ir bendra- darbiavimo konferencijos akte.

Kas atsitiko Helsinky, nė kiek mums neverta nusiminti, o pa- dvigubinti lietuvių išeivijos poli- tininį budrumą, suglaudinti dir- bančiųjų už mūsų krašto lais- vės pareigūnų eiles ir nesisiepti tarpusavy. Teisingai vienur V. Volertas priminė, kad prieš sa- vuosius užsispyrusiai kovoti, tai tą patį reiškia, ką ir jau pasiek- tus laimėjimus balon svaityti.

JAV LB-nės su ALTA pešty- nės dėl valdžios kelia didelį pa- sipiktinimą lietuvių išeivijoje ir dar galo nesimato. Nemanyki- me, kad ir Amerikos valdžia ne- t nebėra ar nežino. Ir nemany- kime, kad tai negalėjo atsiliepti į lengvesnį Lietuvos nurašymą Sovietų S-gai. Mat, išeiviai jau nevieningi, suskilę savo pažiū- romis į „naująją LTSR Lietu- va“, o atolydžiai neverta kenk- ti. Kai Amerika vis negali išsi- kapstyti iš ekonominės depresi- jos slogučio ir kylančio krašte nedarbo, tai Amerikos naivūs verslininkai (ir krašto valdžia) eina su vėliu oboliuoti.

JAV LB-nei dera ir toliau lai- kytis darbo gairių, nurodytų Lietuvių Chartoje. LB turi pir- moji eilė rūpintis kultūriniais lietuvių reikalais, o jau antroji — politiniais. Visiems čia mums turi būti žinoma, kad kooper- acija — vargo duktė, bet ir ge- resnio gyvenimo kūrėja. Jei mes nenorėsime susivienyti kaip laisvi žmonės, tai ateis trečiasis ir sujungs mus kaip vergus.

Vyskupo M. Valančiaus minėjimas Adelaidėje, Australijoje. Iš kairės: minėjimo organizatorė E. Varnienė, liau- dies dainų atlikėjos — sol. G. Vasiliauskienė ir jos motina Albina Stanaitienė, 80 m. amžiaus, ir kiti programos dalyviai. Dešiniajame krašte antroji eilė — kun. Pr. Daukyns, pavaduojąs kleboną.

“Watergate” byla ir Australijoje?

J. VASILIAUSKAS

Lietuvių ir kitų baltiečių gy- venimas Australijoje labai skir- riasi nuo kitų kraštų imigrantų, ypač dabar, kai turime labai ne- palankią vyriausybę baltiečiams. Užtat tenka akylai sekti įvykius, ne tik liečiančius mus tiesiogiai, bet ir tuos, kurie turi įtakos ir dabartinės darbiečių valdžios išsilaikymą arba griuvimą.

Jau kuris laikas Australijoje vystosi panašus dalykas, kaip “Watergate” Amerikoje. Aust- ralijos min. pirmininkas Mr. Whitlam yra gerokai “ružnavas”, nors save vadina tik socialistu. 1972 m. darbiečių partiai pa- ėmus valdžią, jis pradėjo daryti drastiškas reformas tiek užsie- nio politikoje, tiek krašto ūky- je. Dėl tų reformų vos nenutri- ko santykiai su JAV, kurios II D. karo metu išgelbėjo Australi- ją nuo japonų okupacijos. Prie liberalų valdžios santykiai su SSSR buvo gerokai pašilę, da- bar juos Mr. Whitlam atšildė ir pasidarė draugas ne tik rusų, bet ir visų kitų komunistinių kraštų, įskaitant Kiniją.

Krašto ūkyje pasidarė palaida bala. Unijos, kurio į įrinkimo, pradėjo statyti savo reikalavi- mus: kelti algas net po du ar tris kartus per metus nežmoni- kom proporcijom net iki 30%. Smulkioji pramonė, kuri sam- do apie 70% visos darbo jėgos krašte, atsidūrė sunkumuose, daugelis mažų įmonių turėjo už- sidaryti. Kilo nedarbas, kokio nėra buvę Australijos istorijoje. Nedirbantiems Mr. Whitlam pa- kėlė pašalpas net 4,5 karto. Daugelis nedirbančiųjų, galėda- mi pragyventi neblogai ir ne- dirbdami, visai nesuinteresuoti darbą rasti. Valstybės iždas dėl- to išužtėjo ir net prasiskolino. Jau praėjusių finansinių metų gale vyriausybė nesuvėdė galo su galu — truko apie 4,5 bilijono dolerių iždai subalansuoti.

Imtasi įieškoti paskolų užsienyje. Ministerio pirmininko pava- duotojas dr. Cairns (prokomu- nistas ir darbiečių partijos kai- riojo sparno vadas) per pažista- mus ir pinigų maklerius, pade- damas ministerio Connors, pri- rinko paskolų iki 8 bilijonų do- lerių. Tai pinigų medžioklė vy- ko visai slapta, net nežinant “Loan Council” nariams, be ku- rių žinios jokia ilgalaikė pasko- la negali būti užtraukta. Tarp-

ninkams, kurie padėjo skolinto- jus surasti, buvo pažadėta net po 1,2 milijono dolerių atlygini- mo kiekvienam. Vienas iš tokių tarpininkų buvo paties finansų ministerio dr. Cairns sūnus.

Kai visą tą reikalą sužinojo opozicija — liberalų partija, ki- lo didelis skandalas ne tik pa- lame, bet ir spaudoje. Libe- ralai pareikalavo Mr. Whitlam pasiaiškinti, kuriam tikslui to- kios baisios sumos pinigų nori- ma skolinti. Juk reiks atiduoti. Kodėl “Loan Council” apie tai nieko nežinojo ir kas pažadėjo milijoninius nuosimčius tarp- ninkams, kurie surado skolinto- jus.

Mr. Whitlam, norėdamas sa- ve pateisinti, surado atpirkimo ožį savo pavaduotojo ir finansų ministerio dr. Cairns asmenyje, kurį tuojau atleido iš visų pa- reigų, net nepasitaręs su partijos vyr. komitetu. Tas min. pirmi- ninko savivališkas elgesys su- pykino unijas, kurios palaikė dr. Cairns. Prasidėjo nesutari- mai pačioje darbiečių partijoje. Tada Mr. Whitlam sušaukė ne- paprastą parlamento posėdį, no- rėdamas viešai paneigti kaltini- mus, mestus jam ir jo vyriausy- bei. Pasiaiškintas nepavyko. Opozicija ir spauda liko nepa- tenkintos. Jos pareikalavo, kad būtų paskirta karališkoji komi- sija reikalui išsiaiškinti. Whitlam tokią komisiją sudaryti atsisakė. Tada senatas, kuriame da- gumą turi opozicija, paskyrė se- nato komisiją, kad prastų ter- dymą dėl valdžios nelegaliai už- trauktos paskolos. Mr. Whitlam, bijodamas, kad viskas neišeitų aiškstėn, įsakė savo tarnauto- jams ignoruoti senato komisiją ir neduoti reikalavimų paaiš- kinimų.

Kaip visi tie reikalai toliau vystysis, šiuo metu nėra žino- ma, viena tik aišku, kad Whit- lamo žvaigždė jau leidžiasi ir kyla abejonė, ar Whitlamas ir darbiečių partijos vyriausybė iš- silaikys iki savo termino galo. Pagal paskutinius “Gallup Poll” duomenis, tik 34% apklausinė- tų asmenų pasisakė už Whit- lamo, o 64% — už opozicijos

PARDUODAME LIETUVIŠKUS
SŪRIUS, estišką duoną. Didelis
mėšos gominis pasirinkimas.
SUPERIOR SAUSAGE CO.
1004 Dundas St. West,
Toronto. Tel. 531-8422

TINKAMIAUSIOS DOVANOS

VASAROS IR RUDENS SEZONUI

Gėlėta nepermatomo nailono medžiaga suklelėms, 1 jardas ... \$ 5.00
(suknelei reikia 2½ jardo)
Krimplinė medžiaga — lygi, su ornamentais arba gėlėta; tinka moteriškiems apsiaustams, eilutėms, suklelėms, 1 jardas \$ 6.50
Labai gera vilnonė angliška vyriški eilutė medžiaga \$45.00
Nailoninės arba šilkinės skarelės (viena) \$ 2.50
Geriausios rūšies nailoninės moteriškos kojinės, 1 pora \$ 2.50
Komplektas moteriškų nailoninių apatinių drabužių \$10.00
Vyriški išeiginiai nailono marškiniai \$10.00
Kojinės — kelnaitės (tights), 1 pora \$ 3.50
Krimplinė medžiaga su blizgučiais, 1 jardas \$ 7.50
Dirbtinio minko rudas kailis, 1 jardas \$17.50
Sitos kainos yra su įskaitytu sovietiniu muitu; reikia pridėti tik persiuntimo išlaidas \$17.00

SPECIALUS SIUNTINYS (1 — 1975)

8 jardai krimplinės medžiagos, 5 jardai nepermatomo nailono, 1 bliuskutė, 1 vyr. išeiginiai marškiniai, 2 nailoninės skarelės, 3 p. nailoninių moteriškų arba vyriškų kojinių; viskas su muitu ir persiuntimo išlaidomis kainuoja \$125.00
Priimame užsakymus autovežimui, motociklų, dviračių, televizijos aparatų ir kt. Persiunčiame pinigų tokiom prekėm, kurių iš čia negalima pasiųsti.

Taip pat siūlome pasiųsti arba įsigyti sau “Olympia” rašomąsias mašinėles su lietuvišku raidynu.
Sudarome testamentus, administruojame nuosavybes, persiunčiame palikimus prekėmis arba pinigais į Lietuvą arba kitas šalis.

BALTIC STORES LTD. (Z. Juras)

421 Hackney Rd., London, E. 2. England

Tel. 01-739 8734 arba 01-460 2592

Reikalaukite mūsų kainoraščių, nurodykite savo pageidavimus.
Kiekvieno siuntinio pristatymas garantuotas.

Tėviškės Žiburiai • 1975. VIII. 28 — Nr. 35 (1334) • 3 psl.

Spauda nekalta, neteiskite jos

AL. GIMANTAS

Siurpas nukretė pasiskaičius laikraščiuose žinutę apie ruošia- mą lietuviškai spaudai teismą. Atseit, atliekami paruošiamieji darbai, renkama medžiaga (tur- būt kaltinamoji?), jieškoma tin- kama data, patalpa, na, ir visi kiti su tokiu procesu susiję da- lykai. Taigi, teismas bus, nes kas norės tokį spektaklį atšaukti, įpusėjus paruošiamuosius darbus.

Lūdna darosi tokio teismo iš- vakarėse. Susitikimas su teisė- jais, prokurorais, liudininkais ir gynėjais teismo proceso metu niekam nėra malonus. Tai ly- giai galioja kaltam ir nekaltam. Tiesa, bent iki šiol laikurios teismo detalės nėra išryškėju- sios, pvz. ar kaltinimo suole at- sidurs atskiri laikraščiai, žurna- lai, ar tebus kolektyvinis kalti- nimas visai spaudai.

Kolkas dar yra laiko paspeku- liuoti įvairiomis prielaidomis, spėjimais. Pavyzdžiui, kokie faktoriai, kokios aplinkybės pri- vertė prie tokio drastiško žings- nio — teismo. Jeigu jau šaukia- mas teismo posėdis (turėkime viltį, kad bus ir prisiekusiųjų komisija...), tai jau turima rim- tų kaltinimų. Be jų teismas ne- jmanomas. Žinoma, mums pažį- tamos anglo-saksinės teisinės procedūros supratimu, kiekvie- nas kaltinamasis, kol bus įrody- ta jo kaltė, laikomas visiškai nekaltu. Tai viešai, pradžioje teismo, deklaruoja ir pats pir- mininkaujantis teisėjas, ir kal- tintojai, ir gynėjai. Atseit, šan- sai, ypač nekaltam, likti ištei- sintu nėra jau taip maži. Be to, ne kaltinamojo reikalas įrody- ti savo nekaltumą, bet kaltinto- jų pareiga įrodyti kaltumą, re- miantis duomenimis, faktais ir liudininkais. Taigi, ir vėl nekalt- tam kaltinamajam atsiveria

PRANEŠIMAS IŠ V. VOKIETIJOS

Telefoniniai pokalbiai nesaugūs

J. KAIRYS

Nors į valstybės parlamentą rinkimai įvyks tik sekančią me- tų rudenį, bet pasirošimas jiems jau pradėtas. Rungiasi valdanti koalicija su opozicija. Visi jie yra užsimoję laimėti. Koalicija daro viską, kad ir to- liau pasiliktų valdžioje, o opo- zicija — kad į ją sugrįžtų. Po 20 metų sėkmingo valdymo pas- tarojo pateko į opoziciją 1969 m. Nors rinkiminė akcija vyk- doma dar netiesiogiai, bet rung- tynės vyksta. Tai galima leng- vai patirti iš valdančiųjų koali- cijoje ir opozicijoje esančių partijų daromų regijoninių su- važiavimų, pasitarimų, jų pa- reigūnų kalbų, pareiškimų.

I šią akciją įsimašė ir žval- gyba. Pasirodo, jau pernai kaž- kas slapta klausė telefoninių pasikalbėjimų Krikščionių De- mokratų Sąjungos (CDU) pirmi- ninko Kohlio su jos sekreto- rium Bidenkopfu ir juos užra- šė. Vieną pasikalbėjimą gavo ir jį paskelbė plačiai skaitomas žurnalas “Stern” (žvaigždė). Su- žinoję apie tokio pasikalbėjimo atsiradimą ano žurnalo redakci- joje, jo autoriai prašė ją, kad neskelbtų. Be to, jie buvo išsi- rūpinę ir teisminių uždraudimų, surišių su didele pinigine bau- da už jo nevykdymą (V. Vokie- tijos teismai turi teisę daryti to- kius nutarimus). Bet žurnalas nepaklausė ir paskelbė jų pasi- kalbėjimą. Pasak redakcijos, teisminis uždraudimas buvęs pavuluotas, nors iš tikrųjų jis buvo laiku padarytas. Tik žur- nalo žmonės sutrukdė teismo vykdytoji tinkama t v a r k a įteikti uždraudimą. Be to, re- dakcija sako, jog pasikalbėjimas liečias viešus dalykus, ne asme- ninis, ir todėl ji turėjusi teisę jį paskelbti.

Sios rūšies šnipinėjimas su- kėlė nerimo ne vien paliestie- siems, bet ir daugeliui kitų, o ypač politikams.

Anas pasikalbėjimas buvo pa- skelbtas “Stern” žurnale kelias dienas prieš CDU suvažiavimą

Trečiojo pasaulio lietuvių jaunimo kongreso išvyka Pietų Amerikon, organizuojama PLB valdybos, įvyks

1975 m. gruodžio 20 — 1976 m. sausio 10 d.

Bus aplankyta Argentina, Urugvajus ir Brazilija. Išvykai registruojami jau anieji ir vyresnieji. Registracijos blankų ir smulkesnės informacijos reikalau (apie kėlonės kainą ir pan.) prašoma skubiai rašyti adresu:

III PLJK IŠVYKA,
4428 S. Rockwell Ave.,
Chicago, Ill. 60632, USA,

arba skambinti
vakarais:
(312) 476-0601.

Pavergtų tautų demonstracija užbaigus Klevelande prie miesto rotušės kalba miesto burmistras R. Perk. Programai vadovavo viešųjų įmonių direktorius inž. R. Kudukis (stovi kairėje) Nuotr. VI. Bacevičiaus

Teiraukitės pas mus apie

CDC
canada development
corporation

Gaunami B klasės pirmenybę
turintieji šėrai iš 7%, betkada
iškeičiami bei išperkami

— TEIRAUTIS —

TELEFONU 361-6094 ARBA SIUNČIANT ŠIĄ ATKARPĄ

To:

MIDLAND DOWERY LIMITED
SAULIUS MASHONIS
COMMERCIAL UNION TOWER
P.O. BOX 25, TORONTO M5K 1B5

PLEASE SEND ME DETAILS OF THE PUBLIC OFFERING OF
C.D.C. SHARES.

NAME

ADDRESS

TELEPHONE

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

HELSINKIO ATGARSIAI
Helsinkio "Baigminį aktą" vilniškė kompartija sutiko specialiais darbininkų mitingais Vilniuje, Kaune, Šiauliuose, Alytuje, Kėdainiuose bei kituose okupuotos Lietuvos miestuose. Pagrindinė mintis išreiškia "Tiesoje" paskelbta Kauno P. Ziberto šilko kombinato nuotrauka su šūkiu: "Vieningai pritariame pasitarimo Helsinkyje išdavamams!" Visose įmonėse kalbėtojai džiaugiasi to pasitarimo atnešta taika, neužmiršdami pabrėžti sovietų kompartijos vado L. Brežnevo nuopelną ir pačios partijos indėlį. Aiškiai matyti, kad įsakymas organizuoti mitingus buvo gautas iš Maskvos. Visi mitingai užbaigiami beveik vienodu išpareigojimu: pirmą laiką įvykdyti dešimties penkmečio planus ir našti darbu su tikintį sekanciais metais įvykdyti XXV sovietų kompartijos suvažiavimą. Dalį "Baigminio akto" principų deklaracijos paskelbė "Tiesa", "Komjaunimo Tiesa" ir "Valstiečių Laikraštis". Paskelbtų principų tarpe buvo daug lietuviams pasakantis sienų neliečiamumas bei teritorinių vietumų, o taip pat ir pilnas žmogaus teisių užtikrinimas, kurį nuolat lauzo sovietinis Lietuvos okupantas.

UŽDAROS MAUDYKLES
Sąjunginio kurortų projektavimo instituto Lietuvos skyrius, vadovaujamas A. Bernadišiaus, suprojektavo uždarus jūros vandens maudyklės Palangoje, netoli Ražės upės ir Biuvetų. Stikliniame pastate numatoma įrengti 50 metrų ilgio baseiną gydomajam plaukimui ir maudymuisi, mažesni baseiną vaikams. Naujajame pastate taipgi bus žaidimų kambariai, dušai, pirtis, bufetas. Sudėtinga aparatūra tiekis ir šildys jūros vandenį. Maudyklės veiks ištisus metus, prailgindamas palyginti trumpą maudymosi sezoną Palangoje.

BŪSIMIEJI STUDENTAI
Pluošta informacijų apie būsimuosius studentus "Tiesos" 178 nr. pateikia augštojo ir specialiojo vidurinio mokslo ministerio pavaduotojas K. Zukauskas. Jo duomenimis, vien tik i dieninius augštųjų mokyklų fakultetus nori įstoti daugiau kaip 15.000 abiturientų. Iš viso į augštąsias mokyklas numatyta priimti 12.620 pirmakursių, kurių tik apie 8.000 galės lankyti dieninius skyrius. Stojantiems į žurnalistikos fakultetus ar skyrius įvedamos naujos taisyklės: egzaminus tegalės laikyti sėkmingi kūrybinio konkurso dalyviai. Be šio konkurso egzaminus bus leidžiama laikyti tik Sovietų Sąjungos žurnalistų Sąjungos nariais. Kauno politechnikos institute abiturientai, kurie penketais arba penketais ir ketvirtais išlaikę matematiką raštu ir žodžiu arba matematiką ir chemiją, atleidžiami nuo visų kitų egzaminų. Rašto darbai egzaminuose nepasirašomi, pasitenkinant sekretorės uždedamu kodu, kad egzaminatoriai nežinotų nei abituriento pavardės, nei amžiaus. Visus darbus, įvertintus penketais ir dvejetais, peržiūri egzaminų komisijos pirmininkas. Vilniaus konservatorija savo mokslinei valdas padidino dviem fakultetais

WINNIPEG, MANITOBA

TAUTYBIŲ MISŪRUMAS Winnipege turbūt geriausiai išsyrškėja kasmet ruošiamas tautybių festivalis — Folkloramae. Tai būna visos savaitės renginys vakarais atskirai įrengtuose paviljonuose, kuriuose išstatomi tautodailės dalykai, pardavinėjami valgiai ir atliekamos lengvo turinio programos.

Lietuvių paviljonas, įrengtas mūsų Šv. Kazimiero šventovės salėje, buvo atidarytas rugpjūčio 10 d. vakarą. Princesė "Miss Lithuania" J. Jančiukaitė ir paviljono "burmistaras" J. Grabys pakvietė Windsorio "Aušros" vadovę V. Tautkevičienę ir J. E. Heeney perkirpti fejmo kaspiną. J. E. Heeney yra "Canadian Breweries Man. Ltd." reikalų vadėjas. Jo bendrovė su "Carling's Community Art Foundation" ir federacinės valdžios pagalba sudarė sąlygas Windsorio grupei "Aušra" atvykti į Winnipegą šia proga. Tas šaunus mergaičių kvartetas, lydimas dviejų akompanatorių, žavėjo publiką dažniais pasirodymais Folkloramos metu. Jis taip pat buvo pakviestas dainuoti atidarymo koncerte — miesto koncertų salėje. Be to, "Aušros" kvartetas, tik atvykęs į Winnipegą, giedodavo šv. Mišių metu, o po jų koncertavo vietos lietuviams parapijos salėje. Čia "visais keliais beklaiduodamos" nuvedė mus į tėviškę ir trankia "Žemaitiška polka" užkrėtė publiką savo jaunyste bei gyvumu. Ne vien tik jų vadovė V. Tautkevičienė, bet ir visai Windsorio lietuvių kolonijai yra garbė turėti tokią jaunimo grupę.

Parodos rodimus skoningai sutvarkė E. Bugailiškis, kuris vadovaujau reklamų tvarkymui didžiulėje vietos Eaton parduotuvėje. Jis taip pat paruošė dvi įdomias radio programas, kurios buvo transliuotos per CKJS (810) stotį. Televizijos programa buvo rodoma per 9 kanalą daugelį kartų. Ji buvo paruošta vietos komiteto narių ir keleto svečių.

Folkloramos ruošiai vadovavo ir darbo vietos lietuvių valdybos komiteto nariai. Ypač daug darbo kiekvieno vakaro šeiminiškės, baro aptarnautojai, dežurintojai, Windsorio viešnios priėmusios šeimos ir daugelis kitų. Gal daugiausia nuvargę

Klaipėdoje, o Šiaulių K. Preiško pedagoginis institutas Klaipėdos A. Venclovos pedagoginėje mokykloje įsteigė priešmokyklinio auklėjimo fakultetą, kuris ruoš vaikų lopšelių bei darželių specialistus su augštesnįu išsilavinimu. Kauno politechnikos institutas taip pat atidarė savo fakultetą Klaipėdoje.

TRAGEDIJA PUSYNE
Augščiausiojo teismo tarėja S. Tauraitė "Tiesos" rugpjūčio 9 d. laidoje pateikia liūdną reportažą iš teismo salės. Septyniolikmetė Danutė, iš kursų Šiauliuose grįžtanti į gimtuosius Kuršėnus, pasikvietė septyni Pavenčių auto transporto įmonės vairuotojai algų "aplaistyti" pušynėlin. Tas "kompanijos palaikymas" pavasario gamtoje baigėsi mergaitės nugirdymu ir jos išprievaravimu. Tuo metu iš septynių vaikinių tebuvo likę keturi. Prievartautojai nuteisti: A. Tautkevičius — 10 metų, A. Jackus — 8 metais laisvės atėmimo sustiprinto režimo kolonijoje. Jų bičiuliai V. Būga ir K. Kavanasas ket neatsivėdė kaltinamųjų suole. Jiems teko tik liudininkų vaidmuo, nors nė vienas jų neatėjo į pagalbą prievartaujamai mergaitei. S. Tauraitė rašo: "Danutė vargu ar būtų sulaukusi pilnametystės, kai piktadariai, išsigandę atsakomybės, paliko ją leisygė, vidurnaktį už nugaros surištomis rankomis gulintį ant šalotos pavasario žemės. Atsitiktinai už kelių dešimčių metrų stovėjo Šiaulių hidrogeologinės ekspedicijos vairuotojas E. Dukšos automobilis. Žmogus išgirdo keistą kūkiojimą, užsmaugtą šauksmą ir bėgo gelbėti žmogaus..." Jis ir jo bendrakaišvės V. Dungvekytė ir A. Aršulytė išgelbėjo Danutę, nepabūgę tamso nepažįstamame pušyne. Nuteistieji bei jų algų "aplaistymo" bendrininkai yra 25 metų amžiaus jaunuoliai, baigę tik 8 klases, kuriems terūpėdavo kinas ir išgėrimai. Nuteistasis A. Jackus yra vedęs, turi šešiametį sūnų.

DAINOS IR MUZIKA
Respublikinės šventės proga savi-veikliniai kolektyvai, suvažiavę Vilniun, pagerbė K. Donelaitį, S. Nėrį, Žemaitę ir P. Cvirką specialiais poezijos, dainos ir muzikos koncertais prie jų paminkų. Prie S. Nėries paminklo jos eilėrašius skaitė klaipėdietė I. Kairienė, grojo Vilniaus IV muzikos mokyklos muzikantai. Prie Žemaitės paminklo koncertavo Vilniaus mokytojų namų liaudies instrumentų orkestras, prie P. Cvirkos paminklo — Klaipėdos statybos tresto muzikantai, o Kutuzovo aikštėje, netoli K. Donelaičio paminklo, programą atliko Druskininkų kaimo kapela.

PROPAGANDINIS FILMAS
Lietuvos kino studija baigia kurti dokumentinį filmą "Salud, kamaramo, salad" apie pilietinį Ispanijos karą bei komunistų pusėje dalyvavusius lietuvius. Pastarieji šiame filme dalijasi anuometiniais įspūdžiais, džiaugiasi lietuvių komunistų žygdarbiais. Filman įtraukti ir kompartijos pogrindininko Alekso Jasučio, žuvusio Ispanijoje, eilėraščių posmai. V. Kst.

princesės, kuri jau keletą savaitų prieš festivalį turėjo dalyvauti visokiuose renginiuose, ir vargšas mūsų klebonas, į kurį nuo ankstyvo ryto iki vėlyvo vidurnakčio kreipdavosi visi su visokiais prašymais. Gražu matyti, kad reikalai esant, visi kartu dirba; tada ir darbas lengvesnis ir mūsų grupės reprezentacija būna stipresnė.

Šioks renginys duoda progą pasirodyti ne vien atskirom tautybėm kanadiečių publikai, bet ir duoda gražaus pelno. Vėliau šie pinigai, apylinkės valdybos nutarimu, panaudojami lietuviškiems kolonijoms reikams. Pavyzdžiui, pernai buvo užsakyta knygy vietos bibliotekoms, pasikviesta solistė iš Londono, Ont., atlikti Vasario 16 programai ir pan.

Folkloramą visame mieste aplankė 1.200.000 asmenų. Karalaite išrinkta "Miss Israel", princesė — "Miss Japan". Visi labai patenkinti, ypač Winsoro "Aušros" dalyvavimu. Folkloramos proga buvo išspausdintas leidinys su spalvotomis iliustracijom "Folklorama" 75. Festival of the Nations. Winnipeg". Jame kiekvienai tautybei skirta po pusę puslapio. Po Libano įrašyta ir "Lithuania" su "Miss Kaunas" spalvota nuotrauka tautodailės parodoje ir informacinė dalimi.

Vietinis dienraštis "Winnipeg Free Press" rugpjūčio 16 d. laidoje išspausdino platų Folkloramos aprašymą, kuriame paminėta ir Lietuva: "Baltijos valstybės yra garsios gintaru. Jo mėgėjai... gali pavydėti lietuvių paviljonui. Gražūs siuvėnių mo rankdarbiai parodoje pagaua gintaro tonus. Medžio drožiniai yra kita įdomybė. Budintieji yra pastarūšės viską paaiškinti. Nedidelė salė pilnutėlė lankytojų, bet viena pora, radusi laisvos vietos prie baro, sekdamu muzikos ritmu, ima šokti polką". Reportažo autorė yra Katie Fitz Randolph. Ed. f.

Manitouwadge, Ont.

KUN. AUGUSTINAS SABAS, buvęs šešerius metus klebonu Our Lady of Lourdes parapijoje, nuo rugsėjo pirmos dienos perima klebono pareigas St. James the Greater parapijoje Blind River, Ont., mieste. Čia

Nors religinis gyvenimas pavergtėje Lietuvoje labai suvaržytas, net persekiojamas, tačiau sekmadienio pamaldose maldininkai gausiai dalyvauja. Šioje nuotraukoje matyti procesija vienoje Lietuvos šventovėje. 1975 m. nuotrauka

TAUTOS FONDO HAMILTONO APYLINKĖS ATSTOVYBĖ rugsėjo 13, šeštadienį, Jaunimo Centre

rengia
Tautos ir Vilniaus šventės ir Dienos MINĖJIMA

- A. Rinkūno paskaita
- "Nemuno" ansamblio, vad. St. Zubrickienės
- Šokiai, grojant J. Vaičiaus orkestrui
- Bufetas, laimės staliukai ir kitos staigmenos.
- Pradžia 7 v.v.

RENGEJAI

HAMILTON

TAUTOS FONDO Hamiltono atstovybės posėdyje aptarti einamieji reikalai. Ypatingai pasidžiaugta gražiai vykdymo piniginiu vaju, nes iki rugpjūčio 1 d. jau buvo surinkta \$1.648. Su praėjusių metų parengimo likučiu išde buvo \$2.308. Nutarta mūsų laisvės kovos reikalams TF Kanados Atstovybei pasiūti \$1.000.

KLB Hamiltono apylinkės valdyba 1976 m. tradicinį kaukių balių paskyrė TF Hamiltono atstovybei.

Ryšių su tautinių šokių ir dainų šventės spalio 11-12 d. Hamiltone TF atstovybė nutarė Vilniaus Dieną ir Tautos šventę šiemet minėti rugsėjo 13 d. Jaunimo Centre. Paskaitą skaitys A. Rinkūnas, o meninę programą dalį atliks Niagaros puslapiso ansamblis "Nemunas", vad. St. Zubrickienės. Po oficialiosios dalies bus smagūs šokiai, grojant J. Vaičiaus orkestrui. Hamiltono ir apylinkių lietuvių prašomi gausiai dalyvauti ir paremti mūsų laisvės kovą. Ypač laukiami Vilniaus krašto lietuviai, ilgus metus kentę lenkų spaudimą. K. B.

LIETUVIŲ ŽOKLAUTOJŲ IR MEDŽIOTOJŲ KLUBO "Giedraitis" valdyba kviečia narius ir svečius rugsėjo 13 d. Jaunimo Centre. Paskaitą skaitys A. Rinkūnas, o meninę programą dalį atliks Niagaros puslapiso ansamblis "Nemunas", vad. St. Zubrickienės. Po oficialiosios dalies bus smagūs šokiai, grojant J. Vaičiaus orkestrui. Hamiltono ir apylinkių lietuvių prašomi gausiai dalyvauti ir paremti mūsų laisvės kovą. Ypač laukiami Vilniaus krašto lietuviai, ilgus metus kentę lenkų spaudimą. K. B.

LIETUVIŲ ŽOKLAUTOJŲ IR MEDŽIOTOJŲ KLUBO "Giedraitis" valdyba kviečia narius ir svečius rugsėjo 13 d. Jaunimo Centre. Paskaitą skaitys A. Rinkūnas, o meninę programą dalį atliks Niagaros puslapiso ansamblis "Nemunas", vad. St. Zubrickienės. Po oficialiosios dalies bus smagūs šokiai, grojant J. Vaičiaus orkestrui. Hamiltono ir apylinkių lietuvių prašomi gausiai dalyvauti ir paremti mūsų laisvės kovą. Ypač laukiami Vilniaus krašto lietuviai, ilgus metus kentę lenkų spaudimą. K. B.

Valdyba

VIETINIS DIENRASTIS "The Spectator" VII. 7 paskelbė informaciją apie lietuvių pensininkų klubą, esą jis gavęs \$6.712 savo veiklai iš federacinės vyriausybės "New Horizons" programos.

Valdyba

VIETINIS DIENRASTIS "The Spectator" VII. 7 paskelbė informaciją apie lietuvių pensininkų klubą, esą jis gavęs \$6.712 savo veiklai iš federacinės vyriausybės "New Horizons" programos.

Valdyba

VIETINIS DIENRASTIS "The Spectator" VII. 7 paskelbė informaciją apie lietuvių pensininkų klubą, esą jis gavęs \$6.712 savo veiklai iš federacinės vyriausybės "New Horizons" programos.

Valdyba

VIETINIS DIENRASTIS "The Spectator" VII. 7 paskelbė informaciją apie lietuvių pensininkų klubą, esą jis gavęs \$6.712 savo veiklai iš federacinės vyriausybės "New Horizons" programos.

Valdyba

VIETINIS DIENRASTIS "The Spectator" VII. 7 paskelbė informaciją apie lietuvių pensininkų klubą, esą jis gavęs \$6.712 savo veiklai iš federacinės vyriausybės "New Horizons" programos.

Valdyba

VIETINIS DIENRASTIS "The Spectator" VII. 7 paskelbė informaciją apie lietuvių pensininkų klubą, esą jis gavęs \$6.712 savo veiklai iš federacinės vyriausybės "New Horizons" programos.

Valdyba

VIETINIS DIENRASTIS "The Spectator" VII. 7 paskelbė informaciją apie lietuvių pensininkų klubą, esą jis gavęs \$6.712 savo veiklai iš federacinės vyriausybės "New Horizons" programos.

Valdyba

VIETINIS DIENRASTIS "The Spectator" VII. 7 paskelbė informaciją apie lietuvių pensininkų klubą, esą jis gavęs \$6.712 savo veiklai iš federacinės vyriausybės "New Horizons" programos.

Valdyba

VIETINIS DIENRASTIS "The Spectator" VII. 7 paskelbė informaciją apie lietuvių pensininkų klubą, esą jis gavęs \$6.712 savo veiklai iš federacinės vyriausybės "New Horizons" programos.

Valdyba

VIETINIS DIENRASTIS "The Spectator" VII. 7 paskelbė informaciją apie lietuvių pensininkų klubą, esą jis gavęs \$6.712 savo veiklai iš federacinės vyriausybės "New Horizons" programos.

Valdyba

VIETINIS DIENRASTIS "The Spectator" VII. 7 paskelbė informaciją apie lietuvių pensininkų klubą, esą jis gavęs \$6.712 savo veiklai iš federacinės vyriausybės "New Horizons" programos.

Valdyba

VIETINIS DIENRASTIS "The Spectator" VII. 7 paskelbė informaciją apie lietuvių pensininkų klubą, esą jis gavęs \$6.712 savo veiklai iš federacinės vyriausybės "New Horizons" programos.

Valdyba

VIETINIS DIENRASTIS "The Spectator" VII. 7 paskelbė informaciją apie lietuvių pensininkų klubą, esą jis gavęs \$6.712 savo veiklai iš federacinės vyriausybės "New Horizons" programos.

Valdyba

VIETINIS DIENRASTIS "The Spectator" VII. 7 paskelbė informaciją apie lietuvių pensininkų klubą, esą jis gavęs \$6.712 savo veiklai iš federacinės vyriausybės "New Horizons" programos.

Valdyba

VIETINIS DIENRASTIS "The Spectator" VII. 7 paskelbė informaciją apie lietuvių pensininkų klubą, esą jis gavęs \$6.712 savo veiklai iš federacinės vyriausybės "New Horizons" programos.

Valdyba

VIETINIS DIENRASTIS "The Spectator" VII. 7 paskelbė informaciją apie lietuvių pensininkų klubą, esą jis gavęs \$6.712 savo veiklai iš federacinės vyriausybės "New Horizons" programos.

Valdyba

VIETINIS DIENRASTIS "The Spectator" VII. 7 paskelbė informaciją apie lietuvių pensininkų klubą, esą jis gavęs \$6.712 savo veiklai iš federacinės vyriausybės "New Horizons" programos.

Valdyba

VIETINIS DIENRASTIS "The Spectator" VII. 7 paskelbė informaciją apie lietuvių pensininkų klubą, esą jis gavęs \$6.712 savo veiklai iš federacinės vyriausybės "New Horizons" programos.

Valdyba

VIETINIS DIENRASTIS "The Spectator" VII. 7 paskelbė informaciją apie lietuvių pensininkų klubą, esą jis gavęs \$6.712 savo veiklai iš federacinės vyriausybės "New Horizons" programos.

Valdyba

VIETINIS DIENRASTIS "The Spectator" VII. 7 paskelbė informaciją apie lietuvių pensininkų klubą, esą jis gavęs \$6.712 savo veiklai iš federacinės vyriausybės "New Horizons" programos.

Valdyba

VIETINIS DIENRASTIS "The Spectator" VII. 7 paskelbė informaciją apie lietuvių pensininkų klubą, esą jis gavęs \$6.712 savo veiklai iš federacinės vyriausybės "New Horizons" programos.

Valdyba

VIETINIS DIENRASTIS "The Spectator" VII. 7 paskelbė informaciją apie lietuvių pensininkų klubą, esą jis gavęs \$6.712 savo veiklai iš federacinės vyriausybės "New Horizons" programos.

Valdyba

VIETINIS DIENRASTIS "The Spectator" VII. 7 paskelbė informaciją apie lietuvių pensininkų klubą, esą jis gavęs \$6.712 savo veiklai iš federacinės vyriausybės "New Horizons" programos.

Valdyba

VIETINIS DIENRASTIS "The Spectator" VII. 7 paskelbė informaciją apie lietuvių pensininkų klubą, esą jis gavęs \$6.712 savo veiklai iš federacinės vyriausybės "New Horizons" programos.

Valdyba

London, Ontario

VIETŲ GELIŲ. Rugpjūčio 14 d. Londone mirus a.a. Jonui Juodagalviui, reikiškams užuojautą likusiai žmonai, sūnui ir dukrai su šeimomis, mirusiojo atminimui A. T. Kojelaitis iš V. Lorne, Ont., vietos gelijų paaukojo Kanados Lietuvių Fondui \$20 ir "Tėviškės Žiburiams" \$10. K.

London, Ontario

VIETŲ GELIŲ. Rugpjūčio 14 d. Londone mirus a.a. Jonui Juodagalviui, reikiškams užuojautą likusiai žmonai, sūnui ir dukrai su šeimomis, mirusiojo atminimui A. T. Kojelaitis iš V. Lorne, Ont., vietos gelijų paaukojo Kanados Lietuvių Fondui \$20 ir "Tėviškės Žiburiams" \$10. K.

London, Ontario

VIETŲ GELIŲ. Rugpjūčio 14 d. Londone mirus a.a. Jonui Juodagalviui, reikiškams užuojautą likusiai žmonai, sūnui ir dukrai su šeimomis, mirusiojo atminimui A. T. Kojelaitis iš V. Lorne, Ont., vietos gelijų paaukojo Kanados Lietuvių Fondui \$20 ir "Tėviškės Žiburiams" \$10. K.

London, Ontario

VIETŲ GELIŲ. Rugpjūčio 14 d. Londone mirus a.a. Jonui Juodagalviui, reikiškams užuojautą likusiai žmonai, sūnui ir dukrai su šeimomis, mirusiojo atminimui A. T. Kojelaitis iš V. Lorne, Ont., vietos gelijų paaukojo Kanados Lietuvių Fondui \$20 ir "Tėviškės Žiburiams" \$10. K.

London, Ontario

VIETŲ GELIŲ. Rugpjūčio 14 d. Londone mirus a.a. Jonui Juodagalviui, reikiškams užuojautą likusiai žmonai, sūnui ir dukrai su šeimomis, mirusiojo atminimui A. T. Kojelaitis iš V. Lorne, Ont., vietos gelijų paaukojo Kanados Lietuvių Fondui \$20 ir "Tėviškės Žiburiams" \$10. K.

London, Ontario

VIETŲ GELIŲ. Rugpjūčio 14 d. Londone mirus a.a. Jonui Juodagalviui, reikiškams užuojautą likusiai žmonai, sūnui ir dukrai su šeimomis, mirusiojo atminimui A. T. Kojelaitis iš V. Lorne, Ont., vietos gelijų paaukojo Kanados Lietuvių Fondui \$20 ir "Tėviškės Žiburiams" \$10. K.

London, Ontario

VIETŲ GELIŲ. Rugpjūčio 14 d. Londone mirus a.a. Jonui Juodagalviui, reikiškams užuojautą likusiai žmonai, sūnui ir dukrai su šeimomis, mirusiojo atminimui A. T. Kojelaitis iš V. Lorne, Ont., vietos gelijų paaukojo Kanados Lietuvių Fondui \$20 ir "Tėviškės Žiburiams" \$10. K.

London, Ontario

VIETŲ GELIŲ. Rugpjūčio 14 d. Londone mirus a.a. Jonui Juodagalviui, reikiškams užuojautą likusiai žmonai, sūnui ir dukrai su šeimomis, mirusiojo atminimui A. T. Kojelaitis iš V. Lorne, Ont., vietos gelijų paaukojo Kanados Lietuvių Fondui \$20 ir "Tėviškės Žiburiams" \$10. K.

London, Ontario

VIETŲ GELIŲ. Rugpjūčio 14 d. Londone mirus a.a. Jonui Juodagalviui, reikiškams užuojautą likusiai žmonai, sūnui ir dukrai su šeimomis, mirusiojo atminimui A. T. Kojelaitis iš V. Lorne, Ont., vietos gelijų paaukojo Kanados Lietuvių Fondui \$20 ir "Tėviškės Žiburiams" \$10. K.

London, Ontario

VIETŲ GELIŲ. Rugpjūčio 14 d. Londone mirus a.a. Jonui Juodagalviui, reikiškams užuojautą likusiai žmonai, sūnui ir dukrai su šeimomis, mirusiojo atminimui A. T. Kojelaitis iš V. Lorne, Ont., vietos gelijų paaukojo Kanados Lietuvių Fondui \$20 ir "Tėviškės Žiburiams" \$10. K.

London, Ontario

VIETŲ GELIŲ. Rugpjūčio 14 d. Londone mirus a.a. Jonui Juodagalviui, reikiškams užuojautą likusiai žmonai, sūnui ir dukrai su šeimomis, mirusiojo atminimui A. T. Kojelaitis iš V. Lorne, Ont., vietos gelijų paaukojo Kanados Lietuvių Fondui \$20 ir "Tėviškės Žiburiams" \$10. K.

London, Ontario

VIETŲ GELIŲ. Rugpjūčio 14 d. Londone mirus a.a. Jonui Juodagalviui, reikiškams užuojautą likusiai žmonai, sūnui ir dukrai su šeimomis, mirusiojo atminimui A. T. Kojelaitis iš V. Lorne, Ont., vietos gelijų paaukojo Kanados Lietuvių Fondui \$20 ir "Tėviškės Žiburiams" \$10. K.

London, Ontario

VIETŲ GELIŲ. Rugpjūčio 14 d. Londone mirus a.a. Jonui Juodagalviui, reikiškams užuojautą likusiai žmonai, sūnui ir dukrai su šeimomis, mirusiojo atminimui A. T. Kojelaitis iš V. Lorne, Ont., vietos gelijų paaukojo Kanados Lietuvių Fondui \$20 ir "Tėviškės Žiburiams" \$10. K.

London, Ontario

VIETŲ GELIŲ. Rugpjūčio 14 d. Londone mirus a.a. Jonui Juodagalviui, reikiškams užuojautą likusiai žmonai, sūnui ir dukrai su šeimomis, mirusiojo atminimui A. T. Kojelaitis iš V. Lorne, Ont., vietos gelijų paaukojo Kanados Lietuvių Fondui \$20 ir "Tėviškės Žiburiams" \$10. K.

London, Ontario

VIETŲ GELIŲ. Rugpjūčio 14 d. Londone mirus a.a. Jonui Juodagalviui, reikiškams užuojautą likusiai žmonai, sūnui ir dukrai su šeimomis, mirusiojo atminimui A. T. Kojelaitis iš V. Lorne, Ont., vietos gelijų paaukojo Kanados Lietuvių Fondui \$20 ir "Tėviškės Žiburiams" \$10. K.

Š. Amerikos Lietuvių Studentų Sąjungos studijų dienos Kent State universitete

Š. m. liepos 11-13 d.d. Kent State universitete, Ohio, įvyko pirmos SALSS Studijų Dienos, kurių tikslas buvo suburti veiklius Šiaurės Amerikos universitetų lietuvių studentus, ypač lietuvių studentų klubų pirmininkus, kad jie giliau pažintų šiądienines lietuvių studentų ir Lietuvos gyvenimo problemas.

Studijų Dienos prasidėjo liepos 11, penktadienį, susipažinimo vakaru Klevelando Lietuvių Namuose. Suvažiavusius studentus čia pasveikino Klevelando miesto burmistro atstovas. Po susipažinimo studentai sudarė automobilijų karavaną ir vidurnaktį atvyko į Kent State universitetą.

Liepos 12, šeštadienį, Studijų Dienų programa prasidėjo Š. Amerikos universitetų lietuvių studentų klubų pirmininkų pranešimais.

Montrealio pirmininkė Vilija Malciūtė pažymėjo, kad jų klubas kasmet organizuoja slidinėjimo iškylas, kuriose dalyvauja daug studentų ir iš Toronto. Montrealio studentų klubas yra finansiškai gana stiprus, nors negauna jokios paramos iš vietinių lietuvių organizacijų, net ir iš verslo institucijų. Montrelio klubas, užuot gavęs paramos, pats parėmė \$100 lietuvišką mokyklą.

John Carol pirmininkas Alvydas Azinskas pažymėjo, kad tame universitete yra tik keli lietuviai studentai, todėl jie vietoje lietuvių studentų klubo organizuoja baltiečių studentų klubą.

Omahos pirmininkė Danguolė Antanėlytė pažymėjo, kad jų klubas susiorganizavo prieš 4 metus, yra aktyvus vietos lietuvių visuomeniniame gyvenime ir yra parėmęs uždavinį paruošti dalyvavimą III pasaulio lietuvių jaunimo kongrese Brazilijoje.

Toronto pirmininkas Vytas Mickevičius pranešė apie praėjusių metų TULSK veiklą ir išdėstė ateinančių akademinių metų programą, pabrėždamas, kad Toronto klubas yra didžiausias studentų klubas Š. Amerikoje.

Colorado pirmininkė Rūta Bubelytė kalbėjo apie lietuvių studentų organizacines pastangas vietos universitete.

Klevelando State universiteto atstovas A. Nagevičius pabrėžė, kad lietuvių studentų klubas, įsteigtas 1973 m. vasario mėn., turi apie 20 narių; užsakė universiteto bibliotekai "Encyclopedia Lituanica" ir pradeda Klevelande organizuoti jaunimo kambarį.

Northern Illinois atstovė Emilija Pakštaitė pažymėjo, kad šiame klube yra apie 20 narių, jų tarpe — antros kartos lietuvių vaikai; sutvarkė organizacinius reikalus, turėjo penkis susirinkimus per pirmą semestrą ir aktyviai bendradarbiauja su Lietuvių Bendruomene ir su jaunimo kongresui ruošti komitetu.

Čikagos universiteto atstovas Linas Sidrys pranešė, kad pernai susiorganizavo bendras baltiečių klubas, kuris Vasario 16 proga surengė gana įspūdingą parodą. Klubas pareiškė protestą "Encyclopaedia Britannica" redakcijai dėl prosovietinių tekstų apie Pabaltijo valstybes.

Northwestern pirmininkas Paulius Kisieličius pranešė, kad jų klubas Vasario 16 d. proga universitete suorganizavo parodą ir bendrus lietuviškus šokus su Loyola College studentais. Šiais metais jie žada suruošti tris paskaitas Lietuvos reikalais ir kviešti šokių grupę "Grandinėle" iš Klevelando. Taip pat šis klubas renka lietuviškas knygas, kurios bus perduotos universiteto bibliotekai.

Pasibaigus klubų atstovų pranešimams, SALSS pirm. Antanas Šileika pasveikino visus Studijų Dienų dalyvius, ypač keliausius net 1500 mylių. Jis aiškino lietuvių studentų klubų reikšmę universitetuose ir būtinybę visiems klubams susijungti į Šiaurės Amerikos Lietuvių Studentų Klubų Federaciją.

Žvilgsnis praeitin

Po trumpos pertraukos Antanas Kalvaitis, buvęs SALSS pirmininkas 1970-1971 metais, išdėstė šios organizacijos istoriją, primindamas, kad 1951 m. du Wisconsinso universiteto lietuviai studentai įsteigė SALSS šiam tikslui: sujungti visus lietuvius studentus į vieną bendrinę organizaciją, atstovauti stu-

dentams Amerikos Lietuvių Bendruomenėje, išlaikyti lietuvių kalbą studentijoje ir rūpintis socialiniais bei ekonominiais studentų reikalais. 1952 m. SALSS išleido "Studentų Gaires", 1954 m. — pirmąjį "Lituanus" numerį; 1956 m. surinko 40,000 parašų peticiją Lietuvos reikalais, kurią perdavė tuometiniam Amerikos viceprezidentui R. Niksonui; 1957 m. SALSS turėjo 1500 narių ir išleido savo veiklos apžvalgą "Dienos tarp dangoraižių"; 1960 m. A. Budreckis sudarė lietuvių studentų ryšius visame pasaulyje, 1961-1962 m. SALSS užmezgė ryšius su VLIKu ir ALTa; 1967 m. SALSS savo skyrius įsteigė Kanadoje; 1970 m. SALSS išjudino Simo Kudirkos laisvinimo akciją; 1971 — 1974 m. SALSS veikla susilpnėjo, tačiau šiais metais veikla gana plačiai ir aktyviai, vadovaujant Toronto lietuviams studentams.

Paskaitininkai

SALSS Studijų Dienų pagrindinė dalis buvo paskaitos ir akademinės diskusijos. Reikia pabrėžti, kad tiek paskaitose, tiek diskusijose dalyvavo beveik visi studentai, atvykę į Studijų Dienas. Paskaitas skaitė šie asmenys:

- Dennis Frigyes (vengras), Klevelando miesto tarybos narys, apie susiorganizavimą viso etninės kilmės jaunimo ir jų veiklos išplėtimą.
- A. Idzelis — apie supažindinimą kitataučių su lietuvių kultūra.
- Kun. A. Kijauskas — apie Vatikano politiką ir religijos persekiojimą komunistų pavergtuose kraštuose.
- A. Rukšėnas — apie studentų išįjungimą į Amerikos politiką.
- Dr. Jonas Cadzow (Kent State lituanistinių kursų koordinatorius ir vienas iš šių Studijų Dienų organizatorių) — apie ryšius Ken State ir Vilniaus universitetu.
- Dr. A. Levin — apie sovietų nutautinimo politiką Pabaltijo valstybėse.
- Dr. Zanka, rumunė, 1967 m. pati pabėgusi iš Rumunijos — apie sovietų ir komunistų okupaciją Rumunijoje ir jos pabėgimą.
- A. Mockapetris padarė plačią apžvalgą apie Lietuvos studentus.

Reikia pabrėžti, kad visos paskaitos nebuvo tik apžvalgos ar įprasti atsiminimai, bet grynai akademinės, atjungiant betkokius propagandinius priedėlius. Tai sudomino studentus, kurie pateikė daug klausimų ir kai kada kvestionavo paskaitininkų išvadas.

Koncertas ir pamaldos

Itemptas šeštadienio darbas, dalyvaujant paskaitose ir diskusijose, kiek nuvargino studentus. Tačiau vakare juos atgaivino Klevelando vyrų oktetas, vadovaujamas Ryto Babicko. Šio oktetso dainos ir jų perdavimo stilius bei nauja technika studentus dažnai kėlė ant kojų. Kaikurias dainas jie prašė kartoti, ir koncerto pabaigoje oktetui buvo sukeltos ovacijos.

Po koncerto, vidurnaktį, Kent State koplyčioje kun. A. Kijauskas atnašavo šv. Mišias. Atsilankė visi Studijų Dienų dalyviai. Vidurnakčio Mišios ir kun. A. Kijausko jų celebravimas mistinėje nuotaikoje visiems studentams paliko gilius pėdsakus.

Rezoliucijos

Sekmadienį, ankstyvą rytą, susirinko rezoliucijų komitetas, kurį sudarė visų studentų klubų pirmininkai ar atstovai, vadovaujant TULSK pirmininkui V. Mickevičiui. Rezoliucijos lietuvių studentų organizacinius reikalus. Jos bus perduotos lapkričio mėn. Montrealyje įvykstančiam SALSS metiniam suvažiavimui patvirtinti. Dvi tų rezoliucijų yra išskirtinos:

Viena jų ragina visus studentus siusti laiškus ar telegramas prezidentui G. Fordui ir Kanados ministeriui pirmininkui, reikalaujant nepripažinti Sovietų Sąjungos okupacijos Pabaltijo valstybėse; kita rezoliucija reikalauja protestą JAV prezidentui Fordui už jo atsisakymą dalyvauti laisvės kovotojo Aleksandro Solženycino pagerbime.

Lietuvių spauda

Užbaigiant šias Studijų Dienas, dr. Wynar kalbėjo apie etninės spaudos jėgą. Jis ypatinai gausiai pabrėžė, kad lietuviai, ne-

žiūrint jų nedidelio skaičiaus, turi labai didelę įtaką Amerikos etninių grupių gyvenime. Pvz. lietuviai sudaro tik 0.2% visų etninių grupių Amerikoje, tačiau jie leidžia 4.7% visos etninės spaudos Amerikoje.

Nebūtų ši informacija pilna, jeigu nebūtų padėkota Vytui Zagarskiui bei jo vadovaujamam komitetui už šių gražių Studijų Dienų suorganizavimą ir dr. John Cadzow už šių dienų globojimą universiteto vadovybės įgaliojimu. Dr. John Cadzow už jo pastangas išrinktas SALSS garbės nariu.

Studentai buvo tiek patenkinti šių Studijų Dienų suorganizavimu ir jų technišku įvykdymu, kad nutarė ateinančiais metais vėl jas organizuoti Kent State universitete.

Algis Senkus, SALSS centro valdybos vicepirmininkas

Jieškote geros dovanos? Užsakykite lietuvišką laikraštį arba nupirkite lietuvišką knygą.

Simon's TELEVISION

2385 Dundas St. W., Toronto 9, Ont. Telefonas 532-8772

Netoli Lietuvių Namų prie Bloor - Dundas požeminio. • Prieš perkdami kitur, pasitiraukite apie mūsų kainas. • Garantuojamas sutauptymas. TAISOM • PARDUODAM • NUOMOJAM Savininkas — V. SIMINKEVIČIUS

DAUG RUNGTYNIŲ GOLFININKAMS

Tarpmiestinės rungtynės. Rugpjūčio 30-31 dienomis Klevelande įvyksta tarpmiestinės golfo rungtynės ir SALFASS pirmenybės. Komandoms sudaryti buvo surengtos atrankinės rungtynės. Pirmosios rungtynės įvyko rugpjūčio 17 d. Streetsville aikštynė, antrosios — rugpjūčio 24 d. Gormley aikštynė. Klevelando pirmenybės įvyks Sleepy Hollow aikštynė (ten įvyko 1971 m. varžybos). Individualinės varžybos įvyks vyrų, senjorų, jaunių, jaunučių ir moterų klasėse. Vyrų klasėje bus varžomasi A, B, C ir D grupėse, kurios nustatomos pagal išlyginamuosius smūgius. Senjorų, jaunių ir jaunučių grupės sudaromos pagal amžių. Moterų klasėje amžių išlyginamieji smūgiai neriboti. Visose varžybose laimėtojai nustatomi pagal dviejų dienų pasekmes. Komandinės varžybose komandą sudaro 9 žaidėjai, tačiau taškai užskaitomi tik 6 geriausių žaidėjų. Tikimasi susilaukti žaidėjų iš Čikagos, Detroito, Klevelando, Toronto ir gal kitų vietovių. Iš Toronto vyksta 25 golfininkai: numatoma sudaryti dvi komandas.

Antrą turnyro dieną (po žaidynių),

sekmadienį, "Hospitality Motor Inn", kur bus apsisistojusi dauguma svečių žaidėjų, 8 v.v. banketas: šilta vakarienė, gėrimai, šokių muzika ir turnyro užbaiga — laimėjimų įteikimas. Į banketą kviečiami ne tik žaidėjai su svečiais, bet ir visi klevelandiečiai. Asmeniu — \$12.

Atrankinės varžybos. Rugpjūčio 17 d. atrankinės varžybos buvo surengtos Kanados sporto apygardos pirmenybių metu. Jose geriausiai žaidė ir trečią kartą iš eilės laimėjo pirmą vietą Alg. Simanavičius — 83. Antrą vietą — dalijosi R. Strimaitis ir jaunasis V. Sergautis — 84. Trečią vietą vėl dalijosi du jauni žaidėjai — A. Stauskas ir Barakauskas — 85. Toliau sekė S. Rukša ir Aug. Simanavičius — 86, A. Banelis, M. Ignatavičius ir Augaitis — 87. P. Stauskas, R. Simkus ir V. Pieteraitis — 88, Alz. Kuolas ir M. Slapšys — 89. Su išlyginamaisiais smūgiais geriausiai sužaidė Augaitis — 64, Pargauskas — 65 ir V. Paukštys — 66. Arčiausiai vėliavėlės vienu smūgiu sviedinuką vėl primetė dr. S. Pacevičius. Ilgiausią smūgį ant 18-tos pievelės paleido M. Ignatavičius. Pirmenybėse atsilankė per 30 golfininkų ir jas sklandžiai tvarkė apygardos vadovas L. Baziliauskas. Gaila, kad jau kuris laikas varžybose nepasirodo geriausi mūsų golfininkai.

DANUTĖ VALAITYTĖ neseniai Toronte įvykusiose lengv. atletikos varžybose 800 m bėgime laimėjo antrą vietą — 2:10.5. Pirmą vietą laimėjo Abby Hoffman — 2:07.3. Abiejų bėgikių pasekmės vidutiniškos.

A. S.

VYČIO ŽINIOS

Algis Stankus, Vyčio biuletenio re-

daktorius, artimiausiu laiku išvyksta Vasario 16 gimnazijoje. Jaunojo Algio redaguojamas biuletenis susilaukė daug gražių atsiliepimų ir jo užsimojimus tenka augštai vertinti. Gailimės netekę taip trūkstantis jaunųjų paramos. Linkime Algiiu geriausios sėkmės naujose pareigose.

Krepšinio turnyras Wasagoje po ilgos pertraukos Vyčio sporto vadovo J. Zuko pastangomis vėl buvo atgaivintas. Turnyras įvyko ilgo savaitgalio metu ir praėjo su nemažu pasisekimu. Tačiau dar geresniam pasisekimui pasigesta Montraelio ir Rochesterio žaidėjų. Rungtynės įvykdžius vyrų, jaunių ir moterų klasėse. Vyrų klasėje varžėsi 3 komandos. Čia pirmą vietą laimėjo Aušra nugalėjusi Vytį 73:50 ir Kovą 79:50. Antroji vieta teko Kovui, nugalėjusiam Vytį 81:59.

Dalis "Baltosios meškos" stovyklos dalyvių su tėvais prieš pamaldas netoli Sao Paulo, Brazilijoje. Žiemos stovykloje liepos 20-27 dienomis dalyvavo 33 lietuvių vaikai. Vadovavo E. Bacevičienė. Nuotr. A. Saulaičio

KAS, KIEK, KADA, KODĖL IR KAIP FINANSUOJA RINKIMUS?

Kas tvarko rinkimų lėšas?

Rinkimų Aukų ir Išlaidų Komisija yra grupė asmenų, atsakingų parlamentui už naujojo Rinkimų Finansavimo Reformos Įstatymo priežiūrą bei jo vykdymą. Pagal šį įstatymą, provincija turi sumokėti tam tikrą sumą kandidato išlaidoms padengti. Dėlto Jūs, kaip mokesčių mokėtojas, dalyvaujate kiekvienuose rinkimuose, ir apie tai turite būti pilnai informuotas.

Kokie yra pagrindiniai naujojo įstatymo tikslai?

Visų pirma — apriboti sumą, kurią asmuo, bendrovė ar unija gali paaukoti politinei partijai ir tuo būdu pašalinti galimybę turtui daryti įtakos vyriausybei ar partijai politinėje srityje. Antra — įpareigoti viešai skelbti aukotojus ir paaukotas sumas.

Be to, minėtam reikalui paaukotą sumą galima nurašyti nuo mokesčių.

Kada galima aukoti?

Aukoti galima betkada, tačiau aukotojui ar aukotojai yra nustatytas įnašo dydis.

Štai tie nuostatai:

Betkurių metų laikotarpyje asmuo, bendrovė arba unija gali paaukoti kiekvienai provincinei partijai iki \$2000. Taip pat jie gali paaukoti iki \$500 betkuriai rinkiminės apylinkės draugijai, tačiau bendra aukų suma visom rinkiminės apylinkės draugijom tos pačios partijos negali būti didesnė kaip \$2000.

Rinkiminio vajeas laikotarpyje, t.y. nuo rinkimų paskelbimo dienos iki keturių mėnesių po rinkimų dienos, asmenys, bendrovės ir unijos gali aukoti papildomai iki \$2000 provincinei partijai. Taigi gali duoti iki \$500 betkuriam kandidatui, tačiau bendras įnašas visiem tos pačios partijos kandidatam negali prašokti \$2000.

Kodėl išleistas naujas Rinkimų Finansavimo Reformos Įstatymas?

Naujasis įstatymas apribos asmenų aukas, padarys politiką labiau atsakingą ir įjungs jom daugiau žmonių. Kontrolė sumų, kurios gali būti išleistos rinkiminei propagandai, padės įgyvendinti lygesnės politinės varžybas Ontario provincijoje.

Arthur A. Wishart, Chairman, for the Commission

Šis pranešimas yra skelbiamas Rinkimų Aukų ir Išlaidų Komisijos

Kaip naujasis įstatymas paliečia Jus? Bendrovės ir unijas? Kandidatus ir partijas?

Rinkimų Finansavimo Reformos Įstatymas atskleis viešumai visus Ontario rinkiminius vajeas. Jūs matysite, kiek kuris kandidatas gavo ir kiek išleido. Jei kandidatas nesilaikys atitinkamų taisyklių, tai jis ar ji gali būti nubausti, netekti teisės dalyvauti sekančiuose rinkimuose arba net turės atsisakyti iš provincinio parlamento.

Komisija paskelbs vietos laikraščiuose bendrą sumą, kurią kandidatas surinko ir išleido. Sąrašas aukotojų su adresais kiekvieno, kuris aukojo daugiau kaip \$100 rinkiminiam vajui, bus prieinamas Jums komisijos įstaigose.

Asmenys ir bendrovės gali prašyti mokeskinės atskaitos, kuri bent iš dalies išlygins jų įnašo išlaidas. Tai sumažins Ontario provincijos mokesčius, kuriuos aukotojai turi mokėti. Ir tai yra visai atskiras dalykas, nemaišytinas su mokeskinėmis atskaitomis nuo įnašų federacinėm politinėm partijom.

Žemiau idėta tabelė rodo mokesstinį kreditą, duodamą asmenims.

ĮSIDĖMĖKITE — tai yra **mokesstinis kreditas**, o ne atskaita. Jūs galite nurašyti nuo mokesčių sumos, kurią turite mokėti Ontario provincijai, o ne nuo apmokestinamų pajamų.

aukų suma	kredito maksimumas	kredito apskaičiavimas
iki \$100	\$75	75% aukų
\$101 iki \$550	\$300	\$75 plius 50% sumos per \$100
daugiau kaip \$550	\$500*)	\$300 plius 33,3% sumos per \$550

*) Kredito maksimumas \$ 500 reikalingas tuo atveju, kai bendras metinis įnašas siekia \$1150.

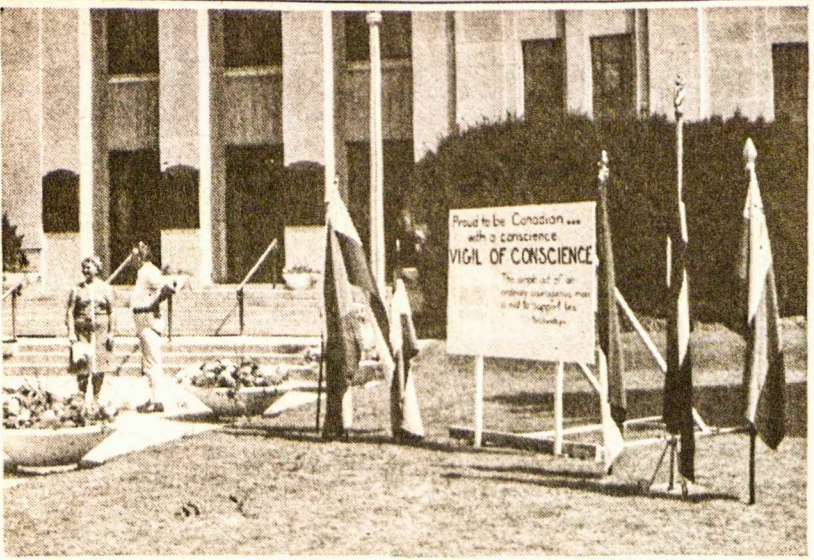
Jeigu bendra Jūsų auka **visom** registruotom partijom, rinkiminių apylinkių draugijom ir kandidatam yra mažesnė už \$100, galite nurašyti mokesstinio kredito 75% paaukotos sumos.

Tai įgalins Jus aukoti lėšų vajams, reliatyviai mažai nuostolių padarant sau.

Mokesstinis kreditas bendrovėm taikomas šiek tiek kitaip. Įstatymas leidžia bendrovėms daryti ribotas atskaitas nuo Ontario provincijai skirtos apmokestinamų pajamų dalies.

Įsidėmėkite — joks asmuo ar bendrovė negali reikalauti mokeskinės nuolaidos už savo aukas, jei nepateikia **oficialaus kvito**, rodančio paaukotą sumą. Tie kvitai yra minėtos komisijos išduodami kandidatam ir partijos pareižūnam.

Platesnė informacija gaunama, kreipiantis raštu į minėtą komisiją šiuo adresu: 151 Bloor St. West, Toronto M2A 1A2

Laisvės budėtuovės St. Catharines, Ont., mieste prie rotušės Helsinkio konferencijos metu

Jūs, amerikiečiai...

(Atkelta iš 2-ro psl.)

minas iš lėktuvo jau iškeltas. Paėmė mano lagamino bilietus ir nuėjo. Nepraėjo nė trys minutes, grįžo su mano lagaminais. Jūs pradėjo tikrinti, kai dar nė vieno keleivio lagamino nebuvo. Pabaigęs tikrinimą, tas pats valdininkas mane palydėjo ligi aikštės, kurioje stovėjo taksiai. Vairuotojas, be manęs, paėmė dar tris keleivius. Keikvienas sumokėjo po 25 pezus (\$1.25).

Pokalbis rusiškai

Vienas taksi keleivis prakalbino mane ispaniškai, sakdamas, kad norėtų su manimi pasikalbėti, bet nemokąs angliai.

— Aš kalbu ispaniškai, — pasakiau jam.

— Labai gerai. Iš svetimų kalbų aš kalbu tik rusiškai, bet nediršau Jus kalbinti rusiškai.

— Aš taip pat kalbu rusiškai, — atsakiau jam rusiškai.

Prasidėjo mūsų pokalbis. Mane nustebino. Jis kalbėjo rusiškai labai gerai. Pagalvojau, kad žydas, nes labai daug žydų moka rusiškai.

— Kurios tautybės esate?

— Esu bolivietis.

— Taip, bet aš turėjau kalvoje Jūsų kilmę.

— Esu ispanų kilmės.

— Kur išmokote kalbėti rusiškai?

— Bolivijos valdžia mane buvo išsiuntusi į Maskvos universitetą studijuoti matematikos. Maskvoje gyvenau šešerius metus. Ten ir išmokau kalbėti rusiškai.

— Bet ar Jūs draugai, žinodami, kad aš moku kalbėti ispaniškai, neįsisižei, jei mudu kalbėsime rusiškai.

— Palikite šį reikalą mano atsakomybei. Aš kaip tik tai noriu jį aktyse pademonstruoti, kad kalbu ir rusiškai.

Vienu atveju jo draugai juokaudami mane paklausė, ar aš galiu suprasti, ką jų draugas kalba rusiškai.

— Jis kalba labai gerai rusiškai. Ir tai nėra joks komplimentas, bet tikra teisybė.

Mums besikalbant taksistas priartėjo prie miesto.

— Kur norite išlipti?

— La Paz mieste esu pirmą kartą. Pirmiausia turiu susirasti viešbutį.

— Kiek Jūs norite mokėti už viešbutį?

Išgirdę mano atsakymą, jie pasakė šoferiui, kad aš turiu išlipti. Iš taksi išlipau pirmutinis. Draugiškai atsisveikinę, jie nuvažiojo toliau.

Miestas ant kalno

La Paz miestas yra pastatytas ant keturių kilometrų kalno. Mieste matyti labai daug indėnų. Bolivijoje baltųjų yra tik 25%. Bolivija pietuose siekia Argentiną, rytuose — Braziliją. Bolivijos gyvenimo forma nėra panaši nei į Argentiną, nei į Braziliją. Galėčiau sakyti, kad Bolivija yra mažoji Meksika, nors tarp Meksikos ir Bolivijos yra labai didelis atstumas. Beveik visos La Paz miesto gatvės, lygiai kaip ir Meksikos miestų gatvės, yra paverstos turgavietėmis. Prekės supiltos ant gatvių. Pardavėjos yra indėnų moterys. Jos supranta abi matų sistemas. Gali prašyti kilogramais arba svarais. Taip pat indėnų rankose yra ir prekyba turgavietėse po stogu. Keista. Čia kainos yra tos pačios, kaip ir gerai įrengtose miesto krautuose.

Indėnų moterys dėvi savo sti-

liaus drabužius — juodas, vyriškas skrybėles, sijonus, pritaistytas ant lankų, bliuzes ir beveik vyriškus apsiaustus. Margumas čigoniškas. Ant nugaros — didesnis ar mažesnis ryšulys. Vyrų indėnų drabužiai nesiskiria nuo baltųjų vyrų drabužių. Mokyklinio amžiaus mergaitės tiek baltųjų, tiek indėnų dėvi vienus drabužius.

Indėnai turtingesni

Pastebėjau, kad Bolivijos indėnai yra daug turtingesni už baltuosius darbininkus. Indėnų moterys kontroliuoja didelę prekybos dalį. Stai sėdi ant gatvės prie savo vaisių ir daržovių ar kitokių prekių suvargusi indėnų moteris. Priena vyras ir prašo pinigų. Ji iš po sijono išsitraukia gerą pluoštą pinigų ir atskaičiui duoda vyrui. Tokių pavyzdžių mačiau daug. Baltasis darbininkas tiek pinigų nė sapne nemato.

Baltųjų rankose yra beveik visa valdžios administracija ir baltarankių darbas. Stambioji prekyba, transportas, restoranai, namai yra baltųjų rankose. Savo pastabas esu pasakęs ir baltiesiems bolivičiams. Jie pripažino, kad mano pastabos apie indėnus yra teisingos.

Tiek baltieji, tiek indėnai Bolivijoje yra geri žmonės. Labai religingi, ypač indėnai. Suskambėjus šventovės varpams, indėnės bėgti bėga į jį. Pamaldos būna vakarais.

Vieną bolivių paklausiau, kodėl neturtingi baltieji nemėgina prekiauti, panašiai kaip indėnai.

— Baltasis bolivietis greičiau badu mirs, negu eis ant gatvės daržovių pardavinėti, — atsakė man.

Indėnai labai mažai išleidžia savo pragyvenimui. Gyvena labai menkose lūšnose. Ką randa baltųjų išmesta, indėnas pasima. Net ir sulankstyta skarda indėnui reikalinga. Yra indėnų, kurie ir namą nusiperka, bet patys jame negyvena — išnuomoja. Taip pat yra indėnų, turinčių sunkvežimius. Kelionės metu galima pamatyti indėnų pilną sunkvežimį. Jie važiuoja į kitą miestą dažniausiai darbo įieškoti. Įvažiavę į miestą, jų sunkvežimis tampa viešbutiu ir restoranu.

Pagyvenęs La Paz mieste keturias dienas, autobusu išvykau į antrąjį savo didum miestą Cochabamba (Kočiabamba).

Gyveno lietuviai

Bolivijoje jaučiama maisto stoka. Maisto krautuvių languose La Paz mieste dažnai pamatysi užrašus, kad šiandieną gauta šviežios žuvies siunta iš Peru arba sūrio ir valgomosios aliejaus iš Argentinos. Bolivijos pajamų šaltinis yra kasyklos, o į žemės ūkį kreipiamas labai mažai dėmesio. "Sears Roebuck" ir "Woolworth" krautuvių Bolivijoje nėra. Saldytuvai, radijo, televizijos priimtuvai yra Amerikos gamybos. Tuos gaminius pristato "Philips-Philco" bendrovė. Metalurginiai gaminiai yra iš Vokietijos, o maisto atvežama iš Argentinos, Peru ir Brazilijos. Dešros (salami) kilogramas (atvežta iš Argentinos) kainuoja 5 doleriai, Argentinoje — tik 1 doleris. Užtekintai yra savos karvienos, kiaulienos, avienos ir vištienos. Taip pat netrūksta bulvių, svogūnų, pomidorų. Žuvų trūksta La Paz mieste, bet mažesniuose miestuose yra užtekintai.

Žinojau, kad Cochabamba mieste gyvena vienas lietuvis Laurinavičius. Jis ten turėjo gėrimų imonę. Paklausiau viešbučio savininką, ar jis nepažįsta.

— Taip, — atsakė. — Jis gamino gėrimus ir netoli mūsų viešbučio turėjo parduotuvę. Prieš trejus metus persikėlė į Oruro miestą.

J. JAKSTAS

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Apie prezidentą A. Smetoną

Nemažai vietos veikale skiriamas prezidentui, jį smerkiant ir kritikuojant iš visų pusių. Jau knygos pradžioje jam suverčiama visa kaltė už pasidavimą okupantui be pasipriešinimo, "be šūvio"; prikišamas pabėgimas į užsienį, paliekant "tautą savo likimui". Aplamai, kritikuojamas jo visas režimas. Ant ra vertus, K. Skirpa tarėsi su prezidentu, atvykusiu į Berlyną (rugpjūčio 17 d.), laikė jį savo viršininku ir net supažindino su kuriamauoju LAf. Prezidentas visai pritaręs jo organizacijai ir visai jo diplomatinei veiklai. Kai K. Skirpa pradėjo kurti savo Lietuvos vyriausybės planą, numatė gauti ir iš prezidento "konstitucinį pavedimą sudaryti vyriausybę ir ją paskelbti" (30 p.). Jis siūlė prezidentui pasilikti pietinėje Vokietijoje ir laukti vokiečių - sovietų pakto suirimo. K. Skirpai nepatiko prezidento apsisprendimas kiek galint greičiau persikelti per Atlantą, t.y. vykti į JAV.

Skaitant K. Skirpos žodžius, kur jis ragino prezidentą pasilikti Vokietijoje, prisimena man B. Railos kažkur ir kažkada skaitytas pareiškimas apie pabėgėlius per žaliąją sieną. Jis maždaug taip rašė (tikiuosi jis to neužginčys): kiekvienam, pabėgusiam žaliąją sieną ir atsidūrusiam Vokietijoje, vaidenos Amerikos konsulatams vizai gauti. Ak, ir pats K. Skirpa pasakoją, kad nevienas pabėgėlis kreipėsi į jį, prašė pagalbos išvykti į JAV ir žadėjo parinkti aukų jo politinei veiklai. Juk tais laikais ne vien lietuviai, bet ir milijonai kitų, ypač karo išbėgėlių iš savo gimtinių, stengėsi išsprukti iš Europos pragaro ir persikelti į JAV.

Verta paminėti čia vienas pavyzdys.

Kai vokiečiai užėmė Paryžių ir okupavo šiaurinę Prancūziją 1940 m. vasarą, daugybės pabėgėlių tarpe, traukusių į Prancūzijos pietus, buvo žymus austrų rašytojas F. Werfel. Jis pasiekė Lurdą, stebuklingą vietą, ir čia gavo laikinę pastogę prisiglausti. Gyvendamas toje stebuklu pagarsėjusioje vietoje, Werfel, nors ir žydas, padarė įžadą parašyti romaną apie Lurdo stebuklą, jeigu jam pavyks nuvykti į JAV. Jam iš tikrųjų pavyko pasiekti svajotą šalį. Vykdydamas įžadą, parašė romaną "Bernadotos giesmė". Iš romano buvo susuktas ir filmas, turėjęs gera pasisekimą.

Visai suprantama, kad ir mūsų prezidentas, kaip ir jo šeima, nematė jokių prosvaisčių, dėl kurių verta būtų pasilikti Europoje, ir stengėsi išvažiuoti į JAV. Čia atvykęs prezidentas, nors oficialių sferų buvo varžomas, jau savo vardu galėjo garinti Lietuvą lietuvių ir pašaliečių tarpe. Jis žadino pačius lietuvius tautiškai labiau susiprasti. Šioje šalyje prezidentas gavo tvirtą pagrindą savo materialinei buičiai. Jo šeima galėjo pakenciamai įsikurti.

K. Skirpa kibo ir prie prezidento veiklos JAV, kuri pakenkusi jo (Skirpos) santykiams su vokiečių valdžios sferomis. Ypač priekaištaujamas jo telefoninis pasikalbėjimas su Čikagos laikraščio "Herald - American" bendradarbiu. Pats A. Smetona savo paliktame laiške, išlikusiame jo archyve, nusiškundė, kad jis nesusikalbėjo su tuo "Herald - American" bendradarbiu, kad šis iškreipė mintis, parašė tai, ko nesakė. Prezidentas tuojau reagavo ir parašė laikraščiui atitaisymą. Bet jei A. Smetona tikrai pasakė korespondentui — "man būtų laisvė ir nepriklausomybė mielesnė be jokio diktatūrinio protektorato", tai jis tikrai nujautė, ką reiškė birželio 23 d. iš Kauno radiofono paskelbta Lietuvos nepriklausomybė.

Apie gen. St. Raštikį

Daug dėmesio autorius skiria gen. St. Raštikiui. Jis užsimena jį įvairiose knygos vietose ir ypač skyrėje "Raštikio suklydimas". Skyrius daugiau polemiko pobūdžio — atsakymas gen. Raštikiui į jo mintis "Kovose dėl Lietuvos nepriklausomybės" (II t., 147 psl. ir t.) skyrėje "Santykiai su ministeriu Skirpa".

K. Skirpa tik atvykusį į Berlyną Raštikį (balandžio pabaigoje) įtarė pasidavus Gestapo itakai. "Gestapo planas buvo toks — rašo K. S., — intriguoti iš pasąlų prieš mane lietuvių tar-

Apie K. Škirpos veiklą "Sukilimas Lietuvos suverenumui atstatyti"

pe Berlyne mane nušalinti nuo vadovavimo LAf ir į jį vadus išskirti gen. Raštikį, kurį Gestapo laikė sau paklusniu" (231 psl.). St. Raštikis, atvykęs į Berlyną, jautė, kad Skirpa ir jo bendradarbiai įtarė jį tapsiant iš vokiečių malonės lietuvių kolonijos Berlyne vadovu ir net paimsiant į savo rankas ir LAf vadovybę. St. Raštikis jautė nedraugišką nusistatymą iš kolonijos vadovybės pusės ir apie tai rašė: "Mano netikėtas pasirodymas Berlyno lietuvių kolonijoje iš pradžių buvo sutiktas ministerio Skirpos ir artimiausių jo bendradarbių labai rezervuoti" (II, 147). Tačiau St. Raštikis ignoravo Skirpos įtariamą ir nė kiek nebandė trukdyti jo veiklos. Vysdėlto St. Raštikiui, tik ką atvykusiam į Berlyną, galėjo būti žinoma, kad vokiečiams K. Skirpos siekiamas tikslas nepriimtinas, nes jie buvo susidarę savo Ostlando planą. Suprantama, vokiečiai, žinodami Raštikį buvus palankų vokiečiams dar nepriklausomybės laikais, teikė jam ypatingą dėmesį. Be to, St. Raštikio išėjimas Vokietijoje karo mokslas darė jį žinomą ir kariškių sferose. Tačiau St. Raštikis nesinaudojo savo geru vardu vokiečiuose, kad galėtų dominuoti Berlyno lietuvių bendruomenėje ir stelbti K. Skirpą. Jis padėjo K. Skirpą birželio 19 d. redaguoti memorandumą, kuris buvo adresuotas užsienio reikalų ministeriui. Kai K. Skirpa su Wehrmacht leidimu organizavo lietuvių vertėjų kadrą ir juos siuntė į Karaliaučiaus karo apygardą, kad jie prisijungtų prie armijos ir žygiuotų kartu į Lietuvą, St. Raštikis irgi prašėsi būti įtrauktas į vertėjų tarpą. K. Skirpa jį aplenkė.

K. Skirpos ir St. Raštikio santykiuose lūžio diena buvo birželio 26. Tą dieną St. Raštikiui, surastam K. Skirpos bute, gestapininko ir nacionalsocialistų partijos pareigūno buvo pasiūlyta vykti į Lietuvą. Tai buvo padaryta po K. Skirpą tik ką uždėto naminio arešto. Gavęs iš Saugumo policijos naminį areštą po Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo per Kauno radiją (birž. 23 d.), K. Skirpa būtų galėjęs prisipažinti, nors tai jam būtų buvęs didelis skaudulys, kad jo taip įtemptai ir ištvėringai siektas Lietuvos suverenumas sudužo, atsimušęs į Reicho pasipriešinimą. Be reikalo K. Skirpa įieško savo nesėkmės kaltininkų lietuvių tarpe ir jiems metamus kaltinimus sugrupuoja į 5 punktus (526-7 psl.).

Jis priekaištauja St. Lozoraičiui ir visai mūsų diplomatinei tarnybai, St. Raštikiui, prezidentui A. Smetonai ir jiems prilipti "defetistų" ženklą. Be jokios logikos jis įmaišo E. Galvanauskos valdžios kaltinimą dėl nepasipriešinimo sovietams 1940 m. Ką turėjo bendro 1940 metais su 1941?

Kai St. Raštikis, vokiečių kviečiamas, sutiko skristi į Lietuvą, K. Skirpa tomis aplinkybėmis jam turėjo palinkėti laimingos kelionės ir pavesti rūpintis Lietuvos reikalais vietoje savęs. Juk K. Skirpa turėjo įsitikinti, kad vokiečiai neleis jam grįžti į Lietuvą. Beprasmiškas ir vien pažeistai Skirpos ambicijai atitaisyti buvo dr. Valančiaus siuntimas į Lietuvą Raštikiui iškvesti. Knygoje paskelbtas kvotos aktas (397-407) bus įdomus ir vertingas istoriniams dokumentams.

St. Raštikis, atskraidintas į Lietuvą, nenuėjo tarnauti vokiečiams. Jis prisidėjo prie laikinės vyriausybės, priėmęs krašto apsaugos ministerio pareigas. Turėdamas gerą vardą vokiečių kariškių tarpe, jis buvo tarpininku tarp laikinės vyriausybės ir okupacinių organų. Kai įsisteigė vokiečių civilinė administracija, St. Raštikiui buvo pasiūlytos pirmojo tarėjo pareigos. Jis jų nepriėmė ir pasiūlyto kuklia vietele Karo Muzėjuje.

Išvados

Skaitant K. Skirpos gyvai parašytą, intriguojantį veiklą, prisimena vieno didelio mokslininko ir istoriko tati žodžiai: "Istorija žino tik vidurio kelią ir jį skaudžiai pasityčioja iš idejų entuziastų". Plk. K. Skirpa buvo Lietuvos suverenumo entuziastas. Jis siekė savo tikslo, nedarydamas jokių kompromisų su gyvenimu, ir pralaimėjo. Jis nemokėjo eiti vidurio kelio ir keisti savo plano pagal is-

torinio vyksmo reikalavimus.

Koks būtų buvęs Lietuvos suverenumas karo metu, pasisako vienoje vietoje ir K. Skirpa. Rašte "Lietuvių - vokiečių susitarimo pagrindai" jis sako:

... Reicho vyriausybė priskirtų Lietuvos vyriausybei karinę misiją į pagalbą Lietuvos Generaliniam Stabui naujai atkuriant jos ginkluotąsias pajėgas ir jas panaudojant kare prieš bendrą priešą, o taip pat vykdydami kitus krašto gynimo pasirušimus, numatytos karinės sutarties ribose (455).

Vadinasi, suvereni Lietuva būtų turėjusi tapti Reicho satelitu ir būti įvelta į jo karo mašiną. Savaimė aišku, jos suverenitetas tuo atveju būtų buvęs trapus ir priklausomas nuo Reicho malonės. Tokia suvereni valstybė, kokia turėjo būti, pagal K. Skirpą, Lietuva, buvo

pvz. Kroatija. Bet ji už tai paklojo savo korpusą prie Stalingrado. Ar nebūtų taip atsitikę ir Lietuvai, jei K. Skirpą būtų pavykę ją padaryti suvereną?

Aplamai, K. Skirpa grindė savo diplomatinę kovą už Lietuvos suverenumą Reicho karo laimėjimu. Jam, rodos, nebuvo kilęs klausimas, kas atsitiks Lietuvai, jei vokiečiai karą pralaimės, kaip iš tikrųjų ir buvo. Ar nebūtų ištikęs tada Lietuvos Krymo totorių likimas ir ar Kaliningrado sritis nebūtų buvusi prarasta toli ir Lietuvą? Ar nebūtų Lietuvos vietoje įsteigta "Litbel" (Lietuvos-Gudijos sovietinė respublika), kokia buvo įkurta kapusinėje Lietuvoje 1919 m.?

Šiaip ar taip, lietuvių tauta būtų labai nukentėjusi ir šiandien tikrai nebūtų pasiekusi 3.200.000 skaičiaus. Jei Lietuvą

būtų ištikusi tokia tragedija pokariniais laikais, ar K. Skirpos iškovotas Lietuvos suverenumas nebūtų virtęs lietuviams keiksmazodžiu?

Visi žymesnių žmonių veikalai yra atspindžiai tos istorinės tikrovės, iš kurios jie kilę. K. Skirpos sukilimas yra visai šališkas ir pagrindinis dokumentas, kuriame atsispindi ta tragiška Lietuvos padėtis, kurioje ji atsidūrė po pirmosios Sovietų Sąjungos okupacijos. Lietuviai laukė laukė išsigelbėjimo. K. Skirpa su savo suverenumo idėja buvo tapęs mūsų tautos vilties ir troškimų reiškėju. Jis tapo garsakalbiu, per kurį kalbėjo mūsų tauta tomis dienomis. Jo veikalas įamžino mūsų tautos istorijos tragišką momentą ir todėl jis paliks labai vertingą ir savitu istoriniu paminklu. Jis turėtų rasti vietą didelėse bibliotekose ir išlikti ilgus amžius.

A+A

PETRIUI

AUGUSTINAVIČIUI

mirus,

reiškiamo nuoširdžią užuojautą jo

liūdinčiai šeimai bei artimiesiems,

o jo laidotuvių proga vietoje gėlių

aukajusiems Tautos Fondui —

gilią padėką.

Augustinavičių šeima \$505
D. P. Robinson }
A. J. Smith } \$50
V. F. Venckevičiai }
O. A. Godelai } 35
O. A. Skrebūnai } 30
W. Dauginis } 25
Robin Howlings Associates } 25
J. Augius } 20
Daugvilienė } 20
O. Delkus } 20
P. Dunderas } 20
A. Firavičius } 20

S. Kėkštas \$20
W. Kleinas } 20
The Reillys } 20
B. Saulėnas } 20
V. Balsys } 10
A. J. Jankaičiai } 10
G. Kleinas } 10
V. Paulionis } 10
J. R. Stirbys } 10
E. A. Simonavičiai } 10
P. Šalna } 10
L. Šeškus } 10
G. Thodas a. Family } 10
Ig. Vilimas } 10

Iš viso suaukota 1020 dolerių.

Karo audros išplėtas iš tėviškės namų, svetur keliaudamas gyvenimo kelią, Tu mylėjai savo tėvynę, nuoširdžiai rūpinaisi jos ateitimi. Su viltimi laukei laisvės ryto Lietuvos salelei.

Liūdi ir verkią šeima Tavęs, liūdi giminės, draugai, pažįstami. Liūdi Motina tėvynė Lietuva, netekusi savo sūnaus, savo gynėjo.

Ilsėkis ramybėje, lietuvių tautos sūnau. Tebūna tau, mielas Petrai, šviesūs žvaigždžių takai Viešpaties amžinybėje.

Aukotojams, taip prasmingai pagerbusiems Velionį bei Jo valią, t.y. parėmusiems pavergtos tėvynės Lietuvos laisvinimo pastangas, reiškiamo viešą padėką.

Toronto, 1975. VIII. I.

Tautos Fondo
Toronto apylinkės atstovybė

Paruoštas šventės leidinys

KLB Hamiltono apylinkės 25 metų sukakčiai ir pirmajai Kanados lietuvių dainų ir šokių šventei atžymėti anglų ir lietuvių kalbom leidinys "Hamiltono lietuviai" (Lithuanians in Hamilton) jau surinktas spaustuveje ir laužomas; pasirodys rugšėjo pabaigoje.

Leidinyje turės apie 130 puslapių ir bus įdomiai bei gausiai iliustruotas. Nors iš vardo gali atrodyti, kad tai tik Hamiltono kolonijai liečiantis darbas, tačiau iš tikrųjų čia pamatysime visos Kanados lietuvių. Dainų šventėje dalyvauja 1916 m. įsteigtas choras, prisuntęs gražiai išlaikytą savo nuotrauką. 1923 m. Straipsniai "Lietuviai

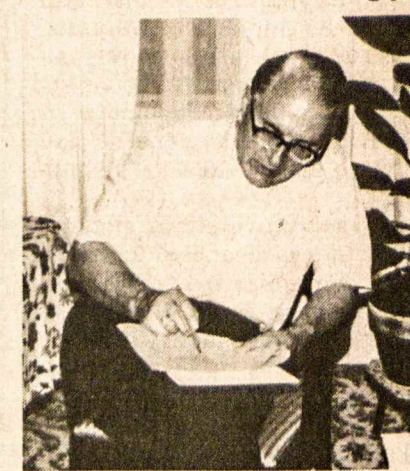
amžių būvyje" (Lithuanians Through Centuries), "Lietuvių liaudies dainos" (Lithuanian Folk Songs), "Tautiniai šokiai" (Folk Dances) ir "Lietuvių tautiniai drabužiai" (Lithuanian National Costumes) bus įdomūs ne tik mums, bet ir mūsų keliautojams draugams prieinami.

Sventei sveikinimus atsiuntę Kanados vyriausybės nariai ir, žinodami, kad leidinys bus dvikalbis, daugumas pageidauja gauti kopiją.

KLB Hamiltono apylinkės valdybos vardu redakcinė leidinio kolegija dėkoja visiems asmenims ir organizacijoms už nuoširdų bendradarbiavimą. Tik jūsų pagalba "Hamiltono

lietuviai" greitai papuos lietuvių ir kitatautių knygų lentynas.

Redakcinė kolegija

KLB Hamiltono apylinkės valdybos sukurtinio leidinio "Hamiltono lietuviai" redaktorius archit. Vytautas Zubašius rankraščius. Nuotr. K. M.

A. SOLZENICINAS amerikiečiams: "Jeigu jūs esate gimę laisvi, kodėl padedate mūsų vergų savininkams? Kai jie laidoja mus gyvus, nesiųskite jiems kastuvų".

Turner & Porter
laidotuvių namai
436 Roncesvalles Ave,
Toronto 3, Ont.
Tel. 533-7954

BALTIC MOVERS
VISŲ RUSIŲ PERVEŽIMAS
BALDAI IR KT.
Vežamas turas pilnai apdraustas
Skambinti tel. LE 4-1403
30 DEWSON ST., Toronto, Ont.

Lilija Šukytė Muencheno festivalyje

VYTAUTAS NAKAS

Jau kelinti metai Europos pagrindiniuose operos centruose su dideliu pasisekimu rodo Lietuvoje gimusi, Kanadoje išaugusi ir studijavusi solistė Lilija Šukytė. Nors Europos muzikiniam gyvenime ji pripažinta kaip pirmąjį solistę, jos veikla lietuviams nėra plačiai žinoma.

Solistė Šukytė gyvena Muenchene ir yra operos kolektyvo nuolatinė narė. Ji taip pat labai dažnai gastroliuoja Vienos operoje, kurioje atlieka daugelį pagrindinių lyrinio soprano vaidmenų, pavyzdžiui, Mimi "Bohemoje", Margarita "Fauste", Mikaela "Carmen", Groviene "Figaro vestuvėse", Violeta "Traviatoje" bei kitus vaidmenis. 1974 m. pavasarį naujame Vienos operos pastatyme Giuseppe Verdi retai girdimos operos "Luiza Miller" Lilija Šukytė dainavo pagrindinį vaidmenį, kurį daug kartų sėkmingai pakartojo praėjusio sezono metu. Ankstyvosios Verdi operos reikalauja iš soprano nepaprasto balso elastingumo, sugėbimo pereiti iš koloratūrinio lengvumo į draminį išraiškumą. Luizos vaidmuo pilnas tokių sunkių vokalių uždavinių, ir dabartinėje tarptautinėje arenoje nedaug sopranų gali šį vaidmenį atlikti. Prie šio nedidelio sopranų skaičiaus priskaitoma ir Lilija Šukytė.

Muencheno festivalyje solistė Šukytė atliko dvių operų pagrindinius vaidmenis. Tos operos nedažnai užtikamos pasaulio scenose, bet yra giliai susijusios su muzikine Muencheno tradicija. Tai Richardo Strausso "Capriccio" ir Mocarto "Idomeneo".

"Capriccio" — tai paskutinioji Strausso opera, pirmą kartą išvydusi rampos šviesą Muenchene 1942 m. rudenį. Operos libretą, kuriame svarstoma amžina muzikinio teatro problema — ryšio tarp žodžio ir muzikos ("prima le parole, dopo la musica") — pirmą žodžiai, paskui muzika), parašė pats kompozitorius su dirigentu Clemens Krauss pagalba. Baisiame karo įvykių sukuryje ši opera tada praskambėjo kaip tyras grožio spindulys. Šiandien ji domina savo emociiniu subtilumu bei intelektualiniu aštrumu.

Straussas šį veikalą pavadino "konversacijos pjesė", nes jame vyrauja 18-to šimtmečio saloninio pašnekesio tų laikų aktualiais klausimais dviasia. Dėmesio centre yra jauna našlė — grovienė Madeleine, kuri simboliškai negali pasirinkti tarp poeto ir kompozitoriaus meilės. Šį vaidmenį Rudolf Hartmanno sužieduotame ir Ferdinand Leitnerio diriguoame pastatyte atliko Lilija Šukytė. Jos sukurtas personažas — stipri, aistringa moteris, kurios jausmai veržiasi už aristokratiškų saloninių manierų ribų. Jie atsispindi Strausso orkestro giliai išraiškinguose motyvų vingiuose. Paskutinėje šios operos scenoje solistės Šukytės balsas praskamba dar negirdėtomis dramatinėmis spalvomis, lengvai skriedamas virš tirštos orkestro instrumentacijos.

Naujame Mocarto "Idomeneo" operos pastatyme, Peter Brennerio režisuotame ir Wolfgang Sawallishio diriguoame, L. Šukytė atliko pagrindinį Ilijos vaidmenį. Šios operos, kaip ir "Capriccio", spektakliai vyko

garsiaame Cuvillies teatre, tame pačiame, kuriame ši opera 1780 m. pirmą kartą išvydo sceną. Pats teatras laikomas gražiausiu pasaulyje rokoko architektūros teatru. Jame glūdinči 18 šimtmečio dviasia ypatingai vykusiai teikia foną Mocarto operoms. Sis "Idomeneo" inscenizavimas atsisako įprastų "opera seria" tradicijų ir savaip sprendžia nemažą šio veikalo scenines problemas, pasirinkdamas modernų apipavidalinimą. Deja, šio veikalo statiškumo, negali įveikti nė pats talentingiausias režisiorius. Dėlto Ilijos vaidmuo šioje operoje pasilieka sceninių požiūrių gana blankus. Ir Lilija Šukytė čia negalėjo parodyti savo stiprių vaidybinių gabumų, bet turėjo sukurti personažą grynai vokalinėmis, muzikinėmis priemonėmis. Tai jai pavyko išskirtinai gerai: vienas Muencheno kritikas po premjeros rašė, kad nelengvi muzikiniai šios operos uždaviniai iš visų operos dalyvių geriausiai pavyko Lilijai Šukytei. "Ji dainuoja šiltai ir įkvėptai, su stipria išraiška ir stiliaus pajautimu".

Lilijos Šukytės pagrindinės meninės savybės — jos labai stiprus muzikalumas, įdomus,

savitas balso tembras ir išskirtinai gera vaidyba. Lilija Šukytė apgailestauja, kad daugumas jos dainuotųjų vaidmenų neduoda jai tinkamai pasireikšti vaidyboje. Dėl šios priežasties jos mėgstamiausias ir turbūt sėkmingiausias vaidmuo yra Violeta Verdi "Traviatoje". Solistės žodžiais, "ši rolė nėra tokia vienmatė, kaip kitos mano rolės, kuriose tenka tikiai stovėti ir gražiai dainuoti. Man retai pasitaiko tokios rolės, kuriose galioja taip gerai vaidybiškai pasireikšti".

Girdėjus prieš devynerius metus pirmuosius solistes "Traviatos" spektaklius Čikagos Lietuvių Operoje ir dabar vėl jos Violeta Vienoje, tenka pastebėti neabejotiną pažangą, ypač vokalo srityje. Solistės balsas dabar dar lygesnis ir išraiškingesnis, su lengva augštąja "Es" pirmojo veiksmo arijos gale.

Sekančio sezono metu solistė sukurė dar vieną naują vaidmenį Wiesbadeno festivalyje. Tai bus Melisande vaidmuo Debussy operoje "Pelleas et Melisande". Šis vaidmuo irgi turėtų duoti progos Lilijos Šukytės muzikiniam ir vaidybiniams gabumams pasireikšti.

Dramos veikalo konkursas

Los Angeles Dramos Sambūris, žvelgdamas į ketvirtąjį teatro festivalį, kuris lyg ir numatomas 1977 metais Kanadoje, skelbia scenos veikalų konkursą.

Už geriausius kūrinius autoriams yra skiriama: pirmoji premija — 1,000 dolerių, antroji premija — 500 dolerių.

Los Angeles Dramos Sambūris pasilieka teisę pastatyti premijuotus veikalus kaip premjeras. Veikalo žanras ir tema nvaržomi. Pakeidaujama, kad veikalas būtų techniškai imanomas pastatyti mūsų dabartinės sąlygose ir užimtų normalaus spektaklio ilgį.

Rankraščiai turi būti paruošti rašomajai mašinėlė ir pasirašyti slaptyvardžiu. Į atskirą voką idėti savo tikrąjį pavardę, adresą, telefono numerį ir ant voko užrašyti pasirinktą slaptyvardį bei veikalo pavadinimą. Vokas vertintojų komisijos nebus atidarytas, jei ant jo bus pažymėta — nelaimėjus neaptlikti.

Dramaturgai prašomi rankraščius siųsti iki 1976 metų vasario 1 d. šiuo adresu: Los Angeles Dramos Sambūris, 19534 Haynes, Reseda, Calif. 91335, USA.

Vertintojų komisijos sudėtis bus paskelbta vėliau.

Šių premijų mectenatai: pirmosios premijos (po 500 dolerių) Dramos Sambūrio aktorius Vincas Dovydasas ir teatro mlytojas inž. Gasparas Kazlauskas; antrosios premijos (500 dolerių) teatro mlytojai Birutė ir Povilas Gyliai, Olimpia, Washington.

LOS ANGELES DRAMOS SAMBŪRIO VALDYBA

CANADIAN ART MEMORIALS LTD.

176 LAKESHORE ROAD WEST
(kampus Mississauga Road N.)
Port Credit, Ont. Tel. 278-2757

LOUIS TEMPORALE — oficialus skulptorius —
Bank of Canada, Bank of Montreal, Bank of
Nova Scotia ir Archives Bldg.

Atlieka įvairius kopų paminklų akmenis ir skulptūras darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagomintų paminklų.

Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume nesukubėdami atlikti visą meniską darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

Atsiųsta paminėti

VAKARAS SU PRELATU BAL-KŪNU. Pagerbimas 70 metų amžiaus sukakties proga. Kultūros Židyns, Brooklyn, N.Y., 1974 birželio 23. Medžiaga surinko dr. Kornelijus Bučmys, OFM. Spaudos darbą atliko lietuvių pranciškonų spaustuė. 64 psl.

SALTINIS, 1975 m. 2 nr. Tikybinės ir tautinės minties žurnalas. Leidžia Sv. Kazimiero Sąjunga ir marijonai. Redaguoja S. Matulis, MIC. Adresas: 16 Hound Rd., West Bridgford, Nottingham NG2 6AH, England.

Dr. Juozas Jakštas, LIETUVOS AUSRINĖS ISTORIAGRAFIJA. Atspaudas iš LKM Akademijos "Suvažiavimo darbų" VIII t. 221-240 psl. Roma 1974 m.

AIDAI, 1975 m. 5 nr. Redaguoja dr. Juozas Girmius, leidžia Tėvai pranciškonai. Administracijos adresas: 361 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207, USA.

I LAISVĖ. Politikos žurnalas, išėinąs 3 kartus į metus. 1974 m. 62 nr. Šio nr. redaktorius — Vytautas Volertas. Administratorius Aleksas Kulnys, 7034 Harterest Dr., Rancho Palos Verdes, Calif. 90724, USA.

EVANGELIJOS ŠVIESA, 1975 m. pavasaris. Trimėnesinis krikščioniško turinio laikraštėlis. Atsakingasis redaktorius ir išdininas — kun. K. Burbulyšs Čikagoje, redaktorius — P. Enskaitis, 373 Charlton Ave. W., Hamilton, Ont., Canada. Ekspeditorius — J. Danevičius, 6958 Cherbouree Gdns., Mississauga, Ont., Canada.

Karys nr. 44, balandis. Pasaulio lietuvių karių-veteranų mėnesinis žurnalas. Administracijos adresas: Karys, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207, USA.

FILATELISTŲ DRAUGIJOS "LIETUVA" BIULETENIS, 1975 m. 2 nr. Išėina 4 kartus į metus. Redaguoja Eugenijus Petrauskas, administruoja Kazys Rožanskas. Administracijos adresas: 6941 So. Claremont Ave., Chicago, Ill. 60636, USA.

PLUMBING and HEATING J. LISAUSKAS

valdžios pripažintas plomberis, atlieka įvairius vamzdžių ir apšildymo darbus.

Darbas sąžiningas ir nebrangus.
148 Westminster Ave., Toronto
Metro Lic. PH.136. Tel.532-5191

Žymioji operos solistė LILIJĄ ŠUKYTĘ-SUKIS

Moka juoktis ir kentėdamas

Č. SENKEVICIUS

Kilo manyje džiaugsmas, kai pamaniau, kad tą knygą visi norės perskaityti. Bet ar tai svarbu? Vistiek neteks grįžt n žingsnio atgal. Gyvenimo kelias tik vienos krypties.

Autorius nenusimena, nefilosofuoja, tik konstatuoja ir viską priima, kas gyvenimo skirta, priima be kartėlio, be dejavimo, įjiesko šviesesnio žodžio. Knygos pabaigoje jaučiasi laimingas, galis padėkoti Dievui už tai, kad leido gimti lietuviui, kad davė draugų, parodė pasaulį ir gamtos grožį.

Vienodai išlaikytas tempas, optimistiška nuotaika, mokėjimas ir liūdnese situacijose įmaišyti humoro padaro knygą labai patrauklią ir skirtingą nuo kitų atsiminimų rašiusių autorių. Kontrastingi sugretinimai taipgi įdomūs skaityti. Pavyzdžiui:

Pro traukinio langus lėkė Rytprūsių puošnios, raudonais stogais sodybos, tvarkingi javų laukai, medžiais nusodinti keliai, o mano mintys vis stovėjo vietoj. Ten — Lietuvoj.

Įdomus jo paprastumas ir kartu vaizdingumas. Štai, jis daržininko darbą Amerikoje prisimena tokiais žodžiais:

Mūsų, daržininkų, hierarchija buvo maždaug tokia: Nr. pirmas — bosas, jo giminaitis — vicebosas, o aš — paprasta darbo liaudis.

Panašų vaizdingų posakių pilna knyga. Ji charakteringai atskleidžia gyvenimo aplinkybes, santykius su žmonėmis, jų pažiūras ir tampa nebe vieno žmogaus pergyvenimais, bet įgauna visuotinio prasmę. Todėl galima teigti, kad kas knygoje pasakytą apie autorių, pasakytą ir apie daugelį tuo "vienos krypties keliu" einančių mūsų tautos vaikų. Be to, ne vienas skaitytojas knygoje suras bendrų pažįstamų ir savų vietovių.

Knygos turinį pagrindė sudaro tiesioginis autoriaus autobiografinis pasakojimas, kuris yra tarpais perpinamas dienoraščio ištraukomis ar kitais autoriaus kūrinių pluoštais.

Autorius, kaip skautų veikėjas, įdomiai aprašo Lietuvos skautų reprezentacinių draugovių išvykas į užsienius, labai gražiai prisimena draugiškąją Vengriją ir "lietuviškom trispalvėm" pasipuošusį Budapeštą.

Gyvas, dinamiškas, humoru perpintas pasakojimas yra šios knygos stiprybė, kurioje dingsta kalbiniai netikslumai bei klaidos. Gal priekyje būtų tikęs trumpas leidėjų žodelis su autoriaus nuotraukėle vietoj paties autoriaus įžangos, kurios mintys galėjo sutilpti betkur knygos turinyje.

Knyga rekomenduotina visiems. Geriau nusipirkti, negu skolintis — gali terti ir antrą kartą skaityti. Ji nėra siūloma

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

DAIL. ADOMAS VARNAS Čikagoje yra paruošęs spaudai naują pildytą "Lietuvos kryžių" albumą. Kryžių nuotraukoms jis yra panaudojęs savo vasaros atostogas 1921-26 m. Jų buvo padaręs apie 2.300, kurių tik dalis buvo įtraukta į du nepriklausomybės metais išleistas "Lietuvos kryžių" albumus. Su lietuviškų kryžių bei koplytstulpių nuotraukomis dail. A. Varnas 1925 m. dalyvavo tarptautinėje parodoje Italijoje. Didelį "Lietuvos kryžių" albumą skatina išleisti jų išnykimas nuo senatvės ir nuo okupanto rankos Lietuvoje. Suplanuotas leidinys būtų vertingas istorinis mūsų liaudies meno dokumentas. Sumanyti gyvendinti dail. A. Varnas yra reikalingas paskirytas mecenatų bei organizacijų finansinės paramos. Kreiptis Čikagos tel. RE 5-8942.

ČIKAGOS GRANT PARKO vasariname koncerte dalyvavo sol. Arnoldas Voketaitis, su simfoniniu orkestru ir kitais solistais atlikęs rusų klasiko S. Rachmaninovo choralinę simfoniją "Varpai". Jam teko dainuoti paskutinėje simfonijos dalyje, kuri primena liūdnusius laidotuvių varpus. Šis koncertas sol. A. Voketaičiui jau buvo šeštasis Grant parke. Pranešėjas priminė klausytojams, kad sol. A. Voketaičis yra profesinis operos dainininkas Niujorko miesto ir Čikagos "Lyric" operose. Sekantį sezoną Čikagoje jis dainuos L. Beethoveno "Fidelio" ir W. A. Mozarto "Figaro vestuvių" operose.

PROF. A. MACEINA, gyvenąs Muensteryje, V. Vokietijoje, šiuo metu rašo veikalą "Religijos filosofija", kurį išleis knygų serijos leidkla "Eriksėionis gyvenime". Tikimasi, kad autorius netrukus galės jį užbaigti. Be to, prof. A. Maceina yra įsipareigojęs Lietuvių Fondui parašyti veikalą "Filosofijos kilmė bei prasmė". Tomis temomis autorius yra skaitęs paskaitas vokiečių universitete.

ČIKAGOS LIETUVIŲ TELEVIZIJĄ rugsėjo 28 d. Jaunimo Centre rengia sol. Genės Antanaitytės-Ugianskienės rečitalį su kompoz. Darius Lapinsku. Ji yra baigusi Čikagos konservatoriją bakalaura laipsniu, gyvena Willingbore, N.J., dainavimo studijas tęsia pas buvusią Kauno operos sol. J. Augaitę. Lietuvių televizijos pernykčiame bailluže Beverly Country salėje koncertinę lietuvių kompozitorių dainų ir operų arlių programą taip pat atliko sol. G. Antanaitytė-Ugianskienė. Ji taipgi mielai sutiktų koncertuoti ir Kanados lietuvių kolonijoje. Ryšius su ja galima užmegzti šiuo adresu: Mrs. G. Ugianskis, 55 Turner Lane, Willingboro, N.J. 08046, USA.

ALGIRDO LANDSBERGIO LITE-

RATŪROS VAKARĄ ir Londone gyvenančio rašytojo Fabijono Neveravičiaus pagerbtus deimantines amžius sukakties proga Londono Lietuvių Namuose surengė D. Britanijos Lietuvių Sąjungos centrinio skyriaus valdyba. A. Landsbergis, svečias iš JAV, skaitė savo kūrinių "Sudie, mano karaliau", humoristiškai supažindino dalyvius su savo literatūrinį rečitalių klausytojų tipais, su žmona J. Landsbergiene atliko ištrauką iš anglų kalba išleidiama "Paskutinio pikniko". Programą jis užbaigė "Dainos gimimu", savo nauju apsakymu, kurio įvykių foną sudaro tarptautinių dainų ir šokių festivalis Britanijoje. Sukaktuvininką F. Neveravičių sveikino rašytojas K. Barėnas, Lietuvių Rašytojų Draugijos pirm. L. Andreikaus, JAV gyvenančių rašytojų ir savo vardu — A. Landsbergis, D. BL. Sąjungos centro valdybos pirm. Z. Juras ir su sukaktuvininku visuomeninį darbą ilgal dirbes inž. J. Vilėnšas. Baigminį žodį tarė Britanijos iš Brazilijos atvykęs kun. H. J. Sulcas. Po literatūrinės programos įvykusiame pobūvyje sukaktuvininkui F. Neveravičiui sugiedota "Ilgiausių metų".

ADOMO GALDIKO GALERIJOJE Putname, Conn., N. Pr. Marijos seselį sodyboje, maloni staigmena vasarotojams buvo trijų ečiagėlių dailininkų paroda — keramikės Eleonoros Marčiulionienės, skulptoriaus Aleksandro Marčiulionio ir tapytojo Povilo Kaupo. Pirmieji du, baigę Kauno dailės institutą, nemazė dėmesį skiria religinei tematikai. E. Marčiulionienei atstovauja jos penkos lietuviškos madonos A. Marčiulionio — Sv. Rašto "Paskutinė vakariene", "Možė tyruose", "Žuvis ir duona". Lankytojus savo formomis bei spalvomis taipgi žavėjo E. Marčiulionienės gėlės, paukščiai, žuvis, lėkštės, žvakidės ir vazos. Žmogaus tragiką atskleidė A. Marčiulionio "Pelikanas", "Romas Kalanta II", "Kudirkos suolis į laisvę". Tapytoju P. Kaupui šioje parodoje atstovavo 10 akvarelinių darbų iš JAV gamtos, pasižymintį sultingu koloritu.

prekė, bet laisvalaikio malonumas, kokių netaip jau dažnai pasitaiko.

Dr. Henrikas Lukaševičius, VIE-NAS MAŽAS GYVENIMAS. Linksni ir liūdni autobiografiniai pasakojimai. Išleido Akademines Skautijos Leidykla, Čikaga, 1975 m., 192 psl. Tiražas 1000 egz. Spaudė "Draugo" spaustuė. Viršelės dail. L. Zidonytės. Kaina nepažymėta.

PETRO VAICIŪNO 85-tąsias gimimo metines Vilniaus televizija paminėjo specialia laida, kurią paruošė literatūros ir meno redakcija. Pranešimą apie velionies rašytojo dramine kūryba padarė filologijos mokslų kandidatas A. Samulionis, atsiminimais dalijosi dramos teatro veteranas — velionies našlė Teta Vaičiūnienė ir P. Vosyliūtė-Dauguvietienė.

MOKSLO IR TECHNIKOS 1975 m. respublikinės premijos paskirtos: prof. dr. J. Matuliu, prof. dr. A. Bodnevui, L. Valantėliui ir O. Galdikienei — už darbų ciklą "Elektrocheminio blizgančio nikelavimo procesų tyrimas, technologijų parengimas ir jų įdiegimas į gamybą"; prof. dr. A. Žukauskui, J. V. Žiugždai, V. Makarevičiui, A. Slančiauskui — už monografijas "Vamzdžių pluoštų šilumos atidavimas skersiniame skysčių srute", "Šilumos atidavimas laminariame skysčių srute" ir "Šilumos atidavimas turbulentiniame skysčių srute"; prof. dr. B. Styrui — už monografijas "Branduolinių meteorologijos klausimai", "Savaiminis atmosferos išsivaišymas nuo radioaktyvių užteršimų"; P. Andžiui, V. Baubliui, S. Buinevičiui, G. Vasioniui, V. Ziliui, R. Kriveliui, V. Pranukevičiui ir E. Jurkskai — už darbų ciklą "Gražų gamybos efektyvumo didinimas ir kokybės gerinimas Vilniaus gražų gamykloje automatizuojant gamybą, diegiant naujus gamybos būdus, tyrinėjant ir sukuriant naujas efektyvias gražų konstrukcijas bei įdiegiant jas gamyboje; prof. dr. A. Merkiui — už monografiją "Augalų geotropinė reakcija"; V. Landsbergiui — už monografiją "Pavasario sonata. M. K. Čiurlionio kūryba"; A. Bučiui — už monografiją "Romanas ir dabartis"; prof. dr. R. Baltrušui, prof. dr. J. Degučiai, G. Dieniui ir L. Jasinskui — už dvių dalių vadovėlį "Organinė chemija"; A. Ivanauskui — už LTSR geografijos vadovėlį VII-VIII klasmėms.

GERIAUSIŲ SAVIVEIKLOS KOLEKTYVŲ VARDUS šiemetinėse varžybose išiskovojo: R. Varno vadovaujamas Kauno politechnikos instituto mišrus choras "Jaunystė", J. Kavaliausko — Vilniaus statybininkų kultūros rūmų moterų choras "Eglė", B. Mačiūno — Kauno "Pramprojekto" vyrų choras "Perkūnas", V. Alensko — Kapsuko (Marijampolės) maisto pramonės automatinę gamyklos kaimiška kapela, M. Abugovo — Vilniaus pučiamųjų orkestras "Ausra", G. Gudausko ir A. Kondratavičiaus — Kauno "Zemprojekto" šokėjų grupė "Rasa", V. Aleksandravičiaus — Vilniaus universiteto dainų ir šokių liaudies ansamblis.

RYGOS VAKARŲ MENO MUZĖJUS surengė apžvalginę prof. Antono Gudaičio tapybos darbų parodą, kuriai buvo parinkti 58 paveikslai, atstovaujantys 46-rių metų kūrinynei veiklai ir amžiaus septyniadesimtmečiui. Vilniuje tokia paroda jau pernai. Liudas Podius, lankėsis Rygoje, mini prof. A. Gudaičio kūrinius: "Sūnus palaidūnas", "Karo keliai", "Seni gyluliai", "Akrobatai", "Moteris su vaikais", "Močiutė", "Trys Petronėlės", "Triptichas M. K. Čiurlionio atminimui", "Arkliai ir žmonės", "Vakarais", labiausiai dominusius lankytojus, kurie kalbėję latviškai, estiškai, rusiškai ir vokiškai.

VILNIAUS "LELES" TEATRAS, vadovaujamas vyr. rež. dail. Vitalijaus Mazūro, naująjį sezoną pradės mažiesiems žiūrovams pritaikytose nuolatiniuose patalpose, užbaigdamas daugiau kaip 15 metų trukusias klajones po įvairias sales. Teatran vedanti Arklių gatvė bus įsigrįsta keramikinės plokštėlėmis su pasakų herojais, apšviesta nykštukų žibintais, o pro langėlių prie įėjimo nustatytų laikų žvilgsčio lėis. Sezone pradžia pasirinkti šie spektakliai: M. Martinaičio "Pelenų antelė", S. Gedos "Pasaka apie stebuklingą berniuką", I. Marano "Išdaigos", E. Švarco "Žaislų miestas", A. Gudelio "Gavrošas", V. Palėinskaitės "Piešė Pūko miestas". Juos papildys P. Jeržovo rusų liaudies pasaka "Arkliukas Kuorliukas", kuri bus vaidinama rusiškai ir lietuviškai.

VOKIECIŲ RAŠYTOJO T. MANNO šimtųjų gimimo metinių parodą Čiuriche, Šveicarijoje, papildė iš Vilniaus nusiųstas dail. Eriko Varno medalis. Vienoje jo pusėje yra T. Manno atvaizdas, kitoje — atostogų namelis Nidoje, kuriame dabar yra įsteigtas T. Manno muzėjus.

MOKSLININKŲ KELIONES. To bulintis į JAV išvyko Kauno politechnikos instituto dėstytojai K. Krivickas, V. Bulovas ir Vilniaus inžinerinio statybos instituto dėstytojas A. Kulvecas. Prancūzijoje tobulinosi teisininkas S. Vėlyvis, o Italijoje pakaitas skaitė vilietis chemikas prof. K. Dauksas.

DAIL. A. KMIELIAUSKO knygženklių parodą Olandijos Apeldorno miesto galerijoje surengė jų rinkėjas H. Bloklandas. Parodos lankytojus su Lietuvos knygženklių menu, parodomis, premijomis ir dail. A. Kmieliausko darbais supažindino specialus leidinėlis, kuriam įvadą parašė pats H. Bloklandas.

JUOZO BULOTOS FELJETONA "Vis tiek nieko neliks" paskelbė Latvijos žurnalas "Dadzis". V. Kst.

Windsoro lietuvių kvartetą "Aušra" dainuoja Winnipeg tautybių savaitėje — Folkloramoje

Napoleon Photo Studio

PROGRESS

REAL ESTATE LTD.

1072 Bloor St. W. Tel. 534-9286

Perkant ar parduodant nekilnojamą nuosavybę

visada Jums sąžiningai patarnaus

S. JOKUBAITIS

Tel. 534-9286 — namų: 537-2869

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ

MARGIS DRUG STORE

JOHN V. MARGIS, Phm. B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
VAISTAI, KOSMETIKOS PREKĖS IR KT.

NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. • Tel. 532-3400
M6H 1A8

AKTYVAI — virš 8 milijonų dolerių

KASOS VALANDOS:	MOKA UŽ:
Pirmadieniais 10-3	term. indėlius 1 metų 8 1/2%
Antradieniais 10-3	pensijų s-tas 8 1/4%
Trečiadieniais uždaryta	taupomąsias - savings s-tas 7 1/2%
Ketvirtadieniais 10-7	depozitų - čekių s-tas 6%
Penktadieniais 10-8	DUODA PASKOLAS:
Šeštadieniais 9-12	asmenines 9 1/2%
Sekmadieniais 9.30-1	nekiln. turto 9 1/2%

Skyrius ANAPILYJE veikia sekmadieniais —
9.30 v.r. iki 1 v.p.p.

Nemokama visų narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki \$2,000, asmeninių paskolų, mirties ir invalidumo atvejais — iki \$10,000. Parduodame "American Express" kelionių čekius ir pinigines perlaides. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. • Mūsų tikslas — ne PELNAS, bet sąžiningas PATARNAVIMAS lietuviams.

F. SENKUS REAL ESTATE

1997 Dundas St W. • Tel. 533-4414

AUTORITE SALES and SERVICE

Telefonas 531-1305 1636 DUNDAS St. W.
ir Bloor Autorite Garage, 296 Brock Ave.
(tarp Dundas ir College)

- Sąžiningas ir patikimas patarnavimas.
- Visi automobilių mechaniniai taisymai.
- Sniginės ir paprastos padangos, Michelin, B. F. Goodrich, Radial ir kt.

Sav. FRANK PETTIT

NUO LUŠNOS IKI DANGORAIZIO!
Verslo bei pramonės pastatų elektros
įrengimai, priežiūra ir kiti darbai

ELEKTROS RANGOVAS

Tel. 925-7716

Petras Prakas

Visi darbai atliekami GERIAUSIAI

AR TURITE SUNKUMŲ SUPRASTI KĄ REIŠKIA GYVYBĖS DRAUDA?

Klauskite mane apie:

- pajamų mokesčių atskaitas
- pensijų planus
- taupomuosius ląkstus
- invalidumo pajamas
- nuosavybių draudą
- šeimos opsaugą
- Studentų draudos fondus mokslui eiti

Juozas Eimis Ramas

Canadian Premier Life
2 Carlton St., suite 714Raštinė: 363-7881
Namai: 766-5857

STEPHAN'S FURS 406 Roncesvalles Ave.

telefonas 536-5936

Parduodami kailiniai opsiastai ir įvairaus kailio kepurės.
Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

DUFFERIN RADIO AND TV

SALES AND SERVICE

Taisomi televizijos, HI-FI ir radijo aparatai. • Parduodamos lempos
ir baterijos. • Priėmėjas specialistas su ilga praktika.
1000 College St. • LE 1-3074 • Sav. P. Užbalis

P. ir T. SERVICE CENTRE garažas

(1862 Mattawa Ave., Mississauga, L4X 1K1, tel. 279-4371)

Važiavimą į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylią, kiti kairėn
prie pirmųjų šviesų (į pietus) Wharton Way, važiuoti Wharton Glen
gatvę tiesiog į garažą.

- Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniskus pataisymus. •
Savininkai: A. Paškevičius ir J. Tamošiūnas

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

susilaukė kitų provincijų nepasitenkinimo. Laikraščiai primena Kvebekui, kad jo prancūziškumui daugiau už šį įstatymą padėtų didesnis gimimų skaičius prancūziškose šeimose. Šiuo požiūriu Kvebekas dabar atsilikęs nuo daugelio kitų provincijų. Imigrantai iš prancūziškai kalbančių kraštų neįstengia išlyginti prancūzų nenaudai didėjančios proporcijos varžybose su angliškai kalbančiais kanadiečiais. Britanijos sostinėje Londone Kvebekas neseniai atidarė savo imigracijos įstaigą, motyvuodamas labai abejotinu faktu, kad britai lengviau už kitas tautybes gali išmokyti prancūzų kalbą.

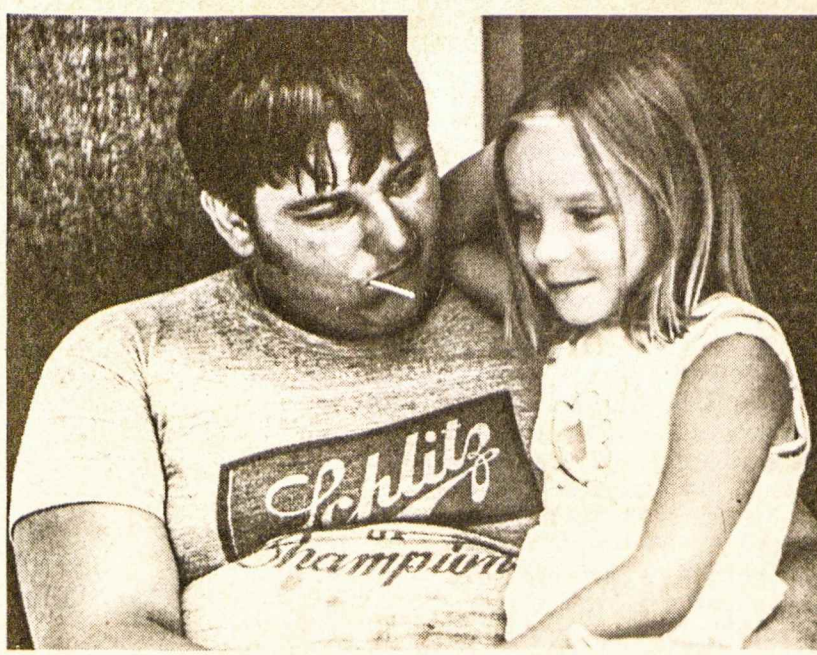
Valstybinė radijo ir televizijos bendrovė CBC pastariaisiais biudžetinėiais metais, užsibaigusiais kovo 31 d., turėjo \$339 milijonus išlaidų. Lyginant su ankstesniais metais, išlaidos padidėjo \$30 milijonų. Atskaicius pajamas, iš bendros \$339 sumos net \$260 milijonų sudarė deficitas, kurį padengė federacinis išd. Išlaidas neproporcingai padidina programų dvikalbiškumas. Anglišku televizijos programų paruošimas CBC bendrovei kainavo \$57.538.000, o prancūziškų, kurių didžioji dalis skiriama tik Kvebekui — \$49.657.000. Vienos valandos angliškos programos paruošimo išlaidos — \$1.018, prancūziškos — \$2.106. Už minėtą sumą paruoštos programos buvo transliuotos: angliškosios 56.016 valandų, prancūziškosios — 23.576 valandas. CBC bendrovei pažerama nemažai priekaištų, kad ji nesugeba paruošti įdomių programų ir neįstengia varžytis su amerikietiškomis. Jos vadovybė teisinasi lėšų stoka. Turimas biudžetas jau neleidžia samdyti pirmaeilį rašytojų, režisorių ir aktorių. Iš pateiktos statistikos matyti, kad tą biudžetą beveik pusiau suskaldė vien dėl Kvebeko prancūzų įvestas oficialus dvikalbiškumas.

Federacinė Kanados vyriausybė biudžetinius 1974-75 m. užbaigė su \$1.146.000.000 deficitu. 1973-74 m. deficitas tesiekė \$673 milijonus. Tai reikiša dabartinio deficito padidėjimą net 70%. Į šias sumas nėra įtrauktos bendros federacinės vyriausybės ir provincinių vyriausybių programos. Finansų ministeris J. Turner 1975-76 m. biudžetui yra numatęs rekordinių \$3.175.000.000 deficitą, kuris gali būti dar didesnis. Kaip praktika rodo, tikrasis deficitas dažniausiai prašoka numatytąjį. Daugelį kanadiečių nustebs tikrai didelė parama užsienio kraštams. Pvz. 1974 m. valdinės agentūros ir privatių šaltinių užsienį parėmė net \$1.105.000.000. Lyginant su 1973 m., Kanados parama užsieniui padidėjo 51,8%. Ta užsienio parama jau sudaro 0,5% visos Kanados apyvartos bendrų pajamų. Paryžiuje veikiančioje 18-kos valstybių užsienio kraštus remiančioje taryboje Kanadai pagal jos teikiamą paramą tenka septintoji vieta.

Kanados paštininkų streikas gali prasidėti rugsėjo 8 d. ar šiek tiek vėliau. Su laiškanesiais jau yra pasirašyta naujoji sutartis, bet jos vis dar neturi pašto vidaus tarnautojų unija. Jos vadai reikalauja \$3.26 valandinio atlyginimo padidinimo pirmiesiems sutarties metams, o pašto vadovybė siūlo \$1.15 sekundžių 32 mėnesių laikotarpiui. Dabartinis vidutinis paštininkų valandinis atlyginimas yra \$4.59. Derybas komplikuoja ne tik perdidelis paštininkų unijos apetitas, bet ir reikalavimas svarstyti laišku skirstymo automatizacijos klausimą. Paštas jį laiko išspresu, nes visiems dabartiniams pašto tarnautojams yra pilnai užtikrintas darbas. Automatinės mašinos nesumažins tarnautojų skaičiaus bei jų pajamų.

Kanada savo ryšių satelitams erdvėje lig šiol naudodavosi amerikiečių raketomis. Otavoje viešėjęs sovietų "Interkosmos" erdvių tyrimo centro vicepir. V. S. Verščinas šiuo klausimu turėjo pokalbį su "Telesat Canada" vadovu D. A. Golden. Dėl to nebuvo paskelbtos, bet, atrodo, Kanadai buvo pasiūlyta jos ryšių satelitais išlaikyti ir erdves sovietinėmis raketomis. Matyt, sovietams rūpi tokių bendrų pastangų propagandinė nauda. Kartu su V. S. Verščinu Kanadoje lankėsi ir sovietų kosmonautas A. Filipčenko.

Kas neleidžia savo vaikų į lietuvišką mokyklą, skriaudžia juos ir savo tautą

Toronto "Aušros" sporto klubo stovykloje: vadovas Alfredas Janeliūnas su stovyklautoja Stase Sungailaite. Nuotr. L. Čepo

SPORTAS

(Atkelta iš 5-to psl.)

mas buvo užskaitytas Aušrai pagal pirmų rungtynių pasekmę. Aušroje žaidė: L. Rautiškis 30, Punkrys 22, Žuyls 22, Buožis 6, Valickas 13, Sriubickis 4, Gataveckas 2, Vyčio komandoje: R. Duliūnas 29, Saplys 28, Žalnierūnas 6, Jurevičius 2, Siminkevičius 7, Stanevičius 8, Krawczyk 4, Bumelis 3. Moterų klasėje, neatsiradus priešininkių Vyčio komandai, buvo pakviestos Toronto moterų lygos žaidėjos. Rungtynes nesunkiai laimėjo kanadietės pasekmė 38:17. Vyčio komandoje žaidė: R. Underlytė, Nacevičiūtė 6, S. Underlytė 5, Norkutė 6, Underienė. Svečių komandoje daugiausia taškų iškovojo: Lake 14, D. Žukauskaitė 11. Vyrų ir jaunių klasių nugalėtojams buvo įteiktos pereinamosios taurės. Abi taurės teko Aušrai — vyrams A. Skrebūno ir jauniams — V. Korsako.

Sportines varžybas sklandžiai tvarkė sporto vadovas J. Žukas, talkinamas M. Duliūno, J. Nacevičiaus ir P. Bernecko. Džiugu, kad prie techniško rungtynių vykdymo prisidėjo ir jaunieji sportininkai: A. Vaičieliūnas, R. ir S. Underlytės, S. Ignatavičius. Turnyras buvo sėkmingas ne tik sportinių atžvilgiu: rungtynėms pasibaigus, pabendrauta ir pasivaišinta Underienės, Kaknevičienės ir Petraitienės skaniai pagamintais užkandžiais. Visas vašių išlaidas padengė A. Skrebūnas ir V. Korsakas. Visiems prisidėjusiems prie šio turnyro paisekimo nuosirdžiai dėkojame.

Golfo tarpusavio turnyre sužaista nemažai rungtynių. Laimėtojų pusėje A. Balnius nugalėjo L. Radzevičių, A. Suproną, V. Balsį (I), E. Kuchalskį ir be pralaimėjimo jau pasiekė turnyro baigmę. Dabar laukia antrojo baigmininko iš pralaimėtojų pusės. Prieš tai dar laimėtojų pusėje V. Balsys (I) nugalėjo M. Ignatavičių, V. Pulkys — R. Kymantą, V. Balsys (B) — A. Banelį, E. Kuchalskis — V. Pulkį ir V. Balsį (B). Pralaimėtojų pusėje P. Stauskas nugalėjo L. Radzevičių, A. Banelis — P. Stauską, S. Rukša — H. Stepaitytį, R. Kymantas — V. Siminkevičių. Tolimesnės rungtynės tik pralaimėtojų pusėje žaidžia: S. Rukša — V. Pulkys, M. Ignatavičius — R. Ky-

mantas ir A. Supronas — J. Žukas. Ilgojo savaitgalio metu Royal Downs aikštynė Aušros surengtame turnyre nedalyvavo pajėgiausi Vyčio golfininkai, tačiau neblogas pasekmės pasiekė vidutinieji: V. Balsys buvo pirmas su 73 smūgiais, A. Supronas su 75 smūgiais dalijosi antrą vietą ir P. Stauskas buvo trečias su 76 smūgiais.

Nuosirdi padėka mūsų rėmėjams: B. Keturakiui iš Milwaukee už materialinę ir moralinę paramą; už gausią paramą J. Paberžiui, kuris krepšinio turnyro metu lankėsi Wasagoje; jis yra garsaus futbolininko brolio ir gyvena Šveicarijoje labai pasiitručias. Taip pat dėkojame mūsų nuosirdžiam ir nuolatiniam rėmėjui L. Kirkiliui ir P. Ivanauskui. A. S.

HAMILTONO KOVAS

Canusa žaidynėse su Flin, Mich., rinktine Hamiltonu atstovavo Kovo nariai: A. Juodelė, A. Liškauskas, R. Kalvaitis, R. Kybartas, R. Antanaitis, A. Pakalniškys, dr. A. Saunoris, V. Subatnikaitė, L. R. Raguckaitės, L. T. Stanaičiai.

Nuosirdi padėka bankeliui "Tal-ka" už \$1.000 klubo reikalams. Si parama įgalina sportuoti 200 Kovo narių įvairiose sporto šakose. K. B.

BALTIEČIŲ SAUDYMO PIRMENYBĖS

rengiamos rugsėjo 13 dieną, 10 v.r., Peel County Game Reserve. Sportiniai ir tarptautiniai šautuvai — 22 kalibro. Standartinis ir neapribotas. Pistoletai — 22 kalibro. Susidarius aplinkybėms, šrautiniai šautuvai (trap) bus saudoma latvių šaudykloje "Berzine" rugsėjo 20 d., 9 v.r. 100 šūvių, 5 žmonių ekipa.

SPORTAS LIETUVOJ

Lengvosios atletikos varžybose Minske dalyvavo keli Lietuvos lengvaatlečiai. Geriausiai pasirodė vilnietis A. Gedminas, 3.000 m nubėgęs per 7:59,6. Tai naujas Lietuvos rekordas. Senasis buvo 8:02,2 ir priklausė jam pačiam. Gerai stūmė rutulį R. Makauskaitė, kuri 4 kartus viršijo seną Lietuvos rekordą — 18.48. Jos geriausia pasekmė šį kartą buvo 18.80.

Mirusiems bei žuvusiems jūrų skautams pagerbti stovyklautojai Romuvoje į Fox ežerą nuleido vainiką. Iš dešinės: j. budys Keturakis, j.s. P. Butėnas, A. Stauskas. Nuotr. Vl. Bacevičiaus

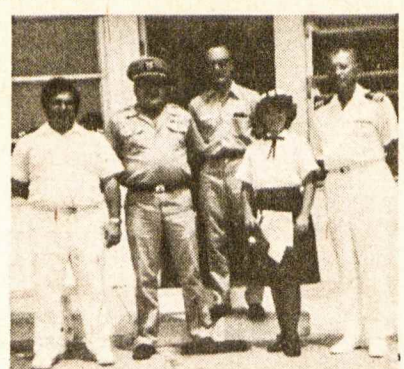
Skautų veikla

• LSS tarybos pirmija kviečia 1975 m. LSS korespondencinį suvažiavimą ir kartu Sererijos, Brolijos, Akademinių skautų sąjūdžio bei rajonų vadovų suėigas. Suvažiavimo tikslas — išklaušti LSS vadovybės pranešimus, išrinkti LSS vadovybę, priimti nutarimus organizacijos klausimais ir susipažinti su suvažiavimo dalyvių pasisakymais bei siūlymais.

Suvažiavime dalyvauja vadovai-parėigūnai ir registruoti skautininkai. Dalyviai turi būti užsimokėję nario mokesį bent už dvejus šios kadencijos (1973, 1974, 1975) metus. Suvažiavimo registracijos mokeskis — \$2.00 asmeniui. Jis siunčiamas suvažiavimo prezidiumui kartu su registracijos lapu ligi š.m. rugsėjo 15 d. adresu: R. Bružienė, 2932-44 Beach Channel Drive, Far Rockaway, N.Y. 11691, USA. Suvažiavimo prezidiumas sudarytas Niujorke: v. s. A. Bobelis — pirm., s. J. Bružas, v. s. A. Gudaitis, s. R. Bružienė, s. I. Jankauskienė, s. D. Siemaskienė ir ps. R. Gudaitienė — nariai. Pirminio adresas: A. Bobelis, 140 Linden St., Massapequa Park, N. Y. 11762, tel. 516-541-0583. Visi pagal suvažiavimo nuostatus kvalifikuoti dalyviai prašomi nedelsiant registruotis.

• Vyriausias LSB skautininkas v.s. P. Molis ir Anglijos rajono skautininkai J. Maslauskas ir V. Zinkas dalyvavo XIV tarptautinėje skautų stovykloje Norvegijoje. Iš ten rašydami atviruką, perdavė sveikinimus Kanados skautams ir "T. Žiburiams".

• Naują skautišką dainą "Tėvy-nės žuolai" parašė V. Bražėnas, muziką — J. Gaidelis. Č. S.

St. Petersburgo jūrų šaulių kuopos nariai su svečiais užbaigus laivų vairavimo kursą. Iš kairės flotilės komandantas C. Festy, kuopos pirm. V. Baranauskas, instruktorius Perry, valdybos narė M. Baranauskienė, diviziono komandantas Johansen. Nuotr. J. Butkaus

AL GARBENS

REAL ESTATE

Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate narys

Telefonai: 536-2738 • 536-2664 • 1611 BLOOR St. West
PARDAVIMAI HIGH PARK RAJONE

QUEBEC — BLOOR, atskiras, 7 kambariai per 2 augštus, plius platus ir gilus sklypas, nauja šildymo sistema, pilnai įrengtas rūsys, privatus įvažiavimas; greitai galima užimti; savininkas gyvena Vankuveryje; įmokėti apie \$10.000.

ALHAMBRA GATVĖ, atskiras 5 butų namas 14 kambarių (5 kambariai pirmame augšte savininkui), pajamos už kitus 4 butus — \$125 į savaitę; savininkas ima atgal vieną mortgičių 10%; įmokėti apie \$30.000.

ALHAMBRA GATVĖ, atskiras, 10 kambarių, pajamų namas, 3 prausyklos, užbaigtas rūsys, vandeniu šildomas; 9% mortgičius; įmokėti apie \$20.000.

ARTI DUNDAS GATVĖS, atskiras, 6 kambarių medinis namas, labai gražiai ir moderniai įrengtas, privatus įvažiavimas; prašoma kaina tik \$46.900.

PORT CREDIT, ką tik pasiūlytas parduoti gražus, naujas vienaauštis, 8 kambariai, elektra šildomas, privatus įvažiavimas, garažas; prašoma kaina tik \$69.900.

60 MYLIŲ UZ TORONTO, 100 akrų ūkis, parduodamas gana pigia kaina; teirautis pas St. Dargį.

SKUBIAI REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI

AL. GARBENIS

STASYS DARGIS

Namų tel. HU 9-1543

Namų tel. 248-9196

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiam
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA:
8 1/2% už 1 m. term. dep.
7 1/2% už taupymo s-tas
8 1/4% už pensijų planą
6% už čekių s-tas (dep.)

IMA:
9 1/2% už asm. paskolas
9 1/2% už mortgičius

AKTYVAI virš 10 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki \$10,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas — pinigines perlaides, kelionės čekiai (American Express).

KASOS VALANDOS: pirmadieniais — nuo 10 val. ryto iki 6 val. vakaro; antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais — nuo 10 val. ryto iki 6 val. vakaro; penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (diepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta).

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West,
Telefonas 532-8723 Toronto, Ontario, M6P 1A6

ED. KONDRATAS, siuvėjas

Individualūs užsakymai, pasiūtos eilutės, sportiniai švarkai ir kelnės (slacks) iš šių medžiagų: vilnonių, ožkinės vilnos (mohair), megztinės (double knit), sintetinės medžiagos (Fortrel, Terylene)

1113 Dundas St. W., Tel. 533-5454 Lietuviams daroma
Toronto 3, Ontario NUOLAIDA

YOUNG a. BIGGIN LTD. REALTOR

10 pardavimo įstaigų Toronto rajonuose
Jei planuojate pirkti ar parduoti nekilnojamą nuosavybę,
mielai jums patarnaus

VYT. V. GIRDAUSKAS

Patarnaujame nuosavybių pirkimo bei pardavimo reikaluose ir MISSISSAUGA apylinkėje
1576 Bloor St. West • Telefonai: Įstaigos: 537-3431
Toronto 165, Ontario • 537-3433

LITHO-ART SPAUSTUVĖ

Įvairūs spaudos

darbai: leidiniai,

programos,

visi verslo bei

reklaminių

spaudinių

Lietuviai savininkai

971 College St., Toronto 4, Ontario

Telefonas: 533-4363

LITHO-ART SPAUSTUVĖ

Lietuviai savininkai

spaudos

darbai: leidiniai,

programos,

visi verslo bei

reklaminių

spaudinių

Lietuviai savininkai

971 College St., Toronto 4, Ontario

Telefonas: 533-4363

LITHO-ART SPAUSTUVĖ

Lietuviai savininkai

spaudos

darbai: leidiniai,

programos,

visi verslo bei

reklaminių

spaudinių

Lietuviai savininkai

971 College St., Toronto 4, Ontario

Telefonas: 533-4363

LITHO-ART SPAUSTUVĖ

Lietuviai savininkai

spaudos

darbai: leidiniai,

programos,

visi verslo bei

reklaminių

spaudinių

Lietuviai savininkai

971 College St., Toronto 4, Ontario

Telefonas: 533-4363

LITHO-ART SPAUSTUVĖ

Lietuviai savininkai

spaudos

darbai: leidiniai,

programos,

"T2" redakciją aplankė svečias iš Australijos agronomas **Matas Gallūnas**, viešintis pas savo gimines F. Senkus. Lydimas F. Senkus ir Vl. Saltmīro svečias apžiūrėjo laikraščio įrengimus ir papasakojo apie lietuvių gyvenimą Australijoje. Svečias aplankė ir kitas lietuvių institucijas, domėdamasis jų veikla. Neužmiršo ir gausių savo pažįstamų Toronte. Jis S. Amerikoje pabus iki rugsėjo 15

d. — "T2" redakcijoje lankėsi p.p. Ribinskai iš Detroito, lydimi p.p. J. Senkų. Jie įsigijo lietuviškų knygų ir paliko aukų spaudai paremti. — "T2" 33-34 nr. išspausdinta, kad lankėsi inž. V. Adamkus; turėjo būti V. Adamkevičius-Lėtas. Grįždama iš tautinių šokių mokytojų stovyklos Dainavoje, "T2" redakcijoje lankėsi Aurelija Zalnieriūnaitė-De Ross su dukra Janina iš Venecuelos, ly-

dimos klevlandiško Vl. Bacevičiaus ir jaunojo torontiško Zalnieriūno. Viešnia yra veikli Venecuelos Lietuvių Bendruomenėje — dirba valdyboje ir vadovauja tautinių šokių grupei. Abi su dukra tautinių šokių kursuose išmoko daug naujų dalykų ir susipažino su tautiečiais iš įvairių vietovių. Jų buvo apie 90. A. Zalnieriūnaitė užsisakė "T2". Vl. Bacevičius dažnai talkina "T2" savo nuotraukomis. "Liaudies Balsas", Kanados lietuvių komunistų laikraštis, išėinąs kas dvi savaites, laikini

nai sustabdytas dėl administratoriaus K. Kilikevičiaus staigios ligos ir dėl persitvarkymo kanadiečių spaustuvės, kur laikraštis buvo spausdinamas. "LB" vėl busias spausdinamas rugpjūčio mėnesį. Manoma, kad K. Kilikevičius negalės grįžti į darbą. "LB" red. Jonas Yla su žmona lankėsi okupuotoje Lietuvoje ir gerokai paliaupsino sovietinę tvarką "Gimtąjame Krašte". Kol kas "LB" žmonės prisiglaudė komunistinėje "Laisvėje", išėinančioje Niujorko. Ten jiems duotas vienas puslapis ir pavadinimas "Kanados

Lietuvių Balsas". Tai labai jau pretenzingas ir klaidinantis pavadinimas. Komunistų grupelė anaipol nėra Kanados lietuvių balsas. Tai tik Kanados lietuvių komunistų balsas. Matyt, jie gėdijasi tikrojo savo vardo.

"The Toronto Star" rugpjūčio 15 d. laidoje išspausdino vedamąjį "John Yaremko leaves public life." Ilgai ir kartais nepagrįstai kritikavęs šį Ontario ministrą, dienraštis apgailestauja savo klaidas. Vedamajame rašoma, kad J. Yaremko, būdamas 56 m. amžiaus, pasitraukia iš politinio gyvenimo. Parlamento atstovu išbuvo 24, ministru — 16 metų. "Yaremko, kaip ir kiekvienas viešojo gyvenimo pareigūnas, turėjo savo sėkmes ir nesėkmes. Tačiau jis savo karjeroje, kaip imigranto darbininko sūnus, atsisakęs sėkmingo teisininko darbo ir atėjęs politikon, parodė nepaprastą dėmesį socialiniam teisingumui. Kaip socialinių bei šeimos reikalų ir kaip pirmasis pilietybės ministras, jis pasirūpino pažangiais įstatymais, kurie pagerino senelių, invalidų, psichinių ligonių, vargšų, etninių ir kultūrinių mažumų būklę. Jis užsitarnavo bendruomenės padėkos ir savanoriško apgailestavimo iš "Staro".

Lietuvių bičiulių senatorius Paul Yuzyk, nekartą kalbėjęs lietuvių minėjimuose, atsistūte "T2" redakcijai iškarpa iš "Winnipeg Tribune" liepos 29 d., kurioje rašoma apie Pavergtųjų Tautų Komiteto Kanadoje pareiškimą, prašantį Kanados vyriausybę nepasirašyti Helsinkio konferencijos akto. Komiteto nuomone, tasai aktas reiškia R. Europos pardavimą sovietams. Be to, jį pasirašyti spaudžiusi Sov. Sąjunga komercinėmis priemonėmis (kviečių pirkimu). Anot sen. Yuzyko: "Paklauskite save, kiek tautų iš komunizmo išlaisvino vakariečiai, ir palyginkite, kiek tautų jėga pavergė komunistai, ir pamatysite tikrąją padėtį." Pasak laikraščio, Pavergtųjų Tautų Komitetas prašęs audiencijos pas premjerą Trudeau arba užsienio reikalų min. MacEachen prieš konferenciją, tačiau nebuvo priimti. Esą jie ir be to suranta jų poziciją ir ją gina. Pavergtųjų Tautų Komitetas, kuriam pirmininkauja dr. Linars Lūks, esą atstovauja 1,300,000 kanadiečių. Jin įeina: estai, čekai, latviai, lietuviai, lenkai, ukrainiečiai ir vengrai.

"Speak Up", mėnraštis, neseniai pradėtas leisti grupės įvairių tautybių veikėjų, yra griežtai antikomunistinis. Jau išėjo 2 nr., redaguotas naujo redaktoriaus Jack A. Hladun. Leidėjų grupelį atstovauja Giliaras Urbonas. Siame numeryje ryšium su Helsinkio konferencija įdėta didoka iliustracija, rodanti sovietų pavergtas Baltijos valstybes, ir perspausdintas iš "Sunday Sun" vedamasis "Can pigs fly?", kur taip pat minimos Baltijos valstybės. Idėtas lietuvių kilmės žurnalistas Patricijos Young laiškas, griežtai pasisakąs prieš "tyliosios daugumos" pasyvumą ir kairiųjų palankumą komunistams. Esą jie smerkia diktatūrą Čilėje, Ispanijoje, bet jos nemato komunistinėje imperijoje. Apie laikraštį "Speak Up" spiečiasi buvusios E. Burke draugijos ir "Western Guard" veikėjai.

"T. Žiburiams" auokojo \$25: Pasaulio Lietuvių Gydotojų Sąjunga; \$12.50: Bronius Pakulis; \$10: Teklė Timmermanienė, Eug. Vaitkienė, Ant. Cepulis, Vl. Sateikis, Ant. Stallionis, St. Ramančiūskas; \$7.50: A. Andriulis; \$5: V. Lenas, St. Jonaitis, Pr. Visbaras, Mrs. Irma Meyn, B. Jankauskienė, M. Stankienė, Vl. Keršys. Rėmėjo prenumeratas po \$15 atsiuntė: Vyta. Kareckas, J. Gutauskas, Vyta. Siminkevičius, A. Bielskus, Vyta. Vaitonis, dr. A. Salkus, G. Ciparis, dr. P. Tunkūnas, Ap. Sajus, Ig. Kazlauskas, G. Virbickienė, V. Paukštys, L. J. Simonėlis, Česl. Žilionis, J. Kaskelis. \$2.50: S. Vaičekauskaitė; \$2: M. Timmermanas, J. Stankūnas, Adol. Pupelis, Vyta. Barisas, St. Paškauskas, M. Kizienė, K. Butienė, O. Ratkevičienė, Jonas Govėdas; \$1.85: G. Balašienė; \$1.25: Kanados šaulės moterys; \$1: V. Vitkus, A. Sukaitis. Nuosirdžiai dėkojame visiems spaudos rėmėjams.

Čikagos lietuvių horizonte

VLADAS RAMOJUS

LIETUVIŲ PARODA

Kai įeinu į dienraštį "Chicago Sun-Times", "Chicago Daily News" rūmus Čikagos vidurmiestyje, pagrindiniame pirmojo aukšto svečių priėmimo patalpa nemazą lietuvišką koplytstulpį. Lietuvos trispalvę ir Europos žemėlapi, kurio šiaurėje apibrėžta Lietuva, jau 35 metai netekusi laisvės. Toliau išilgai rūmų eina ilgas koridorius. Viena to koridoriaus siena stiklinė ir pro ją matai dienraščių spausdinamąsias mašinas, pro kurias kasdien prabėga milijonai abiejų dienraščių puslapių. Kitoje stiklinės sienos pusėje kiekvieną mėnesį vis išstatomos skirtingos parodos, daugiausia dailininkų paveiksai, foto nuotraukos ar istoriniai dokumentai. Šiais metais visą rugpjūčio mėnesį toji paroda vieta skirta Lietuvai ir lietuviams.

Kad į tą vietą mes patekome, padėka priklauso St. Balzekui, jn., ir jo vadovaujamam Lietuvių Kultūros muzėjui. St. Balzekas, būdamas amerikiečių "Press Club" narys, turi plačias pažintis su įtakingais spaudos žmonėmis. Tad jis ir galėjo labai gausiai žmonių lankomose "Chicago Sun-Times" ir "Chicago Daily News" leidyklos rūmuose surengti plačią parodą apie Lietuvą, užimančią ne tik svečių priėmimo marmurų išklotą prieangį, bet ir ilgaką koridorių per didžiulius rūmus.

Parodoje į akis krinta istoriniai Lietuvos žemėlapiai, kai Lietuva buvo didelė ir galinga, taip pat matyti nemažai liaudies meno, audinių, lietuvių dailininkų paveikslų. Vienur kitur išdėstyti tūkštų paaiškinimai. Ko šiai parodai trūksta? Manau, kad žinovo-menininko akies. Dabartinis rodinis išdėstymas atrodo atkūrinis, mėgėjiškas. Žinovas būtų visa tai efektingiau atlikęs ir tada ne tik S. Balzekui, bet ir visiems lietuviams būtų buvusi didesnė garbė, nes amerikiečiai spaudos žmonės, kurie daugiausia tuose rūmuose vaikšto, puikiai moka atskirti grūdus nuo pelų.

TELEVIZIJOS PROGRAMOS

Jau keleri metai Čikagoje kiekvieną sekmadienio vakarą turim lietuvišką televizijos pusvalandį "Lietuviai televizijoje". Ilgą laiką jam vadovavo A. Slutas. Šią vasarą į talką atėjo ir Jaunimo Centro direktorius kun. A. Kezys, SJ, kas antrą sekmadienį transliuodamas pusvalandį Jaunimo Centro vardu. Mūsų televizijos stotis nėra kabelinė, kaip pvz. Toronte, bet pagonama visais priimtuvais ir visose miesto dalyse. Malonu, kad ir amerikiečių televizijos programos domisi lietuviais. Plačiausiai Čikagoje žiūrimas devintas kanalas neseniai paprašė rašytoją B. Pūkelevičiūtę paruošti programą, kurią atliktų jauni lietuviai. Ji buvo parodyta sekmadienio rytą "Growing Edge" programoje. Lietuviškai, tautiniais drabužiais pasipuodę, ne tik atliko muzikinę programą, bet ir drąsiai atsakinėjo į klausimus bei kėlė viešumon okupuotos Lietuvos reikala. Netrukus apie rašyt. B. Pūkelevičiūtę ilgą straipsnį ir jos nuotrauką įdėjo populiarius žurnalas "Chicago" rugpjūčio laidoje. Tas pats žurnalas atkreipė dėmesį ir į Simą Kašelioną, atėvį iš Dūkijos, kurs jau 13 metų iš kuklaus savo, kaip darbininko, atlyginimo skiria premijas už geriausią novelę "Dirvos" skelbiamiems konkursams. Kita proga S. Kašelionis buvo parodytas ir amerikiečių televizijoje. Kai Helsinkio konferencijos dienomis Čika-

goje vyko pavergtųjų tylos protestų demonstracijos — laisvės budėjimai labiausiai žmonių lankomose vietose, jas filmavo ir rodė didžiosios televizijos stotys. Į Lietuvą ir lietuvius gal niekad amerikiečiai neatkreipė tiek dėmesio, kiek šią vasarą.

SKIRTINGA INFORMACIJA

Kai visų kraštų spauda ir radijas bei televizija pabrėžia, kad Helsinkio buvo įteista sovietų hegemonija Rytų Europoje, kai tą patį specialioje spaudos konferencijoje Niujorke pabrėžė ir Helsinkioje buvęs VLIKo pirm. dr. K. Valiūnas, ALTOs biuletenis skelbia tokį pranešimą: "Prezidento raštas Lietuvai Valstybės Departamento biuletenyje. Valstybės Departamentas plačiai siuntinėja savo biuletenius "The Department of State News Release". Vieną šį leidinį paskyrė prezidento Fordo kalbai, liepos 25 d. pasakytai etninų grupių vadams Baltuosiuose Rūmuose. Toje kalboje, kaip žinoma, prez. Fordas pabrėžė: "Aš galiu užtikrinti jus kaip vienas, kuris seniai domiuosi šiuo klausimu, kad JAV niekad nepripažintų Lietuvos, Latvijos ir Estijos inkorporavimo į Sovietų Sąjungą ir to nedaro dabar..." Šiam dvigubam žaidimui, matyt, ne labai tiki ir ALTOs žmonės, nes žinia įdėta pačioje biuletenio pabalgoje, kai pirmuoju gabalu eina informacija, kad ALTA paruošė naują informacinį leidinį anglų kalba, pavadinant "Lithuania". Jį suredagavo kun. J. Prunskis, redaguojantis ir ALTOs informacinis biuletenis.

TALKA "DIRVAI"

Dėl gaisro savame pastate "Dirva" galės būti spausdinama tik naujoje vietoje. Lietuvius ši žinia gero gal sujudina, nes visi norim, kad mūsų spauda gyvuotų. "Dirvai" atstatyti naujoje vietoje reikės daug pinigų, nors dalį gal padengs turėti draudimai. Iš surinktų informacijų žinoma, kad daugelis lietuvių, nesvarbu kuriai srovei priklausytų, siunčia didesnes ar mažesnes aukas. Iš Čikagos apylinkių didžiausias aukas, po \$500, pasiuntė dr. V. Dargis, K. Pocius ir kt. Daug krikščioniškos meilės šalia kitų "Dirvai" rodo ir Klevelande įsikūrę lietuviai jėzuitai.

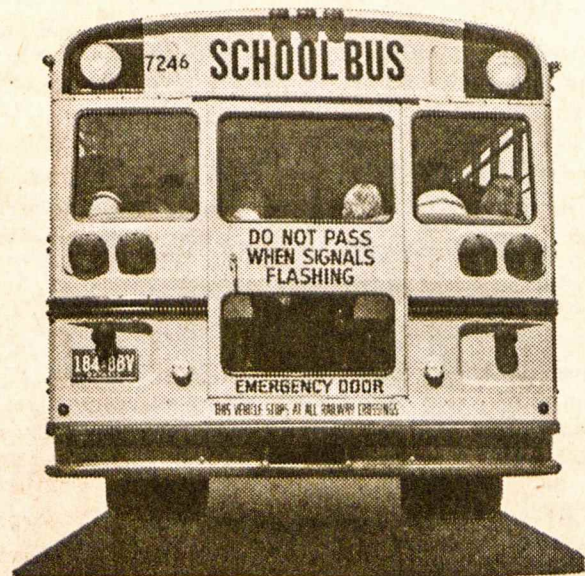
ŠYPSENOS

Našlės — Ar teisybė, kad moterys ilgiau už vyrus gyvena? — Našlės — tikrai. Jaunamartės debiutais — Kaip žavu, — sušunka vyras savo jaunai žmonai, — kad tu mano vardadieniui nupirktai patefono plokštelę. — Tai visai ne plokštelė, o tortas, kurį aš tau iškepiu.

Profesorius — Pone profesoriau, — sako jo šeiminkė, — šiandien buvau pamestų daiktų įstaigoje ir ten atgavau jūsų skėtį, kurį buvot pamiršęs. — Na, ką čia pasakoji pasak! — užsirūstina profesorius. — Paskutinėmis dienomis aš visai nebeuvar rastų daiktų įstaigoje... — Mano žmona — tikras angelas! — Mano irgi ne žmogus. Parinko Pr. Alš.

Mokyklų Autobusu Judėjimo Įstatymas pakeičiamas nuo rugsėjo 1 dienos.

Štai tos naujos taisyklės ir ką jos reiškia jums:

Nuo rugsėjo 1 dienos visas abiejų krypčių judėjimas privalo sustoti, kai geltonos spalvos mokyklų autobusus įžiebia priekines ir užpakalines raudonas šviesas, neatsižvelgiant į iškabose nurodytą eismo greitį. (To nepaisantieji bus baudžiami maksimaline bausme — \$100 ir 4 punktų atėmimu).

Įstatymas yra taikomas visur — vieškeliuose, provinciniuose keliuose, didmiesčių, miestų ir miestelių gatvėse.

Iki šiol vairuotojai, važiuoją priešinga linkme, privalėjo sustoti, kai iškabose nurodyta maksimalinio greičio riba būdavo per 35 mylias į valandą. Nuo rugsėjo 1 dienos visi privalo sustoti, išskyrus vieną atvejį, būtent, kai vairuotojai važiuoja priešinga mokyklų autobuso kryptimi kita daugiaruožio vieškelio puse, kur kelias yra perskirtas barjeru arba žolės juosta.

Kaip vairuotojas, turite važiuoti labai atsargiai, kai pastebite prieš savo akis mokyklų autobusą, važiuojantį Jūsų linkme, nes jeigu mokyklų autobusus įžiebs savo raudonas šviesas, judėjimas iš abiejų pusių privalo sustoti.

Jei visi laikysimės šio įstatymo, mūsų vaikai bus saugesni. Įsidėmėkite, mokyklų autobuso saugumas yra kiekvieno atsakomybė.

Tėvai, skatinkite savo vaikus laikytis mokyklų autobusų saugumo taisyklių, išmokyti mokykloje, padėti autobuso vairuotojui ramiai sėdėjimu iki ateis laikas išlipti.

Norintieji daugiau informaciją apie Mokyklų Autobusų Judėjimo Įstatymą terašo:

Public and Safety Information Branch
Ministry of Transportation
and Communications
1201 Wilson Avenue
Downsview, Ontario M3M 1J8

Ministry of Transportation and
Communications
John Rhodes, Minister

Government of Ontario

William Davis, Premier

DRAUDA

Balio Maskeliūno įstaiga

Tel. 251-4864 arba 251-4025 • Namų tel. 277-0814

2483 Lakeshore Blvd. West, Toronto 14, Ontario

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS

• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

Lietuviška maisto gaminių krautuvė PARKSIDE MEAT MARKET

335 Roncesvalles Ave., Tel. 535-1258

TORONTO, ONTARIO

• — UŽSAKYMAI PRIIMAMI TELEFONU — •

• — NEMOKAMAS PRISTATYMAS — •

ĮVAIRŲS SIUNTINIAI IR DOVANOS

į Lietuvą, Latviją, Estiją, Ukrainą, Sov. Sąjungą paprastu ir oro paštu

Dovanos be maito: Motociklai, sklb. mašinos, televizijos priimtuvai, šaldytuvai ir t.t. Taip pat persiunčiame piniginius pažymėjimus (certificates), už kuriuos gavojas gali pirkti prekių specialiose krautuvėse. Norint pasiųsti automobilį, prašome pirma pasiteirauti, nes automobilių skaičius yra ribotas.

Siunčiame Jūsų sudarytus ir apdraustus įvairius siuntinius iki 1934 svarų gryno svorio. Turime pardavimui įvairių medžiagų ir kitų prekių. Sąžiningai ir greitai patarnaujame.

DARBO VALANDOS: TREČIADIENIAIS — UŽDARYTA. Pirmadieniais, antradieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 9 v. ryto iki 7 v. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 5 v. vakaro.

LIETUVIŲ BALTIC Exporting Co. 482 Roncesvalles Ave., Toronto 3, Ontario
Telefonas LE 1-3098 Savininkai S. ir F. Janavičiai

Optical Studio

OKULISTAS R. SCHMID

1596 Bloor Street West

Toronto 9, Ont. (prieš Lietuvių

Namus) • Tel. 535-6252

Greitas patarnavimas, neugš-

tos kainos. Gausimi kontakto

lėšiai (contact lenses).

Pajieškojimas

Du Kauno "Žaibo" spaustuvės rai-
džių rinkėjai, kurie II D. karo vokie-
čių okupacijos metu dviračiais at-
vykdavote į pakaunės ūkį rinkti po-
grindžio laikraščio "Atžalyno", la-
bai prašomi parašyti: Alb. Raila, 360
Sorauren Ave., Toronto, Ont. M6R
2H1, Canada.

Europinio stiliaus DANISKAS
"nesūdytas" margarinas -

PRAŠYKITE jo savo pasirinktoje maisto parduotuvėje

V. Bačėnas All Seasons Travel, B.D.

2224 Dundas Street W.,

Toronto, Ontario

M6R 1X3

Visais kelionių reikalais
betkur pasaulyje skambinti

tel. 533-3531

nuo 11 v. r. iki 7 v. v.

743-0100

FRANK BARAUSKAS, F.R.I.

Nuosavybių pirkimas ir
pardavimas; pirmų ir
antrų mortgicijų
sudarymas

FRANK BARAUSKAS LIMITED, Realtor

Dresher-Barauskas INSURANCE AGENCY LTD.

Visų rūšių drauda • VALTERIS DREŠERIS

• Įstaigos tel. 233-3334 ir 231-2661 • Namų tel. 233-4446 •

• 3828 Bloor St. W. (Prie Kipling ir Six Point Plaza) •

OKULISTAS

L. LUNSKY, R.O.

M. LUNSKY, O.D., M.S.C.

470 COLLEGE ST., TORONTO

Tel. 921-3924

Darbo valandos 9.30 v.r. - 6 v.v.

Dėl priėmimo skambinti telefonu

OKULISTAS

S. BROGOWSKY, O.D.

412 RONCESVALLES AVE.

(Prie Howard Park Ave.)

Kabineto tel. 531-4251

Darbo valandos nuo 10 val. ryto

iki 6.30 val. vak. Šeštadieniais

nuo 10 v. ryto iki 4 v. p.p.

Valėsniu ar kitu laiku tik susitarus

telefonu. Trečiadieniais uždaryta.

INSURANCE

Namų — Gyvybės — Automobilių — Komerciniai
249-2067 WALTER DAUGINIS 249-2883
35 Landron Cres., Weston, Ontario

TORONTO

Anapilio žinios

Telefonas: 277-1270

— Lietuvių maldininkų kelionė į Š. Amerikos kankinių šventovę Midlande bus rugsėjo 7 d.

— Pamaldos Wasagoje šį sekmadienį 10 ir 11 v.r. Rugsėjo 7 d., ryšium su kelione į Midlandą, vasarvietėje pamaldos bus tik 10 v.r.

— Rugsėjo 27, šeštadienį, Anapilio salėje rengiamas M. K. Čiurlionio 100 metų gimimo sukakties paminėjimas.

— Tradiciniame Anapilio baliauje lapkričio 8 d. meninė programa atliks "Antrasis Kaimas" iš Čikagos.

— Įsijungdami į Lietuvos Kankinių parapiją, nauji tautiečiai iš Toronto vakarinės dalies pagėdauja vokelių sekmadienį rinkliavoms. Vokeliai sekantį sekmadienį prieš ir po pamaldų bus padėti Anapilio salėje prie durų.

— Artėjant rudens sezonui, kviečiame chorą ir skaitovus vėl įsijungti į sekmadienio pamaldas. Šią savaitę šaukiamas parapijos tarybos posėdis.

— Pamaldos Anapilyje: šį šeštadienį, 7.30 v.r., už a.a. Antaną Katele, užprašė B. Trukanavičius; 9 v.r. už a.a. Bronių Ambaką; sekmadienį 10 ir 11 v.r. už a.a. Kostą Dargį; Wasagoje 10 v.r. už a.a. Botyrienę, užp. p.p. Kuliai; 11 v.r. už Juozą ir Barborą Augaičius.

Lietuvių Namų žinios

— Praėjusį sekmadienį LN popietę aplankė apie 200 asmenų; 163 suvalgė pilnus pietus. Svečių aptarnavimas prie stalų buvo neblogas, nes aptarnaujančios mergaitės dirbo labai gerai. Tačiau tokiame valgytojų skaičiui gerai aptarnauti reikia daugiau mergaičių. Popietėje atsilankiusių buvo iš Vašingtono, Čikagos, Racine, Vankuverio ir Santa Monikos. Daugumas pareiškė norą apžiūrėti visas LN patalpas.

— Sekmadienio popietę stalams aptarnauti reikia mergaičių. Darbas apmokamas. Taip pat reikia darbininkų sekmadieniais LN virtuvei. Darbas apmokamas. Suinteresuotas prašomos kreiptis į LN raštinę arba skambinti telefonu 533-9030.

— Sekmadienio popietės veikianti LN informacinė tarnyba prašo visus, pirkusius LN paskolos laktus, kurie jų dar neatsiėmė, sekmadieniais popietę metu juos atsiimti. Atėję atsiimti laktų galės suvalgyti lietuviškų valgių pietus ir sukoti daug savo senų pažįstamų.

Lietuvių Moterų Būrelis nepakitė pavasarį padaryto nutarimo rengti tradicinį savo koncertą š.m. lapkričio 8 d. Koncerto programa bus pranešta vėliau.

— Pr. savaitę LN bibliotekai padovanavo knygų VI. Pūtivo šaulių kuopai ir Marija Gačionienė. Už dovanas LN biblioteka yra dėkinga.

— Toronto Lietuvių Pensininkų Klubas organizuoja ekskursiją rugsėjo 3, trečiadienį, į McMichael meno muziejų Kleinberg apylinkėje, apie 20 mylių nuo Toronto. Norintieji dalyvauti registruojasi klube LN. Įėjimas į muziejų nemokamas; kelionė autobusu — \$4. Muzėjuje yra bufetas. Ekskursija nuo LN išvyks 10 v.r., grįš į LN 7 v.v.

— Pastaruoju metu LN nario įnašus įmokėjo: T. Dagys, Genovaitė Barcevičienė, Juozas Bataitis, Juozas Kavaliauskas — po \$100. Nario našus papildė: Juozas Puzyras \$100, Marija Makarenko \$50, Bronius Barisas ir Sofija Olekienė po \$25, Aušra Vaitukaitė \$20, Audronė Bilkytė \$1.

NATŪRALAUS GYDYMO SVEIKATOS KLINIKA, 460 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. M6R 2N5. Tel. 533-8008. Bernardas Naujalis, R. M. Npt. R. N. A.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka stalius, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklių įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti 769-5024, Toronto.

SAVININKAI ISVAZIUOJA į JAV. Kaina sumažinta, nes reikia greitai parduoti. 4 metų senumo mūrinis dvibutis Naujojo Wasagoje, arti vandens. I augšte: salonas, miegamasis ir kiti patogumai; II augšte: 3 miegamieji, didelis salonas, virtuvė ir saulės kambarys. Žemi nuosavybės mokesčiai. Labai gera investacija. Skambinti Pr. Barauskui 743-0100 Realtor Toronto.

JONUI IS FLORIDOS. Aš Tavo adreso ir telefono numerio neturiu. Dėlto negalėjau tau nei paskambinti, nei parašyti.

SOFIJA IS KANADOS

LIETUVIS ATLIEKA visus namų dažymo darbus iš lauko. Telefonas 535-2581. Skambinti po 5 v.p.p. ir klausti Joe.

FOTOGRAFAs įvairioms progoms. Skambinti po 7 v.v. B. Tarvydai tel. 534-5615.

BARONESSA Beauty Salon

Savininkė Alė Kerberienė

2265 Bloor St. W.

kampas Bloor-Durle gatvių

Telefonas 762-4252

Įvairaus stiliaus sušukavimai,

pusmetiniai, dažymas, peru-

kai ir t.t. Prieinamos kainos.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Nuširdi užuojauta Paulei Sičiūnienei, Argentinioje mirus jos broliui Baliai Rastauskui.

— Mūsų šventovėje susitokė: Silvija Martinkutė ir Romas Leparskas, Vanda Čižikaitė ir Kevin Slaney.

— Santuokai rengiasi: Andrius Chvedukas ir Lily Marcinek; Ramūnas Barakauskas ir Elena Kriškiūnaitė.

— Parapijos choras pradės savo repeticijas rugsėjo 4 d., 7.30 v.v.

— Maldininkų kelionė į Midlandą įvyks rugsėjo 7 d. Neturintieji eismo priemonių kreipiasi į parapijos raštinę.

— Mūsų šventovės atnaujinimo komiteto posėdyje buvo nuspręsta pradėti remontą — įvesti šventovėje ir salėje vėdinimą ir vėsinimą. Atnaujinimo vėjus vykdomas toliau. Maloniai prašome visus prisidėti pagal galimybes.

— Ateinantį sekmadienį, rugpjūčio 31 d., 1 v.p.p., bus atnaušiamos Mišios Waubushene, p.p. Jankaičių rezidencijoje.

— Mišios šeštadienį: 8 v. — už Oną ir Viną Steinius, užpr. M. Balčiūnienės; 8.30 v. — už Joną Valatką ir Mariją Stuikienę, užpr. S. A. Stuikių; 9 v. — už Bronislovo sielą, metinės, užpr. M. Pečiulienės; 9.30 v. — už Ireną Gurevičienę, užpr. A. Gurevičiaus; sekmadienį, 8 v. — už Bronių ir Vyta Ambakus, užpr. Z. Ambakienės; 9 v. — už parapijiečius; 10 v. — už Juozą Racevičių, užpr. Vl. L. Nakrošių; 11.30 v. — už Magdalėną Pranckevičienę, užpr. A. Pranckevičiaus; 8.30 v.v. — už Joną Kerulį, užpr. V. Kerulio.

— Parapijos klebonijai viešėjo kun. V. Martinkus, Providence, R.I., lietuvių parapijos klebonas.

KLB Toronto apylinkės valdybos posėdis įvyko rugpjūčio 26, Prisikėlimo patalpose. Tai pirmas posėdis po vasaros atostogų. Jame priimta Karavano apyskaita, nustatytos detalės M. K. Čiurlionio minėjimo, numatytos gairės tolimesnei valdybos darbuoto.

Pirmą dokumentinį filmą apie Kanados ukrainiečius pagaminavo valstybinė filmų vadyba. Filmas pavadintas "I Never Walked the Steppes" ir vaizduoja Karasevych šeimos istoriją, apimančią keturias kartas, pradedant 1900 m. imigrantais. Jis buvo patikrintas š.m. gegužės mėnesį NFB (National Film Board) studijoje Winnipege. Filmo pagaminimą finansavo Kanados vyriausybė iš daugiakultūrio fondo ir Kanados Ukrainiečių Komitetas. Labai reikėtų filmo apie Kanados lietuvių. Iniciatyvos turėtų imtis KLB kultūros komisija ir kreiptis į National Film Board Otavoje.

P A D Ė K A

Nuoširdžiai dėkoju visoms ponoms ir panelėms už suruoštą tokį gražų mergvakarį, žengiant man į vedybinių gyvenimą. Ypač dėkoju rengėjoms: p.p. O. Derliūnienėi, E. Zabulionienėi ir O. Dirmantienei už didelį darbą, ruošiant pobūvį, ir tokią puikias vaišes bei dovanas. Ačiū visoms dalyvavusioms ir nedalyvavusioms už puikias dovanas ir už nuoširdumą. Visa tai man, atvykusiai į šį kraštą padarė gilių įspūdį. Šis pobūvis liks mano atmintyje visą gyvenimą.

Labai dėkinga lieku Jums visoms —
Emilija Krakauskaitė-Zabulionienė

P A D Ė K A

Nuoširdžiai dėkoju dr. A. Valadkai, dr. Watt už rūpestingą gydymą Sv. Juozapo ligoninėje bei namuose; Prisikėlimo parapijos klebonui Tėvui Augustinui, Tėvui Eugenijui, Tėvui Antanui, kunigui J. Staškevičiui, lankiusiems mane ligoninėje bei teikiusiems dvasinę paramą; Nekaltai Pradėtosios Marijos seselėms, pirmajam pensininkų būreliui, KLB Moterų Dr-jos Lietuvos Kankinių parapijos skyriui, ponions — S. Miniotienei, T. Valadkienei, E. Kemežienei, M. Traškevičienei, M. Norikienėi, M. Žėkieni, V. Ottienai, J. Dabrowski, O. Facan už dažną lankymą, dovanas ir gėles.

Visiems nuoširdžiai dėkinga —
Jūsų T. Radžiuvienė

PARDUODAMAS naujas mūrinis 8 kambarių gyvenamas namas (split-level) Wasagos vasarvietėje. Skambinti telefonu Toronto 249-9379.

JONAS BANYLIS atlieka visus statybos remontus, naujus pristatymus, prausyklų keramikos, sienų ir grindų darbus. Skambinti po 5 v.p.p. telefonu 535-4329.

MALTIEČIŲ ORKESTRAS

šokių vakaruose, vestuvėse ir pobūviuose

Teirautis:

Joe Theuma, tel. 762-1705

96 St. John's Rd.,

Toronto, Ont.

Tradicinė lietuvių maldininkų kelionė į Midlandą bus rugsėjo 7, sekmadienį. Mišios šventovėje — 12.30 v.p.p., po to — susikaupimas prie Lietuvos kankinių kryžiaus. Maldininkų kelionės į Midlandą organizuoja abi Toronto lietuvių katalikų parapijos. Šiais metais pamaldomis rūpinasi Lietuvos Kankinių parapija.

Toronto Maironio mokyklos pamokos prasidės rugsėjo 13, šeštadienį, 9 v. ryto, Sv. Vincenco mokyklos patalpose (tarp Westminster ir Fermanagh gatvių prie Roncesvalles). Jau pirmąjį šeštadienį privalo visi pernykščiai mokiniai ateiti į mokyklą. Taip pat bus registruojami ir nauji mokiniai. Į pirmąjį skyrių priimami 6 metų amžiaus vaikai, o į parengiamąjį skyrių — nuo 4 metų. Taip pat tėvai prašomi atsiųsti į mokyklą ir tuos vaikus, kurie silpnai ar visai nekalba lietuviškai. Kas nori naudotis vartotais vadovėliais, juos turi patys įsigyti iki minėto šeštadienio. Pirmąjį šeštadienį mokiniai bus paleisti namo 12 v., o kitais šeštadieniais — 12.30 v.p.p.

Augštesnieji Lituanistiniai Kursai po vasaros atostogų pradės naujus mokslo metus rugsėjo 23, antradienį, 6.45 v.v., West Park Secondary School (Bloor-Dundas St. W.) Toronte. Veiks XIII, XII ir XI klasių grupės ir viena pradedančių (elementary) grupė visai nemokantiems lietuvių kalbos. Gimnazijos lygio grupės duodamos užskaitos (credits), pripažįstamos Ontario švietimo ministerijos. Į šį kursą laisvais klausytojais priimami ir universitetų studentai. Registruotis iš anksto pas kursų vedėją V. Tasecką (168 Bartlett Ave., Toronto, Ont. Tel. 535-6659).

Čiurlionio ansamblis iš Klevlando į Torontą atvyks koncertuoti rugsėjo 27 d. Jis Anapilio salėje atliks meninę programą M. K. Čiurlionio 100 metų gimimo sukakties minėjime.

Dail. P. Bugailiškis savo tapybos darbų parodą rengia Toronte LAS organizacijos suvažiavimo metu š.m. spalio 25 d. Dailininkas pastoviai gyvena Čikagoje. Jo paveikslai vaizduoja daugiausia Lietuvos gamtą.

Silvijos Martinkutės ir Romo Leparsko jungtuvės įvyko rugpjūčio 23 d. Prisikėlimo šventovėje. Liturgines apeigas atliko Silvijos dėdė kun. V. Martinkus, Providence lietuvių par. klebonas ir buvęs BALFo pirmininkas. Pamaldose dalyvavo prel. J. Tadarauskas ir kun. Aug. Simanavičius, OFM. Solo giedojo V. Verikaitis, vargonavo J. Govėdas. Vestuvinis pokylis įvyko didžiojoje Toronto Liet. Namų salėje. Dalyvavo arti 400 svečių bei viešnių. Kadangi Silvija yra visuomenės veikėja ir tautinių šokių grupės "Atžalynas" vadovė, tai ir vestuvinis pokylis buvo ne tik šeiminei, bet ir visuomeninė šventė. Pirmiausia salen įeinančius jaunavedžius pasitiko atžalyniečių grupė su vestuvinio šokio kaspalais ir jaunavedžių artimieji su tradicine duona, druska ir vynu. Vaikių metu, vadovaujant pranešėjui J. R. Simanavičiui, jaunavedžiai išklaužė labai gausių sveikinimų žodžiu bei raštu iš daugelio vietovių. Meninė programa atliko sol. V. Verikaitis, akompanuojamas J. Govėdo, ir "Atžalynas". Į pastarojo Sadutę įsijungė ir nuotaka Silvija. Po vaišių padėkos kalbas pasakė abu jaunavedžiai. Torontiečiai džiaugiasi, kad jiedu apsigyvens Toronte (Silvija pastaruoju metu gyvena Toronte). Silvija yra mokytoja, kuri laiką gyvenusi Hamiltone ir Sudburyje, o Romas Leparskas — inžinierius, iki šiol gyvenęs Detroito. Pasigėrėtiną buvo ypač tai, kad vestuvinis pokylis buvo grynai lietuviškas — anglų kalbos beveik nereikėjo.

Buvę torontiečiai Ina ir Pranas Gvilidžiai atostogavo Wasagoje. Kartu su kitais niujorkiečiais sūnus Paulius lankė Vyčio krepšinio stovyklą, o vyr. dukra Danutė — stalo teniso stovyklą Bracebridge, Ont.

Valstybinė Kanados krepšinio komanda rugpjūčio 17 d. Maple Leaf Gardens arenoje žaidė su pasaulio krepšinio čempionu — Sov. Sąjungos komanda ir šią įveikė 86:84 rezultatu. Tai buvo dalis FIBA tarpžemyninės taurės žaidimų. Kanados komandoje žaidė ir lietuvis G. Rautinšas. Sovietų žaidėjai, baigę paskutinį kėlinį, net neatsisveikinę, kaip tokiais atvejais priimta, išskubėjo persirengimo kambarin. Žūrovai, kurių buvo 4000. Šaukė bū-bū.

Štai lietuvių kapinės Mississaugoje.

Simtai įdomių paminklų slėgia brangių mirusių lietuvių palaikus...

Supylėm ir mes dar vieną kapą, kuris man yra brangiausias...

Neparanku man buvo visiems padėkoti, tad šiomis eilutėmis reiškiu nuoširdžią padėką dvasiškiam, -sol. V. Verikaičiui, dr. J. Kaškeliui ir visiem, suteikusiems Velioniui paskutinį patarnavimą.

O Tau, Maryte, ir šeimai nuoširdi užuojauta.

J. Stonkus ir šeima

P A D Ė K A

Visiems giminėms, bičiuliams ir draugams, kurių visų pavardės sunku mums būtų suminėti, pareiškiusiems užuojautą mūsų mylimam sūneliui ir broliukui **Vytautui** žuvus, papuošusiems gėlėmis jo karstą, lankiusiems jį laidotuvių namuose ir palydėjusiems jį į amžino poilsio vietą — Sv. Jono lietuvių kapines, — reiškiamo nuoširdžiausią padėką.

Jūsų visų moralinė parama ir Jūsų geraširdiškumas padėjo mums pergyventi sunkias atsisakymo su mūsų sūneliu ir broliuku valandas.

Nuliūdusi Kablių šeima

P A D Ė K A

Rugpjūčio 11 d., po trumpos ligos, amžinai atsisveikino su mumis **a. a. Jonas Ratkus-Ratkevičius**. Visiems, įsijungusiems į velionies laidotuves, jaučiame gilią pagarbą ir padėką: abiejų parapijų kunigams už atliktas laidojimo apeigas, visiems gausiems mūsų bičiuliams, dalyvavusiems šermenyse, užprošiusiems Mišias už velionį, atnešusiems gėles bei palydėjusiems jį į amžinojo poilsio vietą Sv. Jono lietuvių kapinėse.

Sesuo Vera ir Jonas Samulevičiai
Broliai Juozas ir Andrius Ratkai

A + A

mokytojai

JONUI RATKEVIČIUI

mirus, nuoširdžią užuojautą reiškiu jo seseriai

VERONIKAI ir JONUI SAMULEVIČIAMS. —

J. Žaliaduonis

A + A

BRANGIAI MAMYTEI

Lietuvoje iškeliavus į amžino poilsio vietą, sūnui **BRONIUI VENSLOVAI** ir jo šeimai reiškiu gilią užuojautą —

S. Matulionis

Brantford, Ont.

Brangiam tėveliui

a. a. PETRUI LEDUI

mirus, skautą akademiką juniorą **ROMĄ** ir šeimos artimuosius nuoširdžiai užjaučiame —

Toronto skautai akademikai

Buvęs Ontario ministeris John Yaremko, pranešdamas apie savo pasitraukimą iš politinės veiklos, atsiuntė "T2" redakcijai 12 psl. raštą, kuriame išdėstyti jo nuveikti darbai, kurie yra gausūs. Būdamas Ontario parlamento atstovu, jis nekartą priminė sovietų pavergtų tautų bylą ir darė priekaištų komunistų atstovui. Be kitko, J. Yaremko Bellwoods rinkiminėje apylinkėje nurungė komunistų atstovą ir tai apylinkės atstovavo parlamente iki šiol. Jis buvo laikomas visų etninųjų grupių nuomones reiškėju. Informaciniame rašte apie baltiečius sakoma, kad J. Yaremko buvo pirmas politikas, užmezgęs artimus ryšius su jais ir nuolat dalyvavęs jų renginiuose. Ontario parlamente 1966 m. jis pareiškė: "Š. m. birželį trys iš mažiausių Europos valstybių, būtent, Baltijos valstybės — Latvija, Lietuva ir Estija, minės dvidešimt penktąją 1941 m. birželio įvykių sukaktį, kai šimtai tūkstančių tų kraštų piliečių buvo

suinti, nužudyti arba sunaikinti dideliuose Sibiro plotuose."

Minėtame rašte priminama, kad J. Yaremko yra "Varpo" choro kūmas, palaiko ryšius su verslininkų sąjunga, kredito unija ir su kunigais. Ką jis numato veikti ateityje, dar nežinoma. Greičiausiai grįš advokatūron arba bus paskirtas kokių nors augstu pareigūnu valdinėje tarnyboje.

Palinkėkime J. Yaremka ir toliau palaikyti glaudžius ryšius su lietuviais ir sėkmingai darbuotis etnokultūrinių grupių gerovei.

Marija Stankuvienė, gyvenanti JAV-se, po vyro a.a. Leono Stankaus laidojimo lankėsi "T2", pratęsė prenumeratą ir paaukojo \$5.00. Ji pareiškė, kad "T2" yra stiprybė ir viltis visiems lietuviams, išblokštiems toli nuo Tėvyinės.

Naujagimiai. Dalia ir Henriakai Steponaičiai susilaukė pirmagimio sūnaus, o Felicija ir Stasys Azubaliai — pirmagimės dukros.

RETA PROGA!

PARDUODAMAS labai gerai einantis verslas Ontario provincijos mieste. Knygos (apyvarta ir išlaidos) atviros. Įmokėjimas — maždaug \$100.000. Pirkėjas turi būti ne vyresnis kaip 50 metų ir turi mokėti anglų kalbą. Kreiptis raštu į "Tėviškės Žiburių" administraciją.

MONTREAL

P A D Ė K A

Taip staiga ir netikėtai mirus mano mielam **Broliui a.a. Antanui Baltrušui**, giliausią ir nuoširdžiausią padėką reiškiamo visiems prisidėjusiems prie paskutinio šioje žemėje patarnavimo: klebonui kun. P. Azubaliui už prasmingas maldas koplyčioje, šventovėje, už šv. Mišias ir tokį jautrų pamokslą; Lietuvių Namų vadovybei, kuri mums, pirmą kartą atvykusiem į Torontą, tokioj nelaimėj visokeriopai padėjo; karsto nešėjams; kapuose tarusiems atsisveikinimo žodžius; visiems, visiem, pareiškiusiems mums užuojautas žodžiu ir raštu; užprašiusiem už jo vėlę šv. Mišias; šeiminiškėms, paruošusioms po laidojimo pusryčius.

Lai Dievas suteikia jo vėlei amžiną ramybę, o Anapilio kapų auksinis smėlis tą ramybę tepapildo...

Giliai dėkingi ir didžiai nuliūdę —

sesuo Magdalena Pakulienė su vyru duktė Silvija Piečaitienė su vyru Vincu ir dukrelė Daiva

Sukaktuvinis Aušros Vartų

parapijos leidinys jau paruoštas ir renkamas spaustuvėje. Jis bus gražiai apipavidalintas. Viršelį nupiešė A. Vazalinskas. Leidinio redaktorius J. Narbutas rūpestingai rinko medžiagą ir stengėsi nieko nepraleisti. Jei-gu bus tokių, kurių veikla nebus paminėta, bus atsaikingas ne redaktorius, bet patys veikėjai,

Toronto, Ontario

Apie lenkų santykius su ukrainiečiais ir lietuviams išspausdino straipsnį Toronto lenkų laikraštis "Związkowiec" 1975. VIII. 22 laidoje. Jame sakoma, kad emigracinėje spaudoje kilo diskusijos dėl tarpusavio santykių tarp lenkų, ukrainiečių, lietuvių, gudų ir rusų. Tų tautybių politikai esą aštriai ginčijasi tais klausimais. Lenkų žurnalas "Kultura" tose diskusijose esąs užėmęs aiškia bei drąsia poziciją ir už tai susilaukia piktos reakcijos ne tik iš lenkų grupių, bet ir ukrainiečių, lietuvių ir rusų. "Związkowiec" plačiai atpasakoja Julius Mieroszewskio straipsnį, išspausdintą žurnale "Kontinent", kuriame jis gvildena lenkų patriotų nuomones ir sako, kad tie, kurie nori imperialistinės Lenkijos, prilygsta rusų imperialistams. Pasak J. Mieroszewskio, "Kultūros" žurnalas nuo pat pradžios pareiškė, kad antisovietizmas turi reikšti laisvę ne tik Lenkijai, bet ir pripažinimą savarankiškumo ukrainiečiams ir lietuviams. "Dėlto nuo pat pradžios skelbė, jog Vilnių reikia grąžinti nepriklausomai Lietuvai, o Lvovą nepriklausomai Ukrainai". Siuo klausimu žiūr. S. Varankos straipsnį "T2" 33-34 nr. "Ryšiai su rusų disidentais".

Nuo 1950 metų, kai buvo įsteigta AV parapija, taigi per 25 metus, pakrikštyti 523 vaikai, sutuoktos 242 poros, palaidota 311 tautiečių. Išeitų, kad parapija padidėjo 212 narių. Tikrumoje betgi taip nėra. 1951 m. parapijoje buvo registruota 741 šeima ir 72 viengungiai, o 1973 m. tebuvo 364 šeimos ir 82 viengungiai. Mat, daug buvo mišrių jungtvių. Daugelis jų nebesiregistruoja parapijoje. Be to, dalis parapijiečių išsikėlė gyventi į JAV arba kitas Kanados miestus. Montrealin atsiėmusių skaičius yra mažesnis.

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas, mechaniniai darbai ir automatinės transmisijos

DUNDAS AUTO BODY

MAX KANE AUTO BODY

Darbas sąžiningas ir garantuotas

Lietuvius aptarnauja Jonas Jurenas

430 BATHURST ST.

Tel. WA 1-3225 arba WA 4-1001

Greitas ir tikslus patarnavimas!

Tel. Bus.: 722-3545

Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS

C. I. B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907 A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.

DRAUDIMO AGENTŪRA. Tel. 727-3120

6695 — 35th Avenue, Montreal 409 Namų 376-3781

Albertas NORKELIŪNAS, B.A. C.S.C., I.B.

Komercinio, privataus turto, automobilių, atsakomybės, gyvybės draudimas